

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT Giriş : Tarih : 28.01.2015 Stenograf : Kayıt: KİT Sayfa: 1

28 Ocak 2015 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.43

BAŞKAN: Hasan Fehmi KİNAY (Kütahya)

BAŞKAN VEKİLİ: Ziver ÖZDEMİR (Batman)

SÖZCÜ: Şenol GÜRŞAN (Kırklareli)

KÂTİP: Faruk SEPTİOĞLU (Elâzığ)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın, kamu kurum ve kuruluşlarımızın, basınıımızın değerli temsilcileri; 24’üncü Yasama Dönemi Beşinci Yasama Yılı’nın 15’inci Birleşimini açıyoruz.

Başkanlık Divanı adına hepinize saygılar sunuyorum, hoş geldiniz.

Bugün gündemimizde Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğü 2011-2012 yılı, Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım AŞ 2011-2012 yılı ve Başkent Doğalgaz Dağıtım AŞ 2011-2012 ve 1 Ocak 2013-31 Mayıs 2013 kısa dönemine ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri yer almaktadır.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğünün 2011 ve 2012 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmelerine başlıyoruz.

Şimdi, kurum hakkında Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdür Vekili Besim Şişman’a söz vereceğim. Ancak ondan önce, toplantımıza iştirak eden kamu kurum ve kuruluşlarının, Sayıştay mensuplarının Komisyonumuza kendilerini tanıtmaları için önce söz vereceğim ve Genel Müdür Vekilimizden başlayalım.

Buyurun.

(Komisyona katılan bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdür Vekilimize sunum yapmak üzere söz veriyorum.

Sunumunuz bize aktarmış olduğunuz metin üzerinden mi yoksa ayrı bir değerlendirme notu mu var?

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Sayın Başkanım, müsaadeniz olursa, metin zaten herkeste mevcut, bizim hazırladığımız sunum biraz daha farklı ve bunun çok daha olumlu olacağını düşünüyorum sayın üyeler açısından da.

Müsaadeniz olursa, bu metin ellerinde olduğu için bu sunum üzerinden geçelim; daha faydalı olacağı kanaatindeyim.

BAŞKAN – Peki, daha sonra bu sunumu bize ayrıca dijital ortamda aktarın, üyelerimize.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Tabii ki.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Sayın Başkanım, çok kıymetli Komisyon üyeleri, bakanlıkların ve ilgili kuruluşların temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Petrollerinin 2011-2012 yıllarına ait değerlendirmesinin de hayırlara vesile olmasını temenni ederek başlamak istiyorum.

Ben hızlı hızlı devam edeceğim zaman kazanmak için ve sorularınız olursa esnasında ya da sonrasında da cevap verebilirim.

Sunumumuz içinde 5 farklı bölüm var. Sektörle ilgili bir değerlendirme var birinci bölümümüzde, hemen arkasından, Türkiye Petrolleri son on yılda ne yapmış o var, 2014 yılıyla ilgili program ve gerçekleştirmeler, 2005-2015 Programı ve 2023’e dönük hedeflerimizle ilgili birkaç slaydımız var.

Petrol ve doğal gaz sektörüne baktığımız zaman çok bariz bir şekilde son sekiz on yıldır ama daha çok son beş altı yıldır farklı taraflara doğru bir kayma görüyoruz. Mesela, konvansiyonellerden, artık hepimizin duyduğu gibi kaya gazı, kaya petrolü başta olmak üzere ankonvansiyonellere doğru bir gidiş, petrolden doğal gazın biraz daha ön plana çıkmaya başladığı bir gidiş ki doğal olarak doğal gaz eskisi gibi değil, daha çok kullanılıyor dünyanın farklı bölgelerinde. Büyük şirketlerden daha çok bağımsız şirketlerin ön plana çıktığını, karalardan ve sığ denizlerden derin denizlere kayış olduğunu, organik büyümlerin yanında birleşme, satın almaların çok yüksek olduğunu görüyoruz. Bir de millî petrol şirketlerinin artık uluslararası millî petrol şirketlerine dönüştüğüne şahit oluyoruz bu dönemde aslında ve yine tabii Kuzey Afrika, Orta Doğu, Rus cumhuriyetleri gibi rutin bilinen yerlerin dışında Latin Amerika, kutuplar ve özellikle Sahra Altı Afrika’nın ön plana çıktığını görüyoruz.

Bu çerçevede, son, geçen yıl, 2014 yılındaki keşiflere göz atacak olursak, tam da bu az önce konuştuklarımızla örtüşüyor; 10 tane keşfin 7’sinin Afrika’dan ve tamamının da deniz alanlarından olması aslında tesadüf değil, son dönemdeki

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 2

gelişmelerin bir ürünüdür doğal olarak ve bu yaklaşımlar ışığında petrol üretimini son beş yılda en çok kim artırmış diye bakarsak Amerika Birleşik Devletleri karşımıza çıkıyor. Bu da doğal olarak bu ankonvansiyonel petrol üretiminin bir sonucudur. Kanada benzer şekilde, Irak'taki durumu zaten biliyoruz, toparlanma sürecinden dolayı bir artış var ve Rusya geliyor. Tabii bu Amerika'daki artışa dikkat çekmek gerekiyor çünkü son zamanlarda petrol fiyatlarındaki değişim de bununla biraz ilgili aslında.

Benzer şekilde doğal gazı baktığımız zaman da yine Amerika'nın ön plana çıktığını görüyoruz. Rusya, mevcut rezervlerini yükleyerek aslında üretimini artırıyor, Katar hakeza öyle ama Amerika özellikle "shale gas"la ilgili çalışmalarını artırarak burada atbaşı olmaya devam ediyor.

Bunun arkasından kısaca bir Doğu Akdeniz'e baktığımızda, Doğu Akdeniz'i bu kadar ısıtan şeyin ne olduğunu... Aslında bu sağ üst köşede 1,2 tcm diye bir keşif gözüktüyor İsrail off-shore'unda. Bu çok önemli ve aslında bundan sonra ortam daha çok ısındı, arkasından Rumların yatırımları oldu. Bizim zaten Akdeniz'de ruhsatlarımız vardı, arkasından Türkiye Petrollerine Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yeni ruhsatlar verdi ve biz Barbaros Hayrettin Paşa Sismik Gemisi'yle bölgede çalışmalarımızı sürdürüyoruz gerçi şu anda bakım ve diğer çalışmalar için geçici olarak limanda ama arkasından çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Tabii, bütün bu gelişmeleri aynı şekilde Türkiye Petrolleri olarak takip ederken yine Dışişlerimizle ve ilgili kuruluşlarla koordineli olarak devam ettiriyoruz.

Irak'a bakacak olursak; Irak, yine hepimizin malumu, son yaşanan olaylar birçok şirketi, birçok projeyi Irak'ta aslında sıkıntıya düşürdü ama bir anlamda Irak'ta son dönemdeki siyasi yumuşama bize de olumlu olarak yansıyor. Fakat tabii, Irak'ta iş yapma şartları her ülke için ve her şirket için çok zor. Türkiye Petrollerinin bu noktadaki en büyük şansı yerellerle iyi temas kuruyor olabilmemiz aslında. Yani burada sadece ilginç bulduğum için söylemek isterim, yani Iraklı önceki Petrol Bakanıyla görüşmemizde bize "Bizim gidemediğimiz yerlere gidiyorsunuz." demişti. Gerçekten gidiyoruz, gitmek için çaba sarf ediyoruz. Dolayısıyla biz Irak'ta Türkiye Petrolleri için kuzey, güney hiç fark etmeksizin tamamı için söylüyorum çok ciddi bir gelecek olacağını düşünüyoruz.

Bu harita aslında biraz şunu gösteriyor: Irak'ta potansiyel bir petrol üretimi söz konusu ve yukarıya doğru çıkacak ama Türkiye'den geçen boru hattını, Ceyhan'da sonlanan boru hattını tehdit eden DEAŞ diyoruz aslında biz ama bunun Arapça karşılığı DAİŞ, IŞİD, ne dersiniz artık, boru hatlarını tehdit eden bir yaklaşımı var. Bu, aslında önümüzdeki dönem üzerinde durulması gereken önemli konulardan biri olarak ön plana çıkıyor. Şu aşamada bizi projeler bazında etkileyen bir durum değil, onu da vurgulamak isterim.

Tabii, bu sıkıntılar, Irak'taki sıkıntılar proje yapan birçok şirketi projelerini revize etme, teknik şartlarını düzeltme yolunda Irak Hükûmetiyle birtakım görüşmelere itiyor ve Irak Hükûmeti de bir kısım düzeltmeler, iyileştirmeler yapıyor projelerde, bizim de benzer yaklaşımlarımız devam ediyor bu konularda.

İran, son zamandaki -tırnak içinde- yumuşamadan sonra belki biraz daha ön plana çıkmaya başlayacak. Aslında İran, doğal olarak bizim ilgi duyduğumuz bir ülke ama İran'da özellikle gaz anlamında -şuradan göstermeye çalışacağım- şu bölge, meşhur Pars sahasıdır, dünyanın en büyük gaz sahasıdır; yarısı Katar'ındır, kalan yarısı da İran'ındır. İran'daki tarafı tabii geliştirilmemiş ve çok ciddi yatırım gerektiren bir yer. Türkiye Petrolleri olarak biz buraya ilgi duyuyoruz. Eğer önümüzdeki dönem İran'la ilgili birtakım değişiklikler olursa biz de bölgede yerimizi almak için çaba sarf edeceğiz.

Bu arada tabii Rusya... Rusya'nın aslında -şu dünyaya tepeden baktığımızı düşünürsek- aktif bölgelerde çok ciddi yatırımları var. 40-50 milyar dolarları buluyor her bir yatırım çünkü çok pahalı yatırımlar. Aslında geçmişte petrol fiyatlarını tırmandıran birazcık da bunlardı yani buralardaki büyük yatırımlar ve tabii ankonvansiyonel diğer yatırımlardı. Fakat şimdi bu bölgelerde birtakım yaptırımlar söz konusu ülkeleri tehdit eden Rusya'yla oluşan bu son gerginlikten dolayı. Dolayısıyla bu durum aslında çok dikkatlice irdelenmesi gereken bir şey.

Bu arada, bu not da çok önemli; aslında petrol fiyatlarındaki 1 varillik, 1 dolarlık bir düşüş Rusya'nın gelirlerini 2 milyar dolar aşağıya çekiyor. Bu, aslında çok çok önemli ve birçok ülkeyi benzer şekilde etkiliyor. Tabii bizim gibi ülkeler açısından da petrol fiyatlarının düşük olmasının hepimizin malumu cari açık için faydalı olduğunu söyleyebiliriz.

Tabii son zamanlardaki gelişmeler Rusya'yı Türkiye'ye doğru birazcık daha yaklaştırmış oldu ve doğal olarak da Türk Akımı Projesi gündeme geldi. Bununla ilgili gelişmeleri de önümüzdeki günlerde hep birlikte takip edeceğiz.

Petrol fiyatlarının seyri bütün bunlardan sonra hani niye bu duruma geldi? Bunu biz araştırdığımızda şunu görüyoruz: Bir arz fazlalığı var mıydı? Evet, demin de bahsettiğim ankonvansiyonelden kaynaklanan bir arz fazlalığı vardı. Ekonomik büyüme yavaşladı dünyada, talepte de bir gerileme vardı. Bunların da etkisi vardı. OPEC'in üretim kararını koruma kararı ki bu, bence çok ilginç çünkü başlangıçta OPEC "Biz üretim seviyemizi koruyacağız, fiyatlar 20 dolara da düşse bizim için fark etmez." dediğinde, aslında ilk bakışta, hani OPEC'in en büyük temsilcisi olarak baktığımız zaman, Suudi Arabistan acaba birilerinin dümen suyunda mı gidiyor diye hepimiz düşündük ama sonra gördük ki aslında Suudi Arabistan, ankonvansiyonel

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 3

üretimi birazcık sekteye uğratarak ilgiyi kendisine yeniden çekmek için bu kadar direniş gösteriyor. Bu aslında çok enteresan bir şey ama tabii ki petrol fiyatlarındaki en büyük olayın doğal olarak spekülasyon ve yaşanan siyasi problemler olduğu tartışma götürmez. Bunun birazcık daha...

Biz eskiden aslında 65, 75, 80 dolar civarındaki petrol fiyatının hep -yani sekiz on yıldır bunu dillendiriyoruz- normal olduğunu söylüyorduk ve “Bunun üstü de spekülasyon, altı da spekülasyon.” diyorduk. Fakat bunun 90 dolarlara kadar çıkabileceğini düşünmeye başladık; sebebi de şu: Ankonvansiyonel yatırımlar çok pahalı ve üretim maliyetleri çok yüksek. Aynı şekilde hem “shale gas” için hem aktif denizler için geçerli bu söylediğim. Dolayısıyla bu biraz daha 90 bandına yaklaştırır. Yani bizim görüşümüz şudur ki: 75 ila 90 hadi bunu beşer dolar esnetebilirsiniz, bunun dışında aşağıda, yukarıda olursa, bu kesinlikle spekülatif ve politik bir problemdir, teknik bir altyapısı yoktur diye biz düşünüyoruz.

Bunun dışında ise bu saydıklarımızın dışında, dediğimiz gibi ekonomik büyümedeki kaygılar, ABD-Rusya arasındaki soğuk savaş, konvansiyonel-ankonvansiyonel mücadelesi yani Suudi Arabistan ile aslında Amerika’nın mücadelesi denebilir buna bir anlamda teknik mücadele tabii bu. OPEC, kotalarını sabit tutuyor; bunun bir sebebi de tabii, müşterilerini kaybetmek istemiyorlar. Yani sonuç itibarıyla, OPEC, bugün 3-4 milyon varil üretimi kısra fiyatlar zıplar ama o 3-4 milyon varili sattıkları insanları kaybedecekler bunu da düşünüyorlar, bunun hesabını da haklı olarak yapıyorlar ve aynı şekilde Hindistan ve Çin’de bir yavaşlama söz konusu bunun da biraz etkisi var doğal olarak ve petrol rezervleri, dünyada 3 milyar varilin üzerinde petrol rezervi var ve artık dolmuş durumda rezervler bunun da etkisi olduğunu söylemek lazım ve keza Japonya’nın yeniden nükleere geri dönmesi de etkilerden bir tanesi.

Bu ilginç bir grafik; burada kırmızılar yani kırmızı barlar Amerika’nın petrol ithalatını, yeşiller ise üretimini gösteriyor, ankonvansiyonellerle birlikte nasıl değiştiğini aslında burada görmüş oluyoruz. Hani petrol fiyatlarıyla ne kadar ilgili olduğunu görmeniz açısından bunu koyduk. Dolayısıyla gittikçe de üretimlerini artırıyorlar ve ithalatları da gittikçe petrol anlamında azalıyor.

Bu da aslında petrol fiyatlarıyla ilgili hiç kimsenin doğru tahmin yapamadığını gösteren bir grafik, dünyanın en büyük kuruluşlarının. Düşünün, Wood Mackenzie 30 Ekim 2014 tarihinde: “2015’teki fiyatlar 96 dolar, 2 Aralıkta 73 dolar, 7 Ocakta 58 dolar olacak.” diyor; bugün 45-46 dolarlarda. Yani diğer tahmin kuruluşları da benzer şekilde, Uluslararası Enerji Ajansı ve diğerleri. Bunun sebebi de şudur: Bütün bu değişimler aslında teknik olmuyor, farklı sebepler var işin içinde.

Bu da ilginç bir grafik; burada da şunu görüyoruz: Petrol fiyatı -ben buna 50 dolar diyorum- aslında 50 dolarlık bir düşüş yaptığı zaman dünyaya nasıl etki eder? Yani 50 dolarlık bir düşme Türkiye’nin büyümesini yüzde 0,8 daha artırır ama Suudi Arabistan’ı 3,8, Rusya’yı 3,7 daha ilave küçültür demektir bu. Bunu onun için koyduk ve tabii bu fiyatlardan sonra ülkelerin aldığı tedbirleri görüyoruz. Gerçekten herkes ekonomilerini, özellikle petrole çok bağımlı olan ülkeler, petrol gelirlerine bağımlı ülkeler kendilerini yeniden gözden geçiriyorlar.

Bu ön bilgilerden sonra da hızlı bir şekilde, son on yılda Türkiye Petrolleri ne yapmış göstermek isterim sizlere. Türkiye Petrolleri 11,1 milyar dolar son on yılda yatırım yapmıştır, 19,7 milyar dolar gelir elde etmiştir ve devlete de farklı yükümlülükler altında 6,7 milyar dolar para vermiştir ki Türkiye Petrolleri altmış yıllık tarihinde hazinemizden para talep etmemiştir, ihtiyaç durumunda kredi çekmiştir ve yatırımlarını kendi imkânlarıyla yapmıştır. Tabii bu şu demek değil: Yani biz özel şirket gibi hani biz kazanıyoruz, biz kullanıyoruz değil, elbette ki hazinenin, sahibimiz hazine bizim, onların kontrolünde bu işleri yapıyoruz ama bu, şirketin verimliliğiyle ilgili bir öngörü.

1995 yılından bu yana düzenli olarak rezervlerimizi tutuyoruz ve o yıldan bu yana 1,1 milyar varil rezervlerimize eklemeye yapmışız, 433 milyon varil de tüketmişiz 95’ten bu yana. Mevcut rezervlerimiz de 900 milyon varilin biraz üzerinde.

Üretim grafiğimiz bu; yıllık üretimimiz üstte gözüktüyor yani 2014 yılında 33,29 milyon varil üretim yapmışız. 2014 yılındaki ortalama günlük üretimimiz de 91 bin varildir; bu tablo onu gösteriyor. Bu 91.200 varillik üretim nereden geliyor? 53.500 varili yurt dışından, 37.700 varili yurt içinden. Burada şunu görüyoruz aslında: Bizim ülkemiz bir petrol ve doğal gaz ülkesi midir? Cevabı hayır ama bu hiçbir zaman bir şey bulamayacağız anlamına mı gelir? Yine hayır. Ama bu şu demektir: Karadeniz’de, Akdeniz’de, karalarda, ankonvansiyonelde çalışacağız ama yönümüzü dışarıya çevirmeyi ihmal etmeyeceğiz, dışarıda önemli yatırımlar yapmak zorundayız. Zaten en son Şahdeniz satın alımı da bunun en bariz örneğidir ki Şahdeniz’de bugün 23.600 varil petrol eş değeri doğal gaz üretiyoruz ve kondensat olarak da yine 7.370 varil bir gelirimiz var. Dolayısıyla dışarıda yapılan yatırımların da, doğru yatırımların da şirketimiz için ne kadar önemli olduğunu bu grafik göstermiş oluyor.

Bugünkü üretimimiz nedir? Bugün ise 96 bin varil civarında üretiyoruz güncel olarak. Bunun da yine 59.744 varili dışarıdan geliyor, 36.184 varili -bugünkü değerlerdir bunlar- yurt içinden karşılanmaktadır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 4

Personel durumumuzu görüyoruz. Aslında eskiden 5.000-5.500'lere ulaşan bir personel grafiğimiz vardı, sonra 3.500'lere kadar geriledi, arkasından da yeni ihtiyaç ve yatırımlarla beraber şu anda 4.800 civarında bir personelle yolumuza devam ediyoruz.

2014 yılına hızla bir bakacak olursak, 2014 yılında Türkiye Petrolleri hedeflediği operasyonların tamamına yakınını gerçekleştirmiştir. Yani jeolojik anlamda, sismik çalışmalar anlamında, sondaj anlamında, üretim anlamında, koyduğumuz programı gerçekleştirdik. Fakat şimdi haklı olarak şunu diyebilirsiniz ki "O zaman niye yatırımlarınız yüzde 70'ler civarında kaldı?" Bunun sebebi şudur: Üretim kuyularımızın maliyetleri, arama kuyularımızın maliyetlerine göre çok daha düşüktür yani 3-4 kata kadar düşük olabilir ve biz dönem içerisinde 40-50 kuyu civarında aramadan kaydırıp üretim kuyuları kazdık. Bunun sebebi sadece budur, bunun dışında farklı bir sebep söz konusu değil. Bir de şunu şey yapabiliriz belki: Yurt içi işletme gideri, normalde işletme giderleri yüzde 95'ler veya üstünde gerçekleşir, bu niye az? Bizim TPIC adına kendi üstümüze aldığımız ruhsatları işletme fazında gösteriyoruz ve bu noktada 1 tane deniz kuyusunu geçen sene kazmaktan vazgeçtik, bunun da düşük çıkmasının sebebi odur. Yurt dışı yatırımlarının düşük çıkmasının tek sebebi de Irak'taki pozisyonlardan dolayı maalesef bütün projeler yavaş gidiyor doğal olarak, bürokratik sıkıntılardan dolayı ihaleler zamanında bitirilemiyor. Bunun da tek sebebi bu, bunun dışında bir şey yok.

Nerelerde jeolojik çalışma yaptık? Petrolcülüğün birinci ayağıdır, önce araziye gidip gözünüzle, araziye temas ederek bir bakarsınız ne olduğuna. Onun arkasından sismik çalışmaları nerelerde yaptığımızı görüyoruz, ikinci adım da zaten budur. Sonrası bu sismikler değerlendirilir ve sismiklerin ışığında da sondaj programınızı yaparsınız. Geçen yıl 142 tane kuyu kazdı Türkiye Petrolleri, programımız 147'ydi, bu arada onu da söyleyeyim. 142 tane kuyu kazdık ve bunlardan ne elde etmişiz? 8 tane petrollü, 2 tane gazlı kuyuyu devreye aldık. 4 petrol, 2 gaz kuyusunu da devreye almak üzere çalışıyoruz.

Depolama projemize ulusal anlamda önemli olduğu için bir iki slaytla değinmek isterim. Bugüne kadar 220 milyon dolarlık bir yatırım yaptık, 100 milyon dolar da işletme giderleri oldu. Elde ettiğimiz gelir ise -tabii, gelir son zamanlarda olmuştur- 350 milyon dolar civarındadır. Şimdi, önümüzdeki dönem, bugün itibarıyla, tabii, 20 milyon metreküplük bir geri üretim söz konusu, Türkiye'nin günlük tüketimi zaman zaman 200 milyon metreküplere ulaşıyor malumunuz. Dolayısıyla, biz yeni yatırımlarla ki bu 1 milyar doların üzerinde bir yatırım olacak, bugün 2,6 milyar metreküp olan depo kapasitesini 4,3 milyar metreküpe, 20 milyon metreküp olan geri üretimi de 75 milyon metreküpe çıkaracağız sadece burada ve tabii, bunun dışında da ilave yatırımlarla yeni depolar oluşturma çabalarımızı da arkadaşlarımız devam ettiriyorlar. Dolayısıyla, inşallah özel sektör ve diğer ilgili kurumlarla yatırım yaparsak ki BOTAŞ'ın Tuz Gölü Projesi var malumunuz, Türkiye'nin muhakkak en az 12-13 milyar metreküp bir kapasitesi olması gerektiği kanaatindeyim çünkü dünya geneline baktığınız zaman dünyada 400 milyar metreküplük bir doğal gaz deposu vardır, bunu ben ticaretle kıyaslıyorum, 1 trilyon metreküp de dünyada doğal gaz ticareti var. Bu ne demek? Satın alan, yani satın alan depolar zaten doğal olarak. Demek ki en azından bir yüzde 30'ları bulmak lazım. Bizim de ileride 70'ler olacağını düşünürsek en az bir belki 12-13, belki daha fazlasına ihtiyaç var ama biz kanuni olarak yüzde 10 depolama sorumluluğumuz var ve bunu ülke olarak dört beş sene içerisinde başarabileceğimizi düşünüyorum.

Yurt dışına baktığımız zaman da kümülatif olarak 1993'ten bu yana 8,5 milyar dolar yatırmışız, 9,6 milyar dolar gelir elde etmişiz. Aslında makas daha büyüktü ama en son 1,4 milyar dolarlık Şahdeniz alımı gider faslına konduğu için bu makas kapandı ama ileride tekrar eski konumuna geri gelecek ve az önce bahsettiğim, bugün itibarıyla 53.500 varil petrol eş değeri var, üretimimiz var yurt dışından.

2014 gerçekleştirmelerini az önce söylemiştik, zaten baktığınızda Azerbaycan'da yüzde 83'lerde, Irak'ta yüzde 39'lar civarında gözüktüyor yatırımlar. Bu, genelde bütün projelerde böyle ve yatırımların düşük çıkmasının sebebi bu. İnşallah, önümüzdeki dönem bu sıkıntılar aşıldıktan sonra daha iyi bir konuma geliriz.

Ben, projeleri çok hızlı bir şekilde geçeceğim, çok uzun zamanınızı almak istemiyorum. Azerbaycan Projesi asrın projesi deniyor, bizim de içinde bulunduğumuz en büyük proje ve önemli gelirler elde ettiğimiz bir proje ve onun yeni fazları içinde Türkiye Petrolleri konsorsiyumla birlikte çalışmalarını sürdürüyor.

Yine, az önce bahsettik, Şahdeniz Projesi önümüzdeki dönemde bizim üretimimize çok ciddi katkı yapacak bir proje. Bizim çok kazanmamız demek, netice itibarıyla devlete daha çok para ödememiz demektir yani bir taraftan da tabii, güçlü bir uluslararası oyuncunuz olacak demektir. Olaya biz bu şekilde bakıyoruz işin doğrusu.

Burada Azerbaycan'ın kümülatif üretimi gözüktüyor ki aslında şuraya bakarsanız 65 bin varil civarında 2019'lardan neredeyse 2031'lere kadar yani 65 bin varil civarında bir üretim trendimiz olacak yani üstünü saymıyorum, gerçekten bu bizim için çok önemli.

BTC Boru Hattı Projesi, bunun teferruatına girmeyeceğim, SCP aynı şekilde. Kazakistan'da bizim çok ciddi sıkıntılarımız oldu, teknik sıkıntılarımız oldu çünkü Kazaklar ilave vergiler oluşturdular. Dolayısıyla, neticede bir anlaşmazlık ortamı oluştu, tahkimlik olduk. Sonra oturduk, dedik bu tahkimle olmaz, konuşup anlaşalım ve 204,5 milyon

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 5

dolara biz Kazakistan'daki hisselerimizi sattık. Aslında son petrol fiyatlarına baktığımızda belki bu bize artı, çok iyi bir şey yapmışız gibi durabilir ama petrol fiyatları yüksekken de bu satış bence çok iyi bir satışı. Tabii, bunları bizim kazanıp yeni yatırımlara çevirmemiz lazım Şahdeniz ve benzerlerinde olduğu gibi. Birtakım sıkıntıların olduğu ülkelerde bazı güçlü şirketlere gitmenin faydaları oluyor, teknik sıkıntıların çok olduğu ülkelerde de benzer şekilde ama bizim daha kolay, yakın coğrafyamızda sevk ve idare edebileceğimiz yerlerde -ki Irak bunun için çok önemlidir- daha çok bire bir giderek, kendimiz proje yürüterek iş yapma şansımız var. Türkiye Petrolleri olarak biz de bunu yapmaya gayret sarf ediyoruz.

Irak'ta 4 projemiz var, hepsi İran sınırına yakın. Badra ve Missan, yeşil görünenler, petrol projeleri, oralardan petrol dönüşlerimiz başladı, gelir almaya başladık. Mansuriye'de biz operatörüz, bu geçtiğimiz dönemdeki IŞİD sıkıntısından dolayı Mansuriye'de biz operasyon yapamıyorduk. Önümüzdeki bir iki ay içerisinde tekrar başlayacağımızı ümit ediyoruz. Siba'da da gene bir gaz projesi, orada da operasyonlarımız devam ediyor. Irak'ta çok ciddi yükümlülüklerimiz var. Biz Mansuriye Projesi'ni bir anlamda Türkiye Petrollerinin iş bitirme projesi olarak da görüyoruz çünkü operatör olarak sonlandıracağımız önemli bir projedir bizim açımızdan. Bunların üstünde teker teker sizi yormak istemiyorum.

Afganistan'da ilk defa bulunuyoruz, 2 tane blokta, Sandıklı ve Mezar-ı Şerif blokunda -ki bunlar Özbeklerin yaşadığı bölgelerdir- arama faaliyetlerine başlıyoruz. Hâlihazırda bir uçağımızla havadan bir çalışma yapılırken uçağımız zorunlu iniş yaptı. "Uçağımız" derken, tabii, müteahhit uçağı, şimdi yeniden çalışmaya başlayacağız. Yeni bir ihale daha, bir ruhsat ihalesi daha aldık, onun da onaylanmasını bekliyoruz Afganistan'da. Dolayısıyla, Afganistan'da da agresif bir duruşumuz var.

Libya şartlarını hepimiz biliyoruz. Doğal olarak Libya'da şu anda bir şey yapamıyoruz, bekleme modundayız. İnşallah, önümüzdeki dönem olumlu gelişmeler olur ve kaldığımız yerden devam ederiz diye ümit ediyoruz.

Rusya'da bir satın alma yaptık, bu altmış yıllık Türkiye Petrolleri tarihinde ilk satın almaydı. Yaklaşık 196 milyon dolar bir satın alma yapmıştık. Bu gerçekten şunun için bizim için önemliydi çünkü satın almayla büyüme de bir kültürdür yani ille bir yerde gidip keşif yapmanız gerekmiyor, zaman zaman bu tip işlemlere de girmek lazım ki bugün itibarıyla da Türkiye Petrollerinin oradan yaklaşık 3.500 varillik bir üretimi gelmektedir. Biz Rusya'ya bundan sonrası için de ciddi olarak ilgi duyuyoruz, böyle küçük, orta ölçekli sahalarda orada büyüyebileceğimizi düşünüyoruz. Rusya'nın iyi bir petrol rejimi var, oturmuş bir kültürü var, fiyatlar sizi çok fazla etkilemiyor, vergileri de fiyatlara göre endeksliyorlar. Dolayısıyla, Rusya o anlamda doğru bir yatırım bölgesidir.

Kırgızistan'a olan ilginiz var, henüz bir ziyarette daha bulunup sonlandıramadık. İnşallah, Kırgızistan'da da bir şeyler yapabiliriz diye ümit ediyoruz. Onların da buna ihtiyacı olduğunu biliyoruz. Dolayısıyla, orada farklı bir birliktelik geliştireceğimizi ümit ediyoruz.

2015 yılına baktığımızda da bizim onaylanmış olan programımız budur. 128 tane sondaj yapmayı planlıyoruz önümüzdeki dönem için. Yurt içinde 1,4 milyar TL, yurt dışında da 2,3 milyar dolar bir yatırım öngörüyoruz. Tabii, bu son petrol fiyatlarından sonra Türkiye Petrolleri olarak sondajlarımızda birtakım azaltmalara gideceğiz, birtakım revizyonlar yapacağız. Dolayısıyla, bu da normal bir durum, bütün dünyada bu fiyatlar değiştiği zaman bütün şirketler dinamik bir tepki gösterirler. İlk yaptıkları iş, insanları işten çıkarırlar, birtakım projelerini iptal ederler. Bizim sonuçta 4.600'e yakın personelimiz var, personeli işten çıkaracak bir pozisyonumuz olmadığına göre birtakım faaliyetlerimizi kısıtlayarak bu dönemi doğru bir şekilde yönetmeye gayret ediyoruz. İnşallah, dediğim gibi yani, bu gününbirlik bir durumdur ve 40 dolar petrol fiyatlarıyla bile, uzun soluklu baktığınız zaman, Türkiye Petrolleri bilançosu bir sıkıntıya düşmez ama bizim buradaki amacımız, şu dönemi krediyle geçiştirmeyelim, en sağlıklı biçimde geçiştirelim ve gelecek dönemde daha güçlü bir Türkiye Petrolleri vücuda getirelim; buradaki temel gayemiz budur. Yoksa biz mevcut durumumuzla istediğimiz her yerden kredi bularak sistemi çevirebiliriz ama bu doğru değil.

Aynı şekilde, baştaki programın bu sefer 2015 versiyonu bu. İşte, jeolojik çalışmalar nerede yapılacak, arkasından sismiklerimizi nerede yapacağız, deniz sismikleri de var önümüzdeki dönemde gene ve sondajlarımızı hangi bölgelerde yapacağımızı görüyorsunuz burada da.

Yurt dışı yatırım programımızı az önce söylemiştik, 3,1 milyar dolar, bunun da 1,6 milyar doları Azerbaycan, yaklaşık 450 milyon doları da Irak'ta gerçekleşecek ağırlıklı olarak.

Son kısımda da strateji yol haritamız. Biz bir 2023 programı çalıştık. Aslında sadece 2023 değil, daha da ötesini çünkü burada bizim düşüncemiz şu: 2018'e geldiğimizde 2028'i öteleyerek, hep on sene sonrasını görerek adım atma düşüncemiz vardı. Bunu niye yaptık? Gerçekten, hani, Türkiye evet, 3 kat büyüdü ama bizim üretim grafiğimize bakıyorsunuz yani 60'tan 74 bin, son hâline revize edilmedi bu. Yani 100 bin de olsa çok önemli değil, çok daha yukarıda olması lazım. "Bugün itibarıyla 98 bin civarında." demiştik.

Sonuç itibarıyla bizim bu makası kapatmak için, Türkiye Petrollerinin yaptığı yatırımın karşılığını alması için ne yapması gerektiğini tartıştık. Bir buçuk yıl aslında biz arkadaşlarla bunu çalıştık ve sonuçta, evet, içeride çalışmalıyız, içeride

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 6

çok şey yapmalıyız ama dışarıda da agresif olmalıyız sonucuna vardık. Çünkü devletin, bizim ilgili olduğumuz sistemlerin bizden beklentileri var. Dolayısıyla, hani, biz, evet, yatırımlarımızı 11 kat artırdık ama üretimimiz, tamam, “Sabit kaldı.” diyoruz biz buna kabaca çünkü hakikaten tatmin edici değil ve çok daha iyi noktaya taşımamız lazım. O zaman biz bu makası nasıl daraltacağız?

Biz dünyadaki benzer şirketlere baktığımızda, işte, İtalya’nın bir Eni şirketi var, ama İtalya bir petrol ülkesi değil; Fransa’nın bir Total’i var ama Fransa bir petrol ülkesi değil; işte, İspanya’nın Repsol’ü var, aynı şekilde. Bu şirketlerin yıllık cirolarının ülkelerin gayrisafi hasıllarına oranı ortalama yüzde 7, şu sarı eğri yüzde 7 eğrisidir. Biz kendi pozisyonumuza baktığımızda biz bunun çok altındayız. 2,5 milyar dolar, 3 milyar dolar Türkiye için yani Türkiye’deki kamu mantığı olarak, kamu şirketleriyle kıyasladığınız zaman önemli durabilir ama eğer “Uluslararası şirket olacağız.” diyor iseniz o zaman bizim çitayı farklı noktalara taşımak zorunluluğumuz var ve dolayısıyla biz kendimizi 2023’e bu noktada formatlamaya gayret ediyoruz ve inşallah buraya taşımak için de ekibimizle birlikte önümüzdeki dönem de elimizden gelenin en iyisini yapacağız.

Tabii, burada biz kendimizi, bu programımızı... Aslında, devletimizin beş yıllık kalkınma programları vardır, Bakanlığımızın stratejik programları vardır. Biz bütün bu programlara 2023 hedeflerimizi dercederek hareket ettik. Bunu da şunun için yaptık. Oturduk, dedik ki: “Biz madem bunu çalıştık, üzerimizde bir baskı olması lazım, birilerinin bizden hesap sorması lazım.” Zaten altı ayda bir bu taahhütler Bakanlar Kuruluna da rapor edileceği için ben bunu çok önemli görüyorum. Bu, tabii, burada oturan değerli hazırun için de önemlidir yani sizler bizden bunun hesabını sordukça biz daha motive olarak çalışacağız çünkü hakikaten zorlanmadan, rehavetle bir sonuç almamız gerçekten mümkün değil. Bizim de çaba sarf etmemiz gerekiyor ve inşallah bu programı el birliğiyle başarıya ulaştıracağımıza ben yürekten inanıyorum.

Değdiğimiz gibi, sektör geliyor, değişiyor, bizim buna ayak uydurmamız lazım. Türkiye büyüyor, geliyor, bizim buna ayak uydurmamız lazım. Hazine kurumsal iletişim ilkeleriyle uyumlu, finansal, işte, “UFRS Sistemi’ne geçin, kendiniz yerinizden formatlayın.” diyor, buna uyum sağlamamız. Kalkınma Bakanlığının Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda çok ciddi hedefler var, bunu yerine getirmemiz lazım. Enerji Bakanlığımız yeni strateji belgesinde bizim için çok güçlü hedefler koydu -ki bunları biz talep ettik- bunları yerine getirmemiz lazım. Petrol İşleri Genel Müdürlüğümüz de haklı olarak yeni kanunla artık diyor ki: “Herkes taahhütlerinin arkasında duracak.” Bizim bu noktada da kendimizi bağlamamız lazım. Biz gerçekten Arama Daire Başkanlığımıza da bunu söylüyoruz, diğer arkadaşlarımıza da bunu söylüyoruz: “Yapacağımız işleri taahhüt edin.” Doğrusu budur. Durup dururken “Elimizde bulunsun, elli sene sonra ne olacaksa olsun, bir bakarız.” modunda değil, elimizde olanı en kısa sürede nasıl hayata geçiririz, kendimizi doğru formatlamamız lazım işi doğru yapmak istiyorsak. Dolayısıyla bunlar önemli.

Türkiye Petrolleri olarak kendimiz bakıyoruz, mevcut durumla devam edersek ileride sıkıntı yaşayabilir miyiz? Evet, yaşayabiliriz de. Dolayısıyla o zaman büyümek için kendimizi Türkiye Petrollerine dönüştürmemiz gerekiyor, finansal programlarımızı yeniden gözden geçirmemiz gerekiyor. Bunun dışında Türkiye Petrolleri -belki bir sonraki slaytta vardır- 6-7’de yaş genç bir şirket olacak yani bugün 40 olan yaş ortalamamız 33’lere düşecek, hakikaten genç bir şirket olacak. O zaman bu gençlere de bizim şirketi hazırlamamız lazım ve bizim bütün strateji toplantılarımızda genç arkadaşlarımızı da çağırıp “Gelin, ortamı bir görün çünkü biz olmayacağız, bu şirketi siz yöneteceksiniz, nasıl yönetildiğine bakın ve kendinizi buna göre formatlayın...” Tabii, bu altyapıyı da onların önünde olan insanlar olarak bizim onlara hazırlamamız gerekiyor işin doğrusu.

Dolayısıyla, biz rezerv olarak, üretim olarak, demin koyduk, içeride baktığınız zaman 20 milyar dolar kazanmış, 11 harcamış, devlete şu kadar para... Çok devasa bir şey, gerçekten yani. Bu, mutlu olmak için bir vesile olabilir ama biz asla böyle düşünmüyoruz. Türkiye Petrolleri kesinlikle hak ettiği yerde değildir. Türkiye Petrolleri gerçekten uluslararası bir oyuncu olmak zorundadır ülkesi adına. Bu şunun için... Bunu biz inanırız... Şu son slaytı da koyup birkaç cümle söyleyeceğim, bu gençleşmeyle ilgiliydi zannedersem. Şunun için gereklidir: Petrol fiyatı düştüğü zaman petrol önemsizleşmez. Doğal gaz fiyatı düştüğü zaman doğal gaz önemsizleşmez. Türkiye’de her gün 750-800 varil petrole fiili olarak ihtiyacınız var, buna sahip olmak zorundasınız, ülkenizde yok. Her sene 50 bcm doğal gaz tüketiyorsunuz. 60-70 olacak önümüzdeki yıllarda. Buna fiili olarak ihtiyacınız var. “Fiyatı düşük, bugün alırım.” Vermezlerse ne yapacaksınız? O zaman ya ülkenizden bunu üreteceksiniz ya da kaynaklar üzerinde söz sahibi olacaksınız. Bizim yapmaya çalıştığımız bu. Ülkemizde değilse kaynağın olduğu yere gidelim, projelerde öyle olalım ve ülkemiz adına oralarda söz sahibi olalım. Temel yaklaşımımız budur ve bu çok önemlidir. Bunu, sizlerden de özellikle ricamız, hakikaten bu konuyu fiyatlardan bağımsız düşünelim yani 50 dolar olmuş, 150 dolar olmuş, hiç önemli değil. Bizim petrole ve doğal gaza ihtiyacımız var, fiziki olarak ihtiyacımız var gelişmek istiyorsak.

Dolayısıyla, biz bu anlamda 2014’ten 2023’e nasıl bir yolculuğumuz olacağını oturup çalıştık, bir strateji yol haritası hazırladık. İnşallah getirmişlerdir arkadaşlar ama getirmemişlerse de biz bu kitapçıktan da sizlere birer tane ulaştırmak isteriz ve eleştirileriniz olursa da lütfen bunları da sizlerden duymayı çok isteriz çünkü hakikaten bu bizim için önemli. Biz basına,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 7

ilgili, ilişkili herkese bu kitapçıkları dağıtıyoruz. Bunu da tekrar altını çizerek söylüyorum, kendimizi baskı altına almak için yapıyoruz. Bunlara baksınlar ve bir gazeteci bunu getirsin, iki sene sonra bizim önümüze koysun, desin ki: “Arkadaş, siz bir taahhütte bulunmuştunuz. Ne yaptınız?” Biz gerçekten bunu istiyoruz çünkü hakikaten bir şeye inanıyorsak açık ve samimi olmamız lazım. Biz bu gelişimin olacağına inanıyoruz ama doğru hamleler yapılırsa ve biz bir de şuna da güveniyoruz: Alt komisyon toplantılarımızı daha önce yaptık. Ben bu salonda 4’üncü ya da 5’inci kez bulunuyorum. Diğer toplantılarda da sizlerle birlikte bir araya geldiğimizde de ben misafir olarak da bulundum, Genel Müdür Yardımcısı sıfatıyla da bulundum. Vekillerimizin parti ayırmaksızın Türkiye Petrollerine farklı bir bakışının olması bizi heyecanlandırıyor. Gerçekten bunu biz her seferinde görüyoruz. Eleştiriler olabilir, farklı yaklaşımlar olabilir ama bu kurumun ne kadar stratejik olduğunu ben inanıyorum ki hepiniz çok iyi biliyorsunuz ve hepinizin o anlamda çok ciddi desteğine ihtiyacımız var çünkü biz ülkemiz için çalışıyoruz. Bugün, hepimiz gideceğiz, biz hep arkadaşlara şunu söylüyoruz Sayın Başkanım: Biz bir projeye imza atıyoruz ya, Türkiye Petrollerinde imza attığınız hiçbir projenin sonunu görme şansınız yok. Arkadan gelen insanlar bu projeleri taşıyacak. Dolayısıyla, bu noktada samimi olmak önemli.

Biz şimdi dün, işte, Şahdeniz’in birinci fazını, ACG’yi –Azerbaycan’daki proje- bize kazandıranlara teşekkür ediyoruz. Yarın bu ikinci faz için de bize teşekkür edecekler ama bizim çok daha fazlasını yapabilecek potansiyelimiz var ve bunun için çaba sarf ediyoruz. Türkiye Petrolleri ekibi bu noktada çok azimli ve gayretlidir ve inşallah da başarıyla gidecek. Burada biz bir referans senaryo koyduk, 150 bin varil üretim ama inanın, ben hep şunu söylüyorum her ortamda: Biz bunu birkaç sene sonra yukarı yönlü çok ciddi olarak inşallah revize edeceğiz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım, benim sunumum bitti.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Şimdi önerilere geçiyoruz. Kuruluşun 2011 yılına ait bir önerisi bulunmaktadır. Öneriyi okutup işleme alacağız.

Öneri 1:

Raporun ilgili bölümlerinde yer alan ve rapor ekinde listesi verilen diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi, TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN - Raporda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesine çalışılmaktadır.

BAŞKAN – Sayıştayın izlemesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2012 yılı önerilerine geçiyoruz.

1 no.lu öneriyi okutuyorum:

Öneri 1:

Hâlen vekâleten yürütülen genel müdür unvanına bir an önce asaleten atama yapılması,

BAŞKAN – Cevabı alalım.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN - Genel müdür unvanına müşterek kararnameyle atama yapılmaktadır. Ortaklığımızca bu konuda yapılacak bir işlem bulunmamaktadır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen arkadaşlarımız varsa söz vereceğim bu öneri üzerinde.

Adnan Bey, buyurun.

ADNAN YILMAZ (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Genel Müdür, hakikaten altmış yıllık Türkiye Petrolleri tarihinde yirmi altı yıl gibi uzun bir süre bu kurumda çalıştığınızı beyan ettiniz. Gençlerin de bu projeleri göremediği ama zatatinizin bu projelerin birçoğunu gerçekleştirmiş olarak gördüğünüz müşahede edilmiştir. Tabii, Sayıştay, Genel Müdürün ataması için bir öneride bulunmuş ancak hakikaten en kötü şey vekâlettir. Çok çok iyi bir vekâlet çok kötü bir asaletten daha iyidir deriz. İnşallah yakın zamanda bizler de bu işe el atacağız.

Dersinizi çok güzel çalışmışsınız. Zevk aldık, haz duyduk. Şahsınıza ve kurumunuzun tüm personeline çok teşekkür ederiz, sağ olun.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Çok teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Yüksel...

ALAATTİN YÜKSEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, genel müdürün görevini vekâleten yürütmesi Anayasa’nın 128’inci maddesine de aykırıdır. “Genel müdür unvanının gerektirdiği görev ve yetkiler asli ve sürekli nitelikte olup bu unvana asaleten atanması gerekmektedir.” der Sayıştay da Anayasa’nın 128’inci maddesine dayanarak. Bu sorunun gerçekten bir an önce çözülmesi gerekiyor. Bakıyoruz, başka yerlerde genel müdür kendisi birçok görevlendirmede bulunuyor genel müdür yardımcıları düzeyinde, başka şirketler düzeyinde. O nedenle bu sürdürülebilir bir şey değildir. İktidar partisi milletvekillerinin de “Biz bununla ilgileneceğiz.”

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 8

demeleri de olumlu bir gelişmedir. Umarım önümüzdeki günlerde sorun çözülür diye düşünüyorum çünkü kurumun burada yapacağı bir şey yok. Niye ben bu şekilde sürdürdüğünü de doğrusu anlamakta zorluk çekiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Belen...

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Sayın Alaattin Bey'in sözüne iştirak ediyorum. Yani böyle önemli bir kurumun 2013'ün ikinci ayının sonundan beri vekâletle yönetilmesi hem yasalar açısından hem de kurum açısından iyi değil.

Şimdi, Sayın Genel Müdür, sunumunuzda dediniz ki: “Biz o kadar güçlüyüz ki...” Irak Petrol Bakanı size “Bizim gidemediğimiz yerlere bile siz gidebiliyorsunuz.” demiş. Yani bunu nasıl başarabiliyorsunuz? Yani Irak devletinin gidemediği yere siz gidiyorsunuz. Yani bu gücü nereden alıyorsunuz? Bir.

İki: Sunumunuzun son kısmında ülkenin 10 kat büyüdüğünden, Türkiye Petrollerinin de 11 kat büyüdüğünden fakat petrol üretiminin artmadığından bahsettiniz. Yani büyümenin petrol üretimiyle doğru orantılı olması lazım. Yatırımların artması büyüme işareti değildir. Ben maliyeciyim, ben rakamlara bakarım. Üretiminiz artmadıysa büyümemişsinizdir. Boşa yatırım yapıyorsunuz ve hatta yanlış yatırım yapıyorsunuz ki üretimi artırmaya muvaffak olamıyorsunuz.

Teşekkür ederim.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Şimdi, tabii, Irak'ta, malum, bir mezhepsel sıkıntı olduğu için merkezî Hükûmetin farklı bir radikal duruşu oluyor, diğer mezhepten olan bölgelere giremiyor. Bunları yaşıyoruz Irak'ta ama biz Türkiye Petrolleri olarak hangi bölgeye gidersek gidelim aynı temelde yaklaşıyoruz ve aynı kardeşlik duygusuyla gidiyoruz. Biz arkadaşlarımızla birlikte en sıkıntılı dönemde kara yoluyla Necef'e, Kerbela'ya gittik ve bir gece kaldık, hiçbir problem yaşamadık ve çok güzel ilişkiler geliştirdik. Aynı şekilde Mansuriye bölgesi, bizim operatörlük yaptığımız bölge Sünni bölgesidir, yerel aşiretlerle çok güzel ilişkiler geliştirdik. Dolayısıyla bu yerel bağlamda... Çünkü Irak'ta bir aşiret kültürü var hâlâ ve şu son dönemde de aslında devlet sanki bu yapılanmaya doğru gidiyor çünkü aşiretlerin de çok farklı duruşu var. Kimi bu örgütle birlikte çalışıyor, kimi aşiretle bu örgütü bölgelerine sokmuyorlar bile. Dolayısıyla bizim yerel halkla olan iyi temasımız bu noktada çok çok önemli ve bizim önümüzü açan en önemli etmen budur. Gittiğimiz yerlerde biz hem silahlı kuvvetlerle, askerleriyle hem devlet erkânıyla, valileriyle görüşüyoruz ama öbür taraftan da yerel halkla çok güzel temas kuruyoruz. Bunu Bakan Bey, hakikaten, oturup yüz yüze konuşurken kendisi bizzat ifade etmiştir ve bu doğrudur. Şunu söyleyeyim: Bu sadece Türkiye Petrolleri için de geçerli değildir, Türkiye'den giden diğer şirketler için de bu geçerlidir. Birçok şirket çok önemli bir güvenlik tedbiri almaksızın çalışıyor ve çok önemli bir sıkıntı da bugüne kadar yaşanmadı. Bence bu bizim milletimizin genel duruşuyla alakalı, doğru duruşuyla alakalı bir şey, benim kişisel görüşüm. Ama biz rahatız.

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – İŞİD'le de temasa geçtiğiniz oldu mu?

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Yok, İŞİD'li bölgelere gitmedik yani o konuda bir şeyimiz olmadı.

Diğer sorunuza gelince, Sayın Vekilim, şimdi, Türkiye'de biz yatırımları kısımayız. Ne olursa olsun Türkiye'de her noktada arama yapmaya devam etmemiz lazım. Bizim içerideki yatırımlarımız, gerçekten, evet, 10 kat büyüdü. Ha, bu şu demektir: Keşif başarı oranımız düşük. Zaten sorguladığımız bu. O zaman biz dedik ki: Bundan sonra biz şöyle bir projeksiyon geliştirelim; içeriği ihmal etmeyelim, daha doğru, daha sağlam nasıl çalışacağımızın altyapısını oluşturalım ama bizim kısa ve orta vadede hızlı büyümemizin ve gerçekten uluslararası bir şirket olmamızın temel faktörü dışarıda olmak ve bu anlamda zaten, hani, o büyük yatırımların önemli bir kısmı da dışarıda olan yatırımlardır. Gelirlerimiz için de aynı şekilde ve bundan sonra da inşallah çok daha iyi noktalara taşıyacağımızı biz ümit ediyoruz. Yani, tabii, üretimi biz, hani, demin de söyledim, kaba olarak düz tuttuk. Yani bugün itibarıyla, bahsettiğimiz 60 küsur bin varilden bugün 90-98 bin varile geldik ama biz bunu tatmin edici bulmuyoruz. Bu bizim için yerinde saymaktır çünkü biz Türkiye Petrollerini gerçekten uluslararası bir oyuncu olarak düşünüyoruz. Türkiye Petrollerinde çalışan herkes de böyle düşünüyor. Bakış açımız budur. Yoksa, onun ötesinde biz... Şunu da söylüyoruz: Biz yeteri kadar başarılı keşifler Türkiye'de yapamıyoruz ama ben bunda dönüp de aramacı arkadaşlarımı suçlayamam. Türkiye, demin de söyledim, bir petrol ülkesi değil. El âlem, diyelim, yerin altında kazan arıyor, bizimkiler kibrit kutusunu arıyor. Bu kolay bir şey değil.

BAŞKAN – Besim Bey, cevaplarımızı mümkün olduğu kadar kısa ve soruya müteallik olarak verelim.

Ziver Bey, siz de söz talebinde bulundunuz.

Buyurun.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Sayın Genel Müdür, ben sunumunuzda şunu anladım: Siz kendinizi çok başarılı olarak görmüyorsunuz, addetmiyorsunuz, yani sunumdaki anladığım. Türkiye'de TPAO sadece Türkiye dışında petrol arama, petrol aramalarına ilişkin çalışmalar hazırlamak gibi sanki bir şey anladım sunumdan. Ama Türkiye'de de... Yani siz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 9

Türkiye’de kendinizi başarılı görüyor musunuz? Çünkü geçmişte TPAO yıllık bazda yaptıkları üretimle başarılı veyahut da başarısız olarak addediliyordu. Şu anda son yıllara baktığımızda siz kendinizi nasıl görüyorsunuz o başarı grafiğiyle ilgili?

Bir başka konu: Türkiye’de yabancı şirketler şu anda sismik aramaları yapıyor ve bölgede de özellikle petrol üretiminin yapıldığı, yoğun olduğu Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgesi’nde de yabancı şirketler ve özel şirketlerin bir ruhsat için ne kadar mücadelede bulunduğunu hepimiz işte basından zaman zaman takip ediyoruz. Türkiye’de Türkiye Petrolleri, Türkiye’nin millî şirketi, siz Türkiye’deki yer altı zenginlikleriyle ilgili, petrol zenginlikleriyle ilgili yeterli çalışmayı yaptığınızı kabul ediyor musunuz veyahut da eksik gördüğünüz yönleriniz nelerdir? Buna ilişkin bir soru daha sormak istiyorum: Bölgede özel şirketler veyahut da yabancı şirketler, arama yapan ve petrol bulan şirketlerle ilgili Türkiye Petrollerine ait malzeme veyahut da Türkiye Petrollerinin imkânlarının o şirketlerin lehine kullanıldığıyla ilgili size herhangi bir şikâyet ulaştı mı, bir bilgi ulaştı mı? Ulaştıysa siz bununla ilgili herhangi bir çalışma yaptınız mı? Yaptıysanız bu sonuçlarla ilgili de bilgi istiyorum lütfen.

Teşekkür ediyorum.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Sayın Vekilim, bu son şeyi anlayamadım. Yabancılarla bizden malzeme verilmesi anlamında mı?

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Bölgede arama yapan özel şirket veyahut da yabancı şirketlerden TPAO’nun imkânlarından faydalanan oldu mu? Olduysa bu konuyla ilgili size herhangi bir bilgi geldi mi? Bu bilgilendirmeyi size ilgili teftiş kurulları yaptı mı? Yaptıysa bu teftiş kurulları bu konularla ilgili çalışmaları, size ihbarda bulunan insanların gidip o bilgilerini, belgelerini verdi mi? Bununla ilgili bir çalışma yaptınız mı, ihbar yaptınız mı? Onunla ilgili sorum.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Şimdi, Sayın Vekilim, spesifik bir şey. Bu konuda bir bilğim yok ama şunu söyleyebilirim: Bize köylü bir vatandaş bile bir dilekçeyle başvuruda bulunsan biz muhakkak onun üstünde durup gereğini yapıyoruz. Yani spesifik bir bilğim yok ama konuyla ilgili detaylı bir araştırma yapıp eğer gerçekten bir ihmal varsa, farklı bir şey varsa bunu ben size yazılı olarak iletsem olur herhâlde, değil mi?

BAŞKAN – Tabii, zaten geneli üzerinde de cevap verebilirsiniz, yazılı olarak daha sonra da yöneltilecek soruya cevap verebilirsiniz.

2012 yılı 1 no.lu önerisinin Sayıştay tarafından izlenmesini –kurumun çünkü yapacağı herhangi bir şey yok- oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 no.lu öneriyi okutuyorum:

Öneri 2:

Danıştay 5. Daire Başkanlığının 21/10/2005 tarihli kararı ile iptal edilen kapsam dışı personel yönetmeliğinin yerine yürürlüğe giren 29/11/2006 tarihli ve 26361 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan personel yönetmeliğinin de yasal dayanakta kaynaklanan boşluk nedeniyle sorunların çözümünde yetersiz olduğu ve özlük haklarının yönetmelik ile düzenlenmesinde hukuken olanak bulunmadığı, sorunun Anayasa’nın 128. maddesine uygun düzenlemelerle ve yasayla getirilen sınırlar içinde çözülmesinin gereği dikkate alınarak; kapsam dışı personel yönetmeliğinin iptali yönündeki Danıştay kararı sonrası doğan yasal boşluğun doldurulması, kurumun ve çalışanlarının mağduriyetinin önlenmesi için, toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında kalan kapsam dışı personelin her türlü mali ve sosyal hakları ile emeklilik uygulamalarının, fazla çalışma esaslarının yasal düzenlemeyle tespiti için ilgili Bakanlık nezdinde devam eden girişimlerin sürdürülmesi,

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN - Yargı kararlarında açıkça ifade edilen nedenlerle ve Sayıştay Başkanlığının önerisi doğrultusunda; kapsam dışı personelle alakalı ivedi bir yasal düzenlemenin yapılması hususu, 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Tasarısı 26/10/2009 tarih ve 15897 sayılı yazımızla, akabinde ise Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Kanunu Tasarısı Taslağı 05/03/2010 tarih ve 3659 sayılı yazımızla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına iletilmiştir. Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Kanunu Tasarısı Taslağı hakkında kamu kurum ve kuruluşlarının değerlendirmeleri neticesinde, taslağa son hâli verilmiş olup, tasarı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 06/11/2012 tarih ve 13440 sayılı yazısıyla Ortaklığımıza gönderilmiştir. Söz konusu girişimlerden bir sonuç alınamamış olmasına rağmen anılan Bakanlık nezdinde gerekli girişimlerde bulunulmaya devam edilecektir.

Bundan başka, Devlet Personel Başkanlığının "Kapsam Dışı Personel İstihdamında Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerilerine" ilişkin 28/10/2013 tarihli ve 20330 sayılı yazısı üzerine hazırlanan rapor 7/11/2013 tarihli ve 11157/18216 sayılı yazımız ekinde anılan Başkanlığa gönderilmiştir.

Ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu Başkanlığından alınan 13/12/2013 tarihli ve 50152386-154868 sayılı yazıda, Ortaklığımızın tabi olduğu mevzuat çerçevesinde kuruluş amacı, faaliyet alanları ve teşkilat yapısında yapılması gereken yasa ve ana statü değişikliği önerilerimiz ile personel rejiminde yapılması önerilen

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT Giriş : Tarih : 28.01.2015 Stenograf : Kayıt: KİT Sayfa: 10

mevzuat değişikliklerinin bildirilmesinin istenilmesi üzerine, konu ile ilgili bilgiler Ortaklığımızca düzenlenerek 24/12/2013 tarihli ve 950 sayılı yazı ekinde, söz konusu Komisyon Başkanlığına intikal ettirilmiştir.

Ancak, yukarıda yer alan çalışma ve girişimlerimiz bir sonuç vermemektedir. Bir sonuç alabilmek için Türkiye Petrolleri dışındaki yetkili idari mercilerin konuyu değerlendirmesi zarureti bulunmaktadır.

BAŞKAN – Sayın Develi...

TURGAY DEVELİ (Adana) – Sayın Başkanım, ben bir önceki gündemle ilgili konuşacağım.

Ziver Bey'in sorduğu soru çok açık ve çok netti, bilgiye dayalı bir soruydu. Sayın Genel Müdürün burada spesifik olarak bilgisi olmayabilir ama Teftiş Kurulu Başkanı mutlaka buradadır, mutlaka Ziver Bey'in sorduğu sorudan da Teftiş Kuruluna böyle bir şikâyetin yapıldığı ve inceleme yapıldığı izlenimi çıkıyor. Teftiş Kurulu Başkanı bu soruyu yanıtlasın. Ayrıca, bu konuda Sayıştaya intikal eden herhangi bir konu var mı? Onlar da cevap verirlerse iyi olur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Var mı arkadaşlar, bu konuyla ilgili...

Buyurun.

TPAO TEMSİLCİSİ – Bu konuda bir incelememiz olmadı efendim.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Sayın Vekilim, konuyu bilirsek aydınlatıcı olabiliriz diye düşünüyorum. Ama spesifik bir şey duymadım ben, genel bir şeydi.

BAŞKAN – Şimdi, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının diğer şirketlere kendi imkânlarından kullandırıp kullandırmadığı, yararlandırıp yararlandırmadığı yönünde size intikal etmiş bir şikâyet var mı?

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Sayın Başkanım, şikâyet yok ama bizden fayda sağlayanlar var ama parası karşılığı, bedava kimseye bir şey vermeyiz.

BAŞKAN – Peki, onu izah edin o zaman, soru oydu.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Mesela, bizden herkes malzeme istiyor, parasını alıyoruz, malzemeyi veriyoruz. Onun dışında, benim bildiğim herhangi bir şey yok ama ben gene de bir araştırırım, belki bizim kaçırdığımız bir şey varsa...

BAŞKAN – Yani siz hangi koşullarda kimlere bu mal ve malzeme konusunda destekte bulunuyorsanız...

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Biz geçmiş yıllara dönük bir çalışma çıkaralım o zaman Sayın Başkanım, yazılı olarak...

BAŞKAN – Bunlarla ilgili bir bilgi notu verin.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Tamam Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Yani herhangi bir gelir elde etmeksizin kullandırıldığı yönünde bir şikâyet varsa onu da tespit edin, oldu mu?

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Tamam Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özensoy.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Bu konuyla direkt alakalı mı, değil mi ama böyle bir şeyi sorayım o zaman ben size: Turkish Petroleum Service Company şirketini kurdunuz, bu şirket çalışanları kaç para alır, ne yapar, ne iş yapar? Gülcihan-2 kuyusunda niye orada petrol olmadığı söylendiği hâlde ısrarla sondaj yaptırdınız? 1'de çıkmadı, 2'de çıkmadı; bu kuyunun sondajı Romenlerle 140 milyon dolara anlaşıldığı hâlde niye bu kuyunun sondajını bu firmaya 230 milyon dolara verdiniz? Niye böyle bir aktarım yaptınız? Turkish Petroleum Service Companyden bahsediyorum. Yani yine aynı Romenlere yaptırıldı ama Romenlerin normalde 140 milyon dolara yapacakları işi TPSC kanalıyla 230 milyon dolara yaptırıldığı bilgisi var bende, bunları açıklarsanız, belki bununla ilgili de olabilir veya olmayabilir de ama bu da TPAO'nun bana gelen bilgisidir.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Efendim, Gülcihan için şunu söyleyeyim: Gülcihan'ı biz yaklaşık 120 milyon dolara mal ettik. Orada birinci kuyuda ciddi petrol emareleri olduğu için ikinci kuyu kazıldı fakat ondan sonra, bizim bir Yıllankale kuyumuz vardı, demin hani, bir kuyuyu kazmadık diye bahsettim, ona bir analogi yaparak Yıllankale'den vazgeçtik biz sonradan.

Bu Service Company'deki arkadaşlar işin operatörlük kısmını denizde yapıyorlar ve bunların yaptığı kısım öyle milyon dolarlık falan bir iş değil. Bunların yaptığı işi niye onlara yaptırıyor? Onlara yaptırmadığınız zaman, yabancılara yaptırdığınız zaman çok büyük paralar veriyorsunuz. Biz bu paralardan kurtulmak için servisin içinde bir örgütlenmeye gittik ve o sebeple de bu arkadaşlara yaptırdık bu işi.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Bu konuda, bu dediğim rakamlarda doğruluk var mıdır, yok mudur?

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Hayır.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yani bunu TPIC yerine...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT Giriş : Tarih : 28.01.2015 Stenograf : Kayıt: KİT Sayfa: 11

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – İkinci öneriyle hiç alakalı değil bu.

BAŞKAN – Zaten konu biraz ikinci önerinin dışına çıktı.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Mehmet Bey, biraz önce Ziver Bey’in sorduğu soru da hiç birinci öneriyle alakalı değildi.

BAŞKAN – Doğrudur.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Söyleyebilirdiniz.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – İyi de yani şimdi bu konu açıldığı için, Sayın Başkan da gündeme getirdiği için...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Geneli üzerinde konuşurken bunu istediğiniz kadar konuşabilirdiniz.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Mehmet Bey, lütfen... Bakın, Başkan var orada, Başkan bu konuyu açtı, Komisyon Başkanı, yoksa benim notlarımda bunları genelde...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – İkinci öneriyle biz ilgilenemiyoruz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, maalesef öneriler...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Bak, şimdi, beş dakikamız gidiyor sizinle diyalogumuzdan beri, Allah aşkına yani...

BAŞKAN – Sayın Özensoy, teşekkür ederim.

Sorunuz bitti mi?

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Genelinde istediğiniz kadar sorabilirsiniz.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ederiz yani yol gösterdiğiniz için! Ben sekiz senedir bu Komisyondayım ama zaman zaman böyle atlamalar olabiliyor. Bir de Başkan açmasaydı bu konuyu, üstüne gitmeseydi ben bu soruyu sormayacaktım Sayın Domaç. Lütfen... Aklınıza ihtiyacımız yok yani. Yani bir saygısızlık da yapmıyoruz, yapmayın yani. Bir şeyi konuşurken böyle hemen “Şunu yapmayın, bunu yapmayın.” Lütfen yani...

BAŞKAN – Sayın Özensoy, karşılıklı lütfen şey yapmayalım.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Sayın Başkan, o zaman, siz bana değil Sayın Domaç’a söyleyin bunları. Ben neyin üzerine konuştuğumu biliyorum, ne için konuştuğumu da biliyorum, nasıl konuştuğumu da biliyorum.

BAŞKAN – Sayın Domaç, siz de aynı şekilde...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yani bu soruyla ilgili bu dediğim rakamlar doğru mu, değil mi? Lütfen, bu kadar soru sorduk, onlara cevap verin.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Sayın Vekilim, rakamlar kesinlikle doğru değil, 120 milyon dolardır ve ben faturalarıyla yazılı olarak size bunu getiririm.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Bunları Romenler mi yaptı? Yine, TPSC Romenler üzerinden mi yaptılar?

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Platform Romenlerin platformu. TPSC yapsa da yapmasa da zaten işi gene onlar yapacak, Service Company’daki arkadaşların yaptığı mühendislik sadece yani o işin fiiliyatıyla alakalı değil, işin mühendislik kısmını yapan bu arkadaşlar ve bu yekünün içinde yüzde 1 bile değil.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – O zaman, onun belgelerini istiyorum ben.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Ben size tamamını faturalarıyla beraber intikal ettiririm, hiçbir sıkıntı olmaz yani.

BAŞKAN – Arkadaşlar, usul açısından, öneriler üzerinde söz taleplerinin alınması ve öneriye bağlı olarak en sonunda da genel görüşmede varsa sorularınız onları yöneltmenizi istirham edeceğim.

Bazen arkadaşlarımız ayrılmak zorunda kalıyorlar, o nedenle sorularını öneri doğrultusunda değil geneli üzerinde yapılması gereken şekliyle ifade edip buradan ayrılıyorlar. Kısım bunlara müsamaha da ediyoruz, Komisyonumuzdaki arkadaşlarımızın yöneltmek istediği, katkıda bulunmak istediği konular olabilir, toplantıları olabiliyor, yurt dışında resmi temas nedeniyle ayrılmaları gerekebiliyor, Ziver Bey gibi; bu nedenle, bu kadar da toleransı elbette ki Başkanlık Divanı olarak tanıyoruz. Ancak siz cevaplarınızı sona da bırakabilirsiniz, yazılı olarak da verebilirsiniz diye ayrıldı zaten.

Teşekkür ediyorum.

2 no.lu öneri üzerinde başka söz talebi yok.

Konuyla ilgili olarak bir yasal düzenleme ihtiyacı var. Biz de kurum ve kuruluşlara ihtiyaç duyduğunuz yasal düzenlemeler konusunda yazı göndermiştik KİT Komisyonu olarak. Bu, vermiş olduğunuz cevapta da sizin de atıfta bulunduğunuz gibi yer almış, konuyu kanunla ancak düzeltme şansımız var. Bu yönde de biz gruplara bu çalışmalarımızı tüm kurum ve kuruluşlarla ilgili kanun ihtiyacı olan çalışmalarımızı iletiyoruz. İnşallah, yasama faaliyetlerinde bunları dikkate alırlar.

İzlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 no.lu öneriyi okutuyorum:

Öneri 3:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 12

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu 3g istisna kapsamında olduğu için TPAO Mal ve Hizmet Alım Yönetmeliği'ne göre ihale edilen Akdeniz ve Karadeniz, toplam 9.109 km iki boyutlu (2B) sismik veri toplama hizmet alımı ile Akdeniz (Alanya) 1.100 km² üç boyutlu (3B) sismik veri toplama hizmet alımı ihalelerinde görülen mevzuata uygun olmayan usul ve işlemlere ilişkin, Enerji Bakanlığı Denetim Hizmetleri Başkanlığınca yapılan inceleme ve/veya soruşturmanın bir an önce tamamlanması.

BAŞKAN – Evet, cevabı alalım.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Sondaj öncesi arama faaliyetleri kapsamında, Akdeniz deniz alanlarında ihtiyaç duyulan üç (3B) boyutlu sismik veri toplama hizmet alımı ihalesine 15 Nisan 2011 tarihinde çıkmıştır.

İhale komisyonunca yapılan değerlendirme sonucunda, operasyonun başlama tarihinin "Ortaklığın 2011 yılı sondaj öncesi arama faaliyetleri kapsamında hazırlanan ve makam tarafından onaylanan iş programına uymadığı, Ekim sonu işe başlanması halinde kaliteli veri elde edilemeyeceği, Ekim ayında ihaleye çıkmış olsa gemi sayısındaki artış nedeniyle daha uygun teklif temin edilebileceği ve teklifler arasındaki büyük farkın (PGS Geophysical A.Ş. firmasının 10.949.900,00 USD (Onmilyondokuzyüzdokuzbindokuzyüz Amerikan Doları) ile Schlumberger Overseas S.A firmasının 13.500.000,00 USD (Onüçmilyonbeşyüzbin Amerikan Doları) olduğu gerekçeleriyle 7 Haziran 2011 tarihinde ihale iptal edilmiştir.

Gerek Ortaklığımız imkânları ve gerekse hizmet alımı ile yapılacak ve/veya yapılması muhtemel programlar, Ortaklığımız dışında gelişen nedenlerle iptal edilmiş ve/veya yeri, miktarı, zamanı değiştirilmiş ise daha sonra revize terminlerle faaliyetler gerçekleştirilmektedir.

İhale komisyon kararı doğrultusunda, iptal edilen bahse konu hizmet alımı ihalesine ilişkin hazırlanan ve Yönetim Kuruluna sunulan takirde yer alan "Ayrıca, Türkiye Petrolleri AO Antalya Körfezi offshore alanlarında, yabancı şirketler ile birlikte ortak arama yapma stratejisi de geliştirmiştir. Bu amaç doğrultusunda, söz konusu "farmout" için altyapı hazırlıkları tamamlanmış olup, 2011 yılı Mart ayında şirketler ile görüşmelerin başlatılması için gerekli olan duyuru ve davet bilgilendirme işlemleri başlatılmıştır." ifadesinde belirtildiği üzere, bu ortak arama projesine dahil olmak isteyen Shell Project Development B.V. firmasının önce sözel ve daha sonra yazılı olarak Ortaklığımıza müracaat etmesi ve bahse konu deniz alanlarındaki veri toplama faaliyetlerine ilişkin maliyetlerinin kendilerince karşılanacağını ve anılan tarihlerde yapılacak veri toplama işinin sonucunda toplanacak veri kalitesinin kendileri için kabul edilebilir olabileceğini ve ayrıca bahse konu veri toplama işinin en kısa sürede gerçekleştirilmesinin kendileri için önem arz ettiğini bildirmeleri üzerine bahse konu hizmet alımının ikincisi 18 Ağustos 2011 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Anılan firma ile Ortaklığımız arasında imzalanan ortaklık anlaşmaları çerçevesinde yukarıda belirtilen deniz alanlarında üç boyutlu (3B) sismik veri toplama hizmet alımı işine ait maliyetlerin tamamı Shell Project Development B.V. firmasından tahsil edilmiştir.

Sonuç itibarıyla TPAO Mal ve Hizmet Alım İhale Yönetmeliği'ne göre ihale edilen Akdeniz ve Karadeniz toplam 9.109 km iki boyutlu sismik veri toplama hizmeti alımı ile Akdeniz (Alanya) 1.100 km² üç boyutlu sismik veri toplama hizmet alım ihalelerinde mevzuata uygun olmayan usul ve işlemlere ilişkin soruşturma tamamlanmış olup, söz konusu soruşturmanın neticesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Denetim Hizmetleri Başkanlığının 12/9/2013 tarih ve 1069 sayılı yazısıyla Ortaklığımıza bilgi verilmiştir.

Anılan yazıda, Ortaklığın yapacağı ihalelerde ihale komisyonunda görev alacak personele ihale mevzuatı konusunda eğitim verilmesi, ihale dokümanlarının dikkatli ve özenli hazırlanması ve dokümanlardaki hususlara riayet edilmesi ve ihalelerde gerekli hukuki desteğin sağlanması yönlerinden Ortaklığımız talimatlandırılmıştır.

BAŞKAN – Öneri üzerinde...

Buyurun Sayın Özensoy.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Evet, teşekkür ederim.

Bu yapılan ihalenin doğru bir şekilde yapılmadığı şeklinde bir sonuç çıktı anlaşılan yani böyle bir talimatlandırma yapılıyorsa. Tabii, ben genelde bu istisna maddeleriyle yapılan ihalelerin doğru olmadığını... Diğer kamu kurumlarında, kamu iktisadi teşebbüslerinde de bunları hep tartıştık. Yani istisna maddesinde orada açık açık ne yazıyorsa, o istisna varsa bunun üzerinden yapmak gerektiği daha doğru olur. İnşallah, bundan sonra bu tür şeyler olmaz ama ben bu sismik araştırmalarla ilgili... Sismik gemisi aldınız değil mi?

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Evet.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – 210 milyon dolar mı?

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – 135 milyon dolar gemi, üç yıllık hizmet alımıyla beraber yaklaşık, doğru, 200 milyon dolar civarında.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Üç yıllık hizmet...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 13

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Geminin üç yıllık işletilme hizmeti çünkü onunla ilgili özel personel ihtiyacı olduğu için.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yani yıllık yaklaşık 30 milyon dolar mı?

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Civarında, evet.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yani bununla ilgili bana gelen bilgilerde yıllık 75 milyon ama toplam 75 milyon dolar anladığımı kadarıyla.

Peki, şimdi ben şunu soracağım: Bu, sadece hizmet alımında verdiğiniz para yaklaşık 90 milyon dolar, gemiye 130 küsur milyon dolar verdiğinizi söylediniz. Şimdi, bütün bu yaptığınız araştırmalar nerelerde? İşte, Akdeniz, Karadeniz, bilemediniz, Ege yani bütün bu ihaleleri yapmış olsanız bize maliyeti ne olur? Yani şu gemi kadar harcamamız olur mu? Birincisi onu soracağım.

Bir de MTA da sizin görüşleriniz doğrultusunda gemi alacakmış zannediyorum. Bakın, siz gemiyi işletemiyorsunuz, gemiyi almışsınız, gemiye hizmet ihalesi yapıyorsunuz yani sizin böyle bir personeliniz yok, sizin bir yeterliliğiniz yok bu gemiyi çalıştırmakla ilgili, şimdi, bir de MTA'ya görüş bildirmişsiniz, MTA gemi alıyor ki MTA da aynı şekilde bir ihale açacak veya bir başka şekilde... Yani madem bunları gemi alımı noktasında... Rakamlar yüksek rakamlar. Yani şunları ihalelerle veya şu sismik verileri almayla ilgili hizmet alım yoluyla bir karşılaştırma yaptınız mı? Bunun ben cevabını istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Yüksel...

ALAATTİN YÜKSEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, bu 4735 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesi "Mal ve hizmet alımları sözleşmelerinde koşullar sağlandığı takdirde sözleşme bedelinin yüzde 20'sine kadar iş artışı verilmesi mümkün olup götürü bedeli üzerinden sözleşmeye bağlanan mal ve hizmet alımlarında iş artışı söz konusu değildir." der. Ancak, bu Akdeniz- Alanya bölgesindeki 3B sismik veri toplama işine dair yapılan ihalede götürü bedeli üzerinden teklif vereceği, sözleşme yapılarak yapılacağı belirtilmesine rağmen aynı ihale dokümanlarının iş artışıyla ilgili maddelerinde teklif ve sözleşme türü belirtilmeden ihale bedelinin yüzde 30'una kadar iş artışı verilebileceği şeklindeki genel ifadeye istinaden, 24/10/2011 tarihinde başlayan işe 30/11/2011 tarihinde yüzde 30 iş artışı verilmesi burada Sayıştayın da dikkatini çekmiş, bununla ilgili bir açıklama yaparsanız ben de memnun olurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Domaç...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Genel Müdürüm, şimdi, biz bir gemi almışız ve bunun işletilmesini ihaleye vermişiz. Olabilir yani yetişmiş elemanımız olmayabilir başlangıçta ama yaklaşık dört yıl falan geçmiş. Bu süreç içerisinde ihaleye vermeden işletebilecek hâle getirdik mi bu gemileri yani elemanları yetiştirdik mi? Yani üniversitelerle bir program yapıp bu alanda yetişmiş insan ortaya çıkarabildik mi, yoksa hâlâ ihaleye vermeye devam mı edeceğiz? İhale yaparak bu işleri yapmaya devam mı edeceğiz? Öyle görülüyor ki bir müddet sonra geminin parasından çok daha fazla para ödenecek bu işletme için. Bunu cevaplıyorsanız sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Genel Müdürüm, yöneltilen sorulara cevap vermek için buyurun.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Sayın Başkanım, öncelikle şunu söylemek isterim: Gemi almadan önceki yedi-sekiz yıllık periyotta Türkiye Petrollerinin deniz sismiklerine ödediği para yaklaşık 500 milyon dolardır. Yani bunun bir kıyaslanması isterim. Aslında, biz gemiyi almakta çok geç bile kaldık.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Daha net rakam verir misiniz?

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Rakamlarını yazılı olarak vereyim ama...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Yıl olarak kaç yıl mesela, öyle "yedi-sekiz" diye olmaz, tam kaç yıl.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Sayın Vekilim, yıl yıl ben size yazılı olarak hepsini vereyim, Karadeniz'de ne yaptık, Akdeniz'de ne yaptık.

Geminin işletilmesine gelince, üç yıllık bir hizmet alımı yapıldı, bunun iki yılı doldu, üçüncü yılın sonunda biz gemiyi devralacağız fakat biz orada da gemiyi doğrudan Türkiye Petrolleri personeliyle mi işletelim, yoksa gemiyi, kurduğumuz servis şirketine devredip servis şirketine mi işletirelim noktasında bir karar aşamasındayız, o netleştiği zaman bir adım atacağız.

Bununla ilgili, geminin iki kısmı vardır; bir, teknik kısmı. Teknik kısmı jeofizik mühendisleri ve ilgili arkadaşlardır. O bizim için biraz daha kolay olan kısmı ama gemi işletme kısmı tamamen gemicilik olduğu için onu sektörden bulmak daha

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 14

mantıklı gibi duruyor ama bunu biz henüz netleştirmedik. Üç yıl için, daha bir yılımız var ve bu yıl bittiğinde de biz gemiyi tamamen kendi uhdemize almış olacağız.

Yüzde 30 iş artışıyla ilgili, Arama Daire Başkanımıza müsaadeniz olursa bir söz vereceğim, teknik olarak bu konuyu...

Ha, MTA konusunu da açıklayayım Sayın Vekilim: MTA'ya bizim herhangi bir şekilde görüş bildirdiğimiz konusunda bir fikrim yok. Yanlış bir şey söylemek istemiyorum ama MTA'nın istediği gemi imal ediliyor, satın alınmıyor. Türkiye'de imal ediliyor veya dışarıdan da destek alınıyordur muhtemelen. Daha çok araştırma amaçlı kullanılacak bir gemi olacağını ben düşünüyorum ve biliyorum. Detaylarıyla ilgili ekstra bir fikrim yok ama bu gemi, bizim aldığımız gemi tamamen bizim yapacağımız işlere konsantredir.

Bir de bu piyasa dinamik bir piyasadır. Yani biz bu gemiyi kullandık, sismik işlerimiz bitti, satarız, kiralınız yani her yol açıktır. Yani burada, "Gemi elimizde kalacak, limana çekip bekleteceğiz." diye bir şey söz konusu değil. İş programlamamızı yapacağız. Denizlerde yapacağımız işimiz kalmazsa gemimizi kiralamayı ve satmayı düşünürüz. Yani o bize sıkıntı olacak herhangi bir şey değil.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Bakın, burada bizim işaret ettiğimiz, geminin niye alındığından ziyade, işletemeyeceğiniz, işletmesini bilmediğiniz bir gemiyi niye aldınız? Bu rakamları da lütfen şey yapın, bana gelen rakamlar da farklı. Bunları da bilgi olarak ben tekrar sizden istiyorum, resmî rakamları. Bana gelen mesela, yıllık 75 milyon dolarlık hizmet alım ihalesi olduğu, üç yıllık bu anlaşmanın yapıldığı, 2016'da biteceğiyle ilgili bir bilgi var. Yani böyleyse geminin fiyatını zaten 2'ye katlamış demektir. Yani bizim burada ifade ettiğimiz, elbette milyar dolarlar seviyesinde harcamalar yapıyorsunuz, gerekliyse bunlar yapılacak. 1 tane değil, belki 5 tane de gemi alabilirsiniz ama bakıyorsunuz, bu gemiyi kullanmak için yıllık ciddi rakamlarla hizmet alım ihalesi veya doğrudan birilerine bu konuyu pas ediyorsunuz. Yani bizim takıldığımız nokta veya sormak istediğimiz, bize doğru gelmeyen nokta budur, sizin gemiyi almanız, gemiyi kiralamanız veya işi bitince şu olur, bu olur değil.

Bir de bu Karadeniz, Akdeniz, Ege öyle çok da büyük yerler değil, her on yılda bir de değişmiyor herhâlde sismik durumları bunların, bilmiyorum veya rezervler falan on yılda bir değişmiyor, milyonlarca yıl sonrasında değişen rezervler bunlar. Yani sürekli sismik araştırmalar yapmak gerekiyor mu, bunu da sormak istiyorum.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Şimdi, ben iki tane bilgi vermek istiyorum arkadaşlarımın ilettiği, konuyla ilgili, Sayın Başkanım, müsaadeniz olursa. Mesela, 2013 yılında sismik gemiyle yaptığımız işleri kastederek söylüyorum, jeofizik yani sismik işlerini. 29 milyon dolarlık bir iş yapmışız. Eğer bizim gemimiz olmasaydı da bunu dışarıya yaptırsaydık 51 milyon dolar ödeyecektik. 2014 yılında 43 milyon dolarlık iş yapmışız. Gene aynı şekilde, dışarıdan hizmet alsaydık 71 milyon dolar ödeyecektik.

Ben söylediklerinize katılıyorum, elbette ki sismik değişmiyor ama biz denizlerimizde doğru düzgün sismik toplamaya yedi, sekiz, dokuz senedir başladık. Dolayısıyla, 240 bin kilometrekare Karadeniz, 150 bin kilometrekare Akdeniz'den bahsediyoruz. Bunlar devasa alanlar ve dolayısıyla, yapılacak işlerin programı, zaten bunun programı olarak da 2023'e kadar on yıllık programı var. Dediğim gibi, biz gemimizle işlerimizi bitirdik, ihtiyacımız olmazsa da satılması gerekiyorsa satarız, kiralınamazsa da kiralınız. Ama detaylı dokümanlarıyla birlikte, detaylı teknik bilgileri tarafınıza ileticeğiz.

BAŞKAN – Sayın Domaç...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Soruma yanıt alamadım, kesin, onu söyleyeceğim, açık, net bir şekilde.

Değerli Genel Müdürüm, biz dünyada gemi üretiminde 6'ncıyız, çok büyük bir filomuz var bizim, armatörlerimiz var. Bizim gemi üretmek ve gemi işletmek konusunda sorunumuz yok, TPAO'nun da öyle bir sorunu olamaz zaten Türkiye'de. Yani gemicilik bölümünde Türkiye'de çok yetişmiş insan var. Siz benim sorumu özellikle geçiştirdiniz. Ben size diyorum ki: Bu sismik çalışmaları yapacak, sizin ihaleye verdiğiniz kişilerin yerine ikame edeceğiniz insanlar yetiştiriyor musunuz? Benim sorum bu.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Cevabı "Evet." Sayın Vekilim, o konuda hiçbir sıkıntı yok.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Niye "Evet." demiyorsunuz?

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Biz onu belki atlamışızdır, özür diliyorum, kabahat benimdir. Yani biz bir sene sonra gemiyi kendimiz işletiyor olacağız, bir sıkıntı yok onunla ilgili.

BAŞKAN – Sayın Belen...

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Genel Müdürüm, bu hizmet alımına oldukça yüksek rakamlar ödüyorsunuz. Sorulara verdiğiniz cevapta "Gemilerde iki kısım var, bir gemiyi yürüten personel, bir de teknik personel, ölçümleri yapan; teknik personel yönünden sıkıntımız yok, diğer yönden sıkıntımız var, o yüzden hizmet alımı yapıyoruz." dediniz. Peki, bu gemilerin işletilmesinin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 15

giderlerini kim karşılıyor? Yani geminin kullandığı yakıt, oradaki personelinin yeme içme, o tür giderlerini kim karşılıyor? Siz mi karşılıyorsunuz, hizmet alımına verdiğiniz firma mı? Bir.

İkincisi: Yani bu gemiyi yürütecek gemi personeli sayısı kaç kişidir? Yani niye kendi bünyenize kadrolu alarak çalıştırmıyorsunuz da yıllık -Necati Bey'in söylediğine göre- 75 milyon dolar, sizin ifadenize göre 30 milyon dolar gibi bir para ödüyorsunuz? Yazık değil mi? Bunlara cevap istiyorum.

Bir de bu hizmet alımı yaptığınız firmaların isimlerini istiyorum.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Sayın Vekilim, önce, niye bünyemizde istihdam etmiyoruz? Gemide çalışan insanlara 10-15 bin dolar maaş vermeniz gerekiyor ve biz mevcut şeyle, KİT, kamu mantığıyla bu parayı zaten ödeyemeyiz, böyle bir ihtimal yok. Onun için, biz sadece mühendislik kısmını yapabiliriz, işletme kısmını biz normalde dışarıdan satın almaya devam edeceğiz çünkü bu fiyatlar böyle, uluslararası fiyatlar bunlar. Onun için, bizim düşüncemiz de Sayın Vekilim, gemiyi de servise aktararak bu işi idare etmeyi düşünüyoruz.

Çalışan insan sayısı... Yaklaşık olarak 42 personel çalışıyor gemide.

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – 42 personelin hepsine 15 bin dolar maaş olmaz yani bir yağcıya, bir bilmem neciye... Yapmayın...

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Sayın Vekilim, bir sıkıntı yok, sonuç itibarıyla biz bu gemiyi işleteceğiz.

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – Tamam da kaptana belki 15 bin dolar verebilirsiniz, onun dışındaki gemi adamlarına... Yani biz de biliyoruz sektörde, ben Tekirdağ Milletvekiliyim, bizim orada bir sürü gemi var, çalışanlar var; ücretlerini de az buçuk biliyoruz yani öyle büyük rakamlar söylemeyin.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Sayın Vekilim, biz bununla ilgili size yine detay, yazılı bilgi göndereyim ama ben şu kadarını söylemek isterim: Şimdi, normalde sondaj gemileri için de aynı şey geçerlidir ama adam bulamıyorsunuz, gerçekten piyasa böyle.

BAŞKAN – Bir de Sayıştayı dinleyelim.

Buyurun, bu konuyla ilgili ne öneriyorsunuz?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, bu sismik aramayla, gemiyle ilgili olan hususu mu, yoksa soruşturma konusunu...

BAŞKAN – Evet, soruşturma konusuyla ilgili.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, soruşturma konusu...

BAŞKAN – Yani tatmin oldunuz mu?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Yani katılmadığımız hususlar var müfettiş raporunda ancak bu ihale 4734 sayılı İhale Kanunu'ndan istisna olarak yapılmış olan bir ihale, Türkiye Petrolleri Mal ve Hizmet Alım Yönetmeliği'ne göre yapılan bir ihaledir. Orada bazı hususlara biz katılmadık, 2013 yılı Raporumuzda da detaylı olarak var bu konu, katılmadığımız hususlar. Ancak müfettiş raporunda herhangi bir kamu zararı ve kasıt unsuru yapılan işlerde tespit edilemediği, bu paranın kısmi olarak da Shell firmasından tahsil edildiğini gerekçe göstermek suretiyle herhangi bir öneride bulunulmamış. Yani yapılacak bir işlem bulunmadığı yönünde bir değerlendirme yapmış.

Biz yüce Komisyonun takdirine bırakıyoruz.

BAŞKAN – Bakanlıktan yetkili bir arkadaşımız var mı bu konuyla ilgili cevap verebilecek?

BAKANLIK TEMSİLCİSİ – Yok efendim şu an ama arzu ederseniz çağırabilirim hemen.

BAŞKAN – Sayın Belen...

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, ben bu hizmet alımı firmaları hangileridir diye sordum, ona cevap alamadım. Ya yazılı olarak sonra verin bunun cevabını... Bunun cevabını istiyorum.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Gemiye aldığımız Plakus firmasından hizmeti de alıyoruz.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, bu konuyla ilgili bizim raporumuzda çok detaylı bir bilgi var, arkadaşımız açıklama yapmak istiyor hizmet alımıyla ilgili olan konuda, uygun görülürse...

BAŞKAN – Tabii, buyursun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Efendim, bu satın alınan gemiyle ilgili olarak, gemi 2013 yılında satın alındı yani 2013 yılında TPAO'ya geçti. Ancak, TPAO'nun tabii geminin işletilmesiyle ilgili yetişmiş personeli olmadığı için geminin satın alındığı firmayla seyrüsefer, veri toplama, veri işleme alanlarında bir anlaşma yapılıyor. Bu anlaşma üç yıllık anlaşma. Bu anlaşmanın içerisinde TPAO personelinin eğitim de söz konusu. Ancak 2013 yılında yapılan bu üç yıllık sözleşmenin bir yılı kalmıştır. TPAO'nun bu konuda biraz daha dikkatli olarak... Şu ana kadar 15 personeli eğitmiştir, aslında 49-50 teknik personele ihtiyacı vardır, bir an evvel bunu tamamlaması gerekir. Ancak, bu eğitilen personelle sadece TPAO veri toplama ve veri işleme hizmetini kendi personeliyle yapabilecektir, geminin seyrüseferini yapması için gemi adamlarına ihtiyaç vardır

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 16

ve bunu da dışarıdan temin etmek durumundalar. Sayın Genel Müdürün belirttiği gibi fiyatlar çok yüksek olduğu için TPAO'yu aşan bir ücret politikası var, dolayısıyla bunu dışarıdan temin ediyorlar. Bu üç yıllık sözleşmenin bedeli aşağı yukarı 60-70 milyon dolar gibi bir rakamdır fakat iş sadece geminin denize açılıp hizmet vermesiyle bitmiyor, bunun yanında, yan hizmetlerin alınması lazım. Örneğin, destek hizmet gemisi; örneğin, yakıt ikmali yapacak gemi; örneğin, deniz hayvanlarından korunma için hizmet alınması gibi. Bunlarla ilgili olarak 2013 yılında aşağı yukarı 5-6 firmayla anlaşma yapılmıştır -ki bunların ayrıntısı 2013 yılı raporunda yer almaktadır- aşağı yukarı toplam 22 milyon dolarlık bir harcama daha yapılmıştır sadece 2013 yılı için. Tabii, burada önemli olan, sismik geminin... Tabii ki Türkiye'de ve TPAO'nun bünyesinde bu geminin olması lazım ancak geminin çalışmadığı zaman günlük masrafının 150 bin-200 bin dolar olduğu söyleniyor. Önemli olan, bu geminin rantabl şekilde işletilmesi söz konusu. Bunu eğer TPAO kendisi yapamayacaksa bununla ilgili bir altyapı oluşturup geminin yurt içi ya da yurt dışında hizmet verebilecek şekilde bir organizasyon yapması lazım yani kiralama yoluyla. Gelişmelerden anladığımız kadarıyla TPAO yeni bir servis şirketi kurmuştur. Anladığımız kadarıyla, geminin işletilmesini bu şirkete devredip o yolla piyasaya açılacak şekilde hizmet vermesini düşünmektedir.

Bu sorduğunuz sorularla ilgili bilgilerin önemli kısmı 2013 yılı denetim raporumuzda yer almaktadır zaten efendim. Bunların mali konuları... Tabii, yapılan anlaşmalar genelde 2013 yılı sonuna da denk geldiği için mali değerlendirmeler 2014 yılındaki raporlarımızda zaten yer alacaktır.

BAŞKAN – Yani gündemden çıkarılmasında şu an için bir sakınca yok.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Soruşturma ile ilgili kısma -Sayın Grup Başkanın belirttiği gibi- bizim katılmadığımız hususlar vardır. Rapor, Sayıştaya Eylül 2013'te intikal etmiştir.

BAŞKAN – Peki, o zaman izlemeye alalım.

İzlemeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

4 no.lu öneriyi okutuyorum:

2012/113083 ihale kayıt numaralı ve 01/01/2013-31/12/2015 tarihlerini kapsayan personel taşıma hizmet ihalesinin, TPAO Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından yaklaşık maliyetin doğru hesaplanıp hesaplanmadığı, sözleşme ve şartname hükümleri doğrultusunda araç ve şoförlerin sahip olması gereken özelliklere sahip olup olmadıkları, Personel Taşıma Hizmeti Teknik Şartnamesi'nin 5'inci maddesinde belirtilen sayı ve nitelikte servis araçlarının girişi çıkışı yapıp yapmadıklarını belirlemek amacıyla TPAO Genel Müdürlük yerleşkesi ile Gölbaşı tesisleri bünyesindeki kamera kayıtlarının mümkün olduğu kadar geçmiş tarihe gidilmek suretiyle incelenip, servis araçlarının gelmediği gün/günler için yüklenicinin hak edişlerinden herhangi bir kesinti yapıp yapılmadığı, söz konusu personel taşıma hizmet ihalesinin sözleşme ve şartnameye uygun yürüyüp yürümediğinin kontrol ve denetimini yapması gereken kontrol teşkilatının kurulmama nedenleri ve buna bağlı olarak servis araçlarının puantaj cetvellerinin tutulmama konuları başta olmak üzere, incelenmesi, gerekirse soruşturulması.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – 2012/113083 ihale kayıt numaralı personel taşıma hizmet ihalesinde yukarıda belirtilen hususlar üzerinde Genel Müdürlük makamının 5/8/2013 tarih ve 1404 sayılı Olur'una binaen Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından bir inceleme, soruşturma görevi yürütülmekte iken Sayıştay Başkanlığı'nın önerisine ilişkin olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 28/11/2013 tarih ve 15728 sayılı yazılarında, Sayıştay denetim raporlarında istenilen inceleme, soruşturma ve benzeri hususlarla ilgili olarak Ortaklığımızca önerilere verilen cevaplarda detaylı bilgilere yer verilmesi ve bunlarla ilgili olarak TBMM KİT üst Komisyon toplantısında önerilerin görüşülmesi sonucunda, inceleme, soruşturma ve benzeri kararların alınması halinde gereğinin Bakanlık ve Ortaklıkça yerine getirilmesi şeklinde uygulama yapılması istenmiştir.

Ancak, Sayıştay Başkanlığının önerisinden bağımsız olarak söz konusu ihaleyle ilgili Ortaklığımız Teftiş Kurulu Başkanlığının inceleme, soruşturma görevi kapsamında yürütülen çalışmalar tamamlanmıştır.

Ortaklığımız Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından yapılan inceleme, soruşturma neticesinde düzenlenen soruşturma raporunda yer alan hususlar çerçevesinde aşağıdaki işlemler tesis edilmiştir.

Kontrol Teşkilatı kurulmuştur.

Personel taşıma hizmetiyle ilgili olarak personel taşıma hizmetini ifa eden yüklenicinin sözleşme hilafında araç çalıştırması sebebiyle 134.069,00 TL ceza tahakkuk ettirilmiştir.

Personel taşıma hizmet alımına ait sözleşmenin 12.1.1'inci maddesi gereği yapılması gereken günlük kontrollerin yapılmaması sebepleriyle ilgili personeller Disiplin Kuruluna sevk edilmiştir.

Yaklaşık maliyet revize edildiğinde ihale yetkilisinden onay alınması hususunda ilgili üniteye talimat verilmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 17

Yaklaşık maliyet hesaplama yönteminin belirlenmesi için gerekli hususların belirlenmesi ve yeni yapılacak ihalede kullanılması amacıyla bir komisyon kurulmuştur.

Personel taşıma hizmet ihalesi yaklaşık maliyetini hesaplarken personel servis fiyatları azami hadleri gösterir ücret tarifesine göre hesaplanması, personel servis fiyatları azami hadleri gösterir ücret tarifesine göre hesaplanan yaklaşık maliyet hesabında sadece gidiş mesafesi olan 18 kilometrenin kullanılması gerekirken 36 kilometre kullanılarak yaklaşık maliyetin 2.470.522,00. TL fazla hesaplanması sebepleriyle konu ile alakalı çalışan 2 personel Disiplin Kuruluna sevk edilmiştir.

BAŞKAN – Evet, Sayın Tüzel...

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Genel Müdür Vekiline şunu sormak istiyorum: Demin de konuşuldu, daha çok denizlerimizdeki arama ve sismik araştırma gemisi, ben daha çok bu Doğu Akdeniz’de, işte, İskenderun açıkları, Kıbrıs açıkları da diyebiliriz, buradaki araştırmayla ilgili sormak istiyorum. Sayın Başbakanın konuşmalarına da yansıyor. Buradaki petrol araştırmasında gerçekten buradan bir sonuç elde edilmesi ümit ediyor mu, yoksa hani, başta Kıbrıs güney kesimi ve onun birlikte hareket ettiği çevrelerle bir siyasi rekabet, bir alan hâkimiyeti ya da bir dış politika gereği mi biz buralarda dolanıyoruz? Bunu açıkcası merak ediyorum çünkü kamuoyunda bu türden tartışmalar olduğunu da biliyoruz. Yani doğu Akdeniz’in bir gerginlik, bir siyasi hesaplaşma alanı olarak değerlendirilmesi ve bunun bir tezahürü olarak petrol araştırması, sismik araştırmalar yapıldığına dair tartışmalar oldu. Bu açıdan, kurumun değerlendirmesi ne ve test sonuçları neyi gösteriyor? Verilen bilgilerde, işte, “Bu konuda çalışmalar devam etmektedir.” deniyor. Bunu anlamak istiyorum, yani siyasi mülahazalarla mı bu işler yapılıyor, yoksa gerçekten bir karşılık ve bir verim elde etmek söz konusu mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Belen...

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, öneriye verilen cevapta Sayıştayın önerisindeki Genel Müdürlük ve Gölbaşı tesisleri bünyesindeki kamera kayıtlarının mümkün olduğu kadar geçmiş tarihe gidilmek suretiyle incelenmesi önerilmiş. Cevapta böyle bir tarih belirtilmemiş. Yani bu 18 kilometrelik yol 36 kilometre kullanılarak hesaplanmış ve işte, 2 milyar 470 milyon fazla para ödendiği hesabı çıkarılmış. Kaç yıllıktır bu şey? Yani burada tarih belirtmemişsiniz. Yani öneriye uygun mu yaptınız, o belli değil bir defa verdiğiniz cevapta.

Fazla ödeme olan bu belirlediğiniz rakamı söz konusu personel taşıma şirketinden geri alabildiniz mi? Ceza kesmişsiniz, bu cezayı tahsil edebildiniz mi?

Bir de Disiplin Kuruluna sevk ettiğiniz 2 personelle ilgili son durum nedir? Yani bu personele Disiplin Kurulu herhangi bir ceza uyguladı mı? Cevaplarınızda bunlar da yok, bunların cevabını istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Yüksel...

ALAATTİN YÜKSEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, kamu kurumundaki bu yaklaşık maliyet belirleme zafiyetleri burada da ortaya çıkıyor, burada personel taşıma hizmet ihalesiyle ilgili farklı biçimde öncekilerden. Yaklaşık maliyeti belirleyebilmek için bu kullanacağınız araçların burada adedi, niteliği önemli. Mesela, burada ihaleye çıkılırken 89 adet minibüs, servis aracı çalıştırılacak diye ihaleye çıkılıyor. Bu tabii, bu ihaleye katılan firmaların bu araçlarının olup olmadığı, şoförlerinin olup olmadığı, istenilen niteliklerde olup olmadığı, bunların araştırılması gerekiyor önceden. Bu yapılmamış, öyle anlaşıyor; bir.

Bir de 89 adet minibüs için ihaleye çıkılıyor, ihaleyi alan firma 68 aracı TPAO Genel Müdürlüğü merkez yerleşkesinde hazır tutuyor. Yani Sayıştay “8 aracın da hadi hadi, Gölbaşı tesislerinde olduğu kabul edilse dahi...” diyor burada eleştirilerinde, şartnamede belirtilenden daha az sayıda servis aracının bulunduğunu tespit ediyor. Bu tespitler sizce de yapıldı mı, böyle midir gerçekten? Bu durumun, evet, diğer günler için ve diğer çalışmalar için de Sayıştayca bir kuşku uyandırdığı tespiti var.

Evet, Sayın Belen bir kısmını söyledi aslında benim de söyleyeceklerimin, kamera kayıtlarıyla bir inceleme yapıp yapılmadığı burada net değil ve ne kadar, hangi tarihe kadar gidildiği hususu yok, bu sorunların nasıl tespit edildiğiyle ilgili.

Puantaj tutulmuyor yani sonradan da tespitlerin yapılabilmesi için yapılması gereken birçok şey yapılmıyor. Mesela, günlük puantaj cetvelinin olmadığı görülüyor, o yüzden “Kamera kayıtlarına gidin.” diyor Sayıştay zaten, elde doğru dürüst belge yok, bilgi yok ve siz bu 134 binlik cezayı neye göre kesiyorsunuz Belen’in söylediği gibi?

Bu, 18 kilometre yerine 36 kilometre kullanılarak yaklaşık maliyetin 2 milyon 470 bin 522 TL gibi fazla hesaplanması... Bu ihale ne kadara alınıyor, onu da burada bize söylerseniz, sonuç itibarıyla bu ihaleyi kaçta alıyor bu firma? Yani 134 bin ceza var, burada yaklaşık maliyet hesaplamasında yalnız 2 milyon 470 bin 522 lira fazla hesaplamadan dolayı böyle bir zarar etmiş midir bu kurum? Bunları bize daha detaylı açıklarsanız üzerinde daha somut tartışabiliriz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 18

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Dalyan...

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi, bir işletme var, hata ilk önce işletmenin kapısında başlıyor, servis alımlarında başlıyor, içerideki hatalar nasıl gidiyor, hatalar silsilesi nasıl geliyor, önemli olan o. Yani bu sadece 2 milyon 470 bin 522 liralık bir hata ama bizler günlüğü 150 bin dolara mal olan sismik araştırma gemilerini çalıştırıyoruz, buradaki hatalar nasıl gelişmiş vaziyette, onları da merak ediyorum. Neticede 90 milyon hizmet alımı yapılan sismik araştırma gemilerinde üç senelik sözleşmeniz var, bu arada bu sadece 90 milyon TL'nin 10 milyon TL'sine insan yetiştirmeye çalışmış olsaydınız bir dahaki döneme bu sıkıntınız kalmazdı. Sıkıntılar daha kapıda başlamış ve 2 kişiyi de Disiplin Kuruluna vermişsiniz. 2 milyon 470 bin 522 lirada, unutmayın ki tüyü bitmemiş yetimin hakkı var bunun üzerinde. Lütfen, çalışmalarımızı ona göre organize edelim, kapıdan hataları başlatmayalım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Domaç...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, bu ihale süreçleri, tabii, bir süresi var, onun ne kadar olduğunu detaylı öğrenmemiz gerekiyor. Bir de aynı şirket ne kadar zamandır bu işi yapıyor veya hangi fasillarla aynı şirket bu işi yapıyor? Bunu da bize bildirirseniz sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, yöneltilen soruları ve değerlendirmeleri cevaplamak üzere buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Ben Doğu Akdeniz'le ilgili olana cevap vereceğim, diğerlerini ilgili arkadaşların cevaplamasını talep edeceğim.

Şimdi, “Bir umut var mı?” diye özellikle soruldu, tabii ki bir umut olmasa bütün bu işler yapılmayacaktır doğal olarak. Doğu Akdeniz'de zaten elimizde mevcut programlarımız vardı, sismik çalışmalarımız vardı, niye daha aşağıya ilgi duyduk? Herkes niye ilgi duyduysa ondan doğal olarak çünkü İsrail tarafı çok ciddi bir gaz keşfi yaptı ve bütün ilgi biraz daha aşağıya kaydı. Bunun üzerine, Türkiye Petrolleri de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne başvurarak civardaki sismik bölgelerin, ruhsatların alınmasını talep etti ve bir sözleşme yaparak o ruhsatları aldı ve dolayısıyla da biz de bu bölgelere gittik. Zaten Rumların ilgisi de doğal olarak bundan sonra başladı ama tabii, buradaki birtakım çakışan bölgeler var yani münhasır ekonomik bölge çatışmaları var. Bu bizim dışımızda gelişen siyasi bir şeydir ama tabii biz burada bu olayları doğal olarak Dışişlerimizle ve ilgili organlarla koordineli yürütüyoruz. Ama bizim Doğu Akdeniz'deki çalışmalarımız yeni başlamış bir şey değil, eskinden olan bir şey. Güneye kayma sebebimiz de tamamen İsrail'deki keşiften sonra bölgenin cazip olmasıdır.

BAŞKAN – Peki, diğer arkadaşlarımızın soruları...

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Önce Teftiş Kurulundaki arkadaşımız konuyla ilgili yapılanları bir değerlendirsın müsaadenizle.

BAŞKAN – Buyurun.

TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI BAŞMÜFETTİŞİ GÖKHAN EREN – Konuyla ilgili iki inceleme yapıldı, iki rapor düzenlendi; bunlardan birincisi 3 Mart 2014 tarihli 9/2 soruşturma raporu. Burada kamera kayıtları inceleniyor dediğiniz gibi, Gölbaşı jeofizik tesislerindeki kamera kayıtları inceleniyor, belli tarihler arasında yol çalışması olduğu için kamera sistemden kaldırılıyor, 1 Ocak 2013-6 Mayıs 2013 tarihleri arasında. Dolayısıyla, temin edilebilen kamera kayıtları üzerinden inceleme yapılmıştır. Tespitler neticesinde Hilal Tur Seyahat-Bayındır Seyahat Ortak Girişiminin hak edişinden 134 bin lira kesilmesi öneriliyor. Bu firmanın hak edişlerinden kesilerek tahsil edilmiştir. Daha sonra, konuyla ilgili olarak İdari İşler Müdür Yakup Akyol, Haberleşme ve Ulaşım Şefi Şaban Çöloğlu Disiplin Kuruluna sevk ediliyor, Yakup Bey görevinden alınıyor, Şaban Bey de aynı şekilde görevden alınmıştır.

GÜLAY DALYAN (İstanbul) – Zarar tahsil edildi mi onlardan?

TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI BAŞMÜFETTİŞİ GÖKHAN EREN – Hilal Tur firmasından tahsil edildi, hak edişlerinden el konmak suretiyle tahsil edildi.

Diğer raporumuz ise 4 Haziran 2013 tarihli cevap teftiş raporunda yapılan bir tenkitle alakalı olarak yaklaşık maliyetin tespitiyle ilgili bir incelememiz yapıldı. Burada da 21 Nisan 2014 tarihli 9/4 sayılı bir soruşturma raporumuz var. Yine bu yaklaşık maliyetin tarifieden fazla olduğu tespit ediliyor. İhale açık ihale usulüyle yapılıyor. Bununla ilgili olarak da ilgili kişiler Disiplin Kuruluna veriliyor. Yine, 2 personel Disiplin Kuruluna sevk ediliyor. Burada yaklaşık maliyetin tarifieden yüksek olarak tespit edilmesi söz konusu fakat ihale açık ihale usulüyle yapılmış.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Hilal Tur kaç defadır bu ihaleyi alıyor?

ALAATTİN YÜKSEL (İzmir) – Teftiş Kurulunun değil de sizin açıklayacağınız şeyler var yani Teftiş Kuruluna atarak bu olmaz yani sorularımız var ortada. Kaç firma katılıyor ihaleye?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 19

BAŞKAN – Sayın Yüksel, bir saniye...

Şimdi, Teftiş Kurulu Başkanı, diğer konularla ilgili bitti mi sizin?

TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI BAŞMÜFETTİŞİ GÖKHAN EREN – Bitti efendim.

BAŞKAN – Eksik kalan kısım varsa onları yönlendirebiliriz.

Sayın Belen, siz önce söz talebinde bulunmuşsunuz, buyurun.

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, cevap veren arkadaş Teftiş Kurulu Başkanı değil, başmüfettiş olarak kendisini şey yaptı, çok böyle muğlak bir cevap verdi. Şimdi, şurada 2 milyon 470 bin 522 lira maliyetin yüksek hesaplandığı gerekçesiyle bu ihale niye iptal edilmemiş, bir. Yani cevap beklediğimiz soruların başında bu var. Yani bu kadar fazla para ödeniyor, 134 bin lira cezayla kapatılıyor. Böyle bir şey olur mu ya?

BAŞKAN – Bu para ödendi mi, yoksa sadece ihale keşfi için...

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – Bu ihale kaç yıllık, ne zaman bitecek bu ihalenin süresi? Bununla ilgili bir cevap yok.

BAŞKAN – Yani şimdi, “134 bin lirayı tahsil ettik.” diyorsunuz. Şu 2 milyon 470 bin liralık... Yaklaşık maliyet hesabında ne oldu, netice nasıl oldu? Daha sonra diyorsunuz ki: “Açık ihale yapıldı.” İhale bu şartların dışında mı gelişti? Bir kamu zararı söz konusu olmadı mı yani açık yapılan ihale sonrası?

TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI BAŞMÜFETTİŞİ GÖKHAN EREN – Efendim, yaklaşık maliyet bu tarifenin üzerinden tespit edilmiş, referans olarak kabul etmek lazım bu tarifeyi, onun üzerinden tespit edilmiş. Sonuçta açık bir ihale olduğu için ona göre bağlanmış ve sözleşme imzalanmış.

BAŞKAN – Peki, ihaleyi iptal ettiniz mi bu bilgi verildikten sonra?

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – İhale iptali olmadı, Destek Hizmetleri Daire Başkanımız bir...

BAŞKAN – Bir saniye, şu cevapları almaya çalışalım da ondan sonra yine açık kalan konu varsa arkadaşlar o zaman cevap vereyim.

MUSTAFA GÖKHAN GÜLŞEN (Kastamonu) – Sayıştay bir açıklama yaparsa belki cevapların bir kısmı da...

BAŞKAN – Kurum bir cevaplasın da ondan sonra Sayıştaya soralım eksik kalan kısmıyla ilgili.

İhale süreciyle ilgili bilgi...

TPAO İNSAN KAYNAKLARI DAİRE BAŞKANI ŞEREF ASLAN – Eskiden bizim Başkanlığımız uhdesinde yapılan ancak daha sonra Destek Hizmetleri Daire Başkanlığında yürütülen bir işlem. Evet, yaklaşık maliyetin hesaplanmasında bir hata söz konusu. Bu hata incelendiğinde Oda ile dernek arasındaki farklılıktan kaynaklandığı görüldü yani Şoförler Odası ile dernek arasında bir hesaplama mantığı farklı yapılmış. Evet, yaklaşık maliyette bir hata söz konusu, bunu kabul ediyoruz ancak açık ihale piyasa koşullarında gerçekleştiği için zaten normal, piyasa koşullarındaki fiyatlar gerçekleşiyor. Yani sayın vekilimizin gördüğü gibi, 1 milyon liralık bir yaklaşık maliyet olması gerekirken 2 milyon liralık yaklaşık maliyet var, dolayısıyla, firmaya 1 milyon liralık fazla ödeme söz konusu değil. Bunu müfettiş arkadaşlar raporlarından incelediler, arzu ederseniz, gereken detay bilgileri biz size yazılı olarak sunabiliriz. Ancak diğer kamu kurumlarında gerçekleşen fiyatlar da incelendiğinde bunun söz konusu olmadığı görüldü. 198 bin liralık cezanın kesilmesinin nedeni yaklaşık maliyetteki hesaplama hatası değil Sayın Vekilim, araç modelleriyle ilgili bir farklılık tespit ediliyor inceleme ve soruşturma sırasından.

BAŞKAN – O başka bir şey, iki ayrı bir konu var burada.

TPAO İNSAN KAYNAKLARI DAİRE BAŞKANI ŞEREF ASLAN – Ondan dolayı sözleşme şartlarındaki idari yaptırımlar uygulanıyor.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

MUSTAFA GÖKHAN GÜLŞEN (Kastamonu) – İskonto ne oldu?

TPAO İNSAN KAYNAKLARI DAİRE BAŞKANI ŞEREF ASLAN – Biz açık ihaleye katılan tüm firmalar ile oluşan fiyatları size arz edelim efendim, şu an yanımızda yok.

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – Disipline sevk edilen...

TPAO İNSAN KAYNAKLARI DAİRE BAŞKANI ŞEREF ASLAN – Yaklaşık maliyetteki hatadan dolayı disipline sevk ediliyorlar Sayın Vekilim.

BAŞKAN – Peki, devam ediyoruz.

Sayın Yüksel, ilave sorunuz varsa buyurun.

ALAATTİN YÜKSEL (İzmir) – Teşekkür ederim.

Yani şimdi, ilave sorudan çok aslında bir toparlamaya ihtiyacı var. Burada yaklaşık maliyetin ne kadar olduğu, bu ihalenin kaç gittiği, kaç firmanın ihaleye katıldığı, “Açık ihale yapıldı.” deniyor, kaç firmanın katıldığı, işte, Sayın Domaç’ın sorduğu, bu firma kaç seferdir bu ihaleyi alıyor, kaç yıllık bu ihale, hâlâ devam eden bir şey mi? Eksik araç var

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 20

burada, Sayıştayın tespitlerinin içinde gene, eksik araç çalıştırılıp çalıştırılmadığı, araçların modelinin, niteliğinin uygun olup olmadığı, şoförlerin, hepsinin... Burada, Sayıştayın raporunda başka bir sürü eleştiri var yani. Bunlara cevap yok burada.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Sayıştay bu konuyla ilgili bizi aydınlatabilir mi?

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Şimdi, Sayın Başkanım, ihaleye 6 firma katılıyor, 6 istekli var. Bu firmalardan Hilal Tur ve Bayındır Seyahat Ortak Girişimi ilk önce 15,7 milyon TL teklif veriyor, başlangıcında da ihalenin 14,6 milyon TL yani yaklaşık maliyet yani düzeltilmemiş, revize edilmemiş rakamı 14,6 milyon TL. Hilal Turla Bayındır Ortak Girişimi 15,7 olan teklifini 15,011’e indiriyor yani ihale o şekilde sözleşmeye akdediliyor. Üç yıllık olduğunu da söyleyelim bu arada.

BAŞKAN – Yani yaklaşık maliyetin üstünde gitmiş ihale.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Normalde, başlangıcında da yaklaşık maliyetin üzerinde. Yani 14,6 yaklaşık maliyet; 15,011 giden.

Şimdi, ihale üç yıllık ihale yani 2013’ün Ocagından başlamak suretiyle 2015’in Aralığında bitecek şekilde.

Şimdi, bizim tespitlerimize gelelim: Öncelikle, teknik şartnamede 2008 ve üstü olması gerekiyor araba modellerinin, bizim tespitlerimize göre en az 13 tane araba bu şartı sağlamıyordu başlangıçta, sonrasında tespit edemedik.

BAŞKAN – O ayrı bir konu.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Tamam, geliyor yavaş yavaş.

MEVLÜT DUDU (Hatay) – Bu söylediğiniz yaklaşık maliyet hatalı hesaplanan yaklaşık maliyet mi?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Hayır, ilk etapta kendilerine göre hesaplanan bir yaklaşık maliyet. Bizim tarafımızdan ise hesaplanan... Şöyle bir düzeltme yapmak gerekiyor: Şimdi, personel taşıma hizmet ihalesinin en başta iki unsuru var; bir tanesi normal güzergâhların gidiş dönüş ortalamasıdır, ikincisi de kilometre başına beher fiyattır yani bundan başka, ihaleyi etkileyebilecek fazla bir unsur yoktur. İnsan Kaynakları Daire Başkanlığından almış olduğumuz verilere göre, gidiş dönüşün ortalaması, bize söylenen, 19,38 kilometre ama ihalede hesaplanan rakam 36 kilometre yani yaklaşık 2 katı. İkinci aşamasında ise şöyle bir şey var: Minibüsçüler Odasından alınmış olan fiyat taksimatına göre en fazla, maksimum 1,80 almanız gerekiyor kilometre başına ama ihalede alınan rakam 1,85. Şimdi, bunun her ikisini hesapladığımızda 2,4 milyon TL’lik bir yaklaşık maliyette fazlalık olduğu görülüyor, yoruma da açık değil bu bence. Yaklaşık maliyetle ilgili husus bu.

2008 ve üzeri olması gereken modellerde en az 13 tane arabanın bunu sağlamaması...

BAŞKAN – Onun cezasını zaten tahsil etmişler, o bitmiş.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Tamam, onu da geçtim.

Beri taraftan, en önemli hususlardan bir tanesi şu: Araçlara ilişkin puantaj cetvellerinin tutulması gerekiyor. Şartnamede şöyle bir şey var: 3’e ayrılmış diyelim, 89 tane aracın gelmesi gerekiyor normalde, 8 tanesi Gölbaşı’na gelecek, 1 tanesi Kızılay’da gezici olarak görevlendirilecek, 81 tanesinin de kurumda, kurum yerleşkesinde yani TPAO’nun yerleşkesinde olması gerekiyor. Şartnameye göre yine akşamüzeri 17.00-17.30 arasında araçların gelmiş olması gerekiyor. Bizim tarafımızdan Temmuz 2013’te tespit ettiğimiz bir durum var. Yerleşkedeki şeyleri fiili olarak saydık, hem de 17.45 yani referans değerinden daha üst bir değerde yani 17.30’da değil de on beş dakikalık bir pay vermek suretiyle saydığımızda en az 12 tane arabanın gelmediğini tespit ettik, tekrar tekrar saydık, 12 tane araba net yok. Bu nedenle, geçmişe doğru bizde bir kuşku uyandırdı. Yani arabaların gerçekten de daha önceki tarihlerde de gelmeme durumları olabilir mi? Bu sadece TPAO yerleşkesine has bir durum, Gölbaşı’nda ne olduğunu bilmiyorum yani. Bu konu da böyle.

Diğer konularda da işte, arabaların ruhsatlarıydı, araçların şoförleri, işte, onların duruma uygun olup olmama konusunda da yine yeterli bilgi alamadığımızı söyledik zaten raporlarımızda da.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Benim bir sorum vardı, yanıt alamadım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Altı seneden beri aldığını düşünüyoruz, bu üç yıllık ihaleydi zaten, daha önceki dönemde de aldığını söylediler bize, benim net bir tespitim yok ama.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Daha önceki yaklaşık maliyet olarak...

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Hayır, o zaman denetimde ben yoktum.

BAŞKAN – Peki, şimdi, bu konuya ilaveten sizin cevabınız var mı?

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Sayın Başkanım, ben şunu önereyim: Biz bütün bu soruları not aldık, bunları detaylı olarak yazılı hâle getirelim, bütün vekillerimize ayrıntılı olarak sunalım ve buradaki yaklaşımlar doğrultusunda da eğer yaptığımız eksik bir işlem varsa biz onları da telafi edelim. Yani ben şu anda bunu söyleyebilirim.

BAŞKAN – Sayın Domaç, siz ilave bir... “Bir soruma cevap alamadım.” demiştiniz.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Efendim, soruma Sayıştaydan cevap aldım, oradan alamadım da Sayıştaydan cevap aldım. Yalnız, şunu da söyleyeyim Sayın Başkanım: Öneri bu, bu öneriyle ilgili bütün dokümanların burada olması lazım

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT Giriş : Tarih : 28.01.2015 Stenograf : Kayıt: KİT Sayfa: 21

yani bu öneri çünkü. Yani “Biz sonra cevap verelim, bununla ilgili dokümanlarımız yanımızda yok.” doğru bir şey değil. Başka bir soru sorabiliriz, öneri dışında bir yaklaşım getirebiliriz, arkadaşlara hak veririz. Yani o konuda hiçbir sıkıntımız yok ama bu öneri ve burada gerekli dokümanların bulunması gerekir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkürler.

Evet, Sayıştayın önerisinin gündemde kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Siz de bu arada bu öneriyi sağlıklı bir şekilde çalışın, oldu mu?

5 no.lu öneriyi okutuyorum:

Öneri 5:

07/10/2010 yılında ihale edilen ve 360 takvim gününde tamamlanması gereken "Batman Bölge Müdürlüğünde 40 Adet Lojman Binası, Bekâr Mühendis Pansiyonu, İşçi Pansiyonu, Sondaj Makine Bakım Binası, Sondaj Teknik Operasyonlar Binası Yapım" işinin yarıda kalan inşaatlarının bir an evvel tamamlanarak hizmete sokulması dikkate alınarak keşif bedeli ile ihale bedelleri arasındaki farkın yüksek olması, sözleşmesinin feshi ile işin tasfiyesi ve 06/11/2012 tarihinde tekrar yapılan ihalenin iptal nedenlerinin Kamu İhale Kurumu "yapım işlerinde sınır değer hesaplama aracı" ile yapılan sınır değer tespitinde aşırı düşük sınır sorgulamaları çerçevesinde Teftiş Kurulu Başkanlığınca incelenmesi, gerekirse soruşturulması,

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN - Batman Bölge Müdürlüğünde tasfiye edilen İnşaat işleri,

1) 40 dairesel lojman binası

2) Sondaj makine bakım binası, sondaj teknik operasyonlar binası

3) Bekâr mühendis pansiyonu, işçi pansiyonu ve yemekhane binası olarak 3'e bölünerek tamamlama ihaleleri yapılmıştır.

40 dairesel lojman binası; ihalesi yapılmış olup, sözleşmesi 21/2/2014 tarihinde imzalanarak işe başlanmış olup, inşaatın 20/1/2015 tarihinde tamamlanması planlanmaktadır.

Sondaj makine bakım binası, sondaj teknik operasyonlar binası; ihalesi yapılmış olup, sözleşmesi 19/6/2014 tarihinde imzalanarak işe başlanmıştır. İnşaatın 16/2/2015 tarihinde tamamlanması planlanmıştır.

Bekâr mühendis pansiyonu, işçi pansiyonu ve yemekhane binası; ihalesi yapılmış ve sözleşmesi 24/10/2014 tarihinde imzalanarak işe başlanmış olup inşaatın 3/6/2015 tarihinde tamamlanması planlanmaktadır.

BAŞKAN – Burada Sayıştayın önerisi doğrultusunda Teftiş Kurulu Başkanlığınca bir inceleme yapıldı mı acaba? Bu konuyla ilgili bilgi verebilir misiniz?

TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI BAŞMÜFETTİŞİ GÖKHAN EREN – Konuyla ilgili olarak inceleme yapıldı. Yapılan soruşturma raporu sonucunda ilgililer hakkında yüklenici Tez Mimarlık ile Zilan Peyzaj, İnşaat, Klitem Mühendislik Ortak Girişimi adına hareket ederek ihale tarihinde ve öncesinde firmaların ihaleye katılımını engellemeye teşebbüs eden, ihale tarihinde gelen istekli firmaların fiyat teklifi sunmasına mani olmak için yoğun çalışma sarf eden Azat Demir, Azem Demir, Halil Kılıç, İhsan Sevilmiş, Ali Büyükyıldız hakkında Ceza Kanunu'nun “ihaleye fesat karıştırma” başlıklı 235'inci maddesi kapsamında inceleme yapılması gerekli görüldüğünden konu Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına intikal ettirildi. Ayrıca konuyla ilgili olarak da idari yönden tedbirler alındı. İlgili birimlere talimat çıkarıldı.

BAŞKAN – Peki bunları niye cevaba not etmediniz Sayın Genel Müdürüm?

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Aslında cevapları daha uzun tutmamız gerekirdi Sayın Başkanım. Bu konuda haklısınız. Çok daha teferruatlı ve uzun koymak lazımdı.

BAŞKAN – Ama bu Sayıştayın önerisi üzerinde soru sorarak ancak cevap alıyoruz. Bunları cevaplara lütfen not ediniz.

Başka bir bilgi aktaracak arkadaşımız... Önce kendinizi tanıtın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI BİK DAİRE BAŞKANI NURHAYAT CANTEKİN – Ben ilave bir bilgi vermek istedim. Bu Tez Mimarlık, daha sonra ihaleyi alan Zilan ve Klitem firmaları hakkında da iki yıl ihalelere katılmaktan yasaklanmasına ilişkin olur alındı. Yani bu firmalar ihalelerden yasaklandı.

BAŞKAN – Peki.

Sayıştay bu konuyla ilgili yapılanlardan tatmin oldu mu? Ne öneriyorsunuz? Süreci izlemeye devam mı edeceksiniz?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Şöyle bir durum söz konusu: Bu Teftiş Kurulu Başkanlığından soruşturma istenildiği dönemde Enerji Bakanlığının bir yazısı vardı. Sayıştay denetimine ilişkin olarak kuruluşlardan istenecek inceleme ve soruşturma taleplerinin yasanın kendilerine bu yetkiyi vermediği gerekçesiyle yapılmaması yönünde Enerji Bakanlığının bir şeyi vardı ancak bu daha sonra yine Enerji Bakanlığı tarafından iptal edildi. Fakat bu arada bu ihaleyle ilgili olarak ihale

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 22

aslında 2010 yılında yapılmış, ilk başlama tarihi. Birkaç kez ihale edilmiş fakat soruşturmaya konu olan işlemler, iştirakçi firmalardan birinin itirazı üzerine Kamu İhale Kurumuna intikal ettirilmiş. Kamu İhale Kurumu bu ihaleyi iptal etmiş. İptal edince işin gereği ortadan kalkıyor zaten. Ondan sonra ihaleyi birkaç bölüme bölerek yeniden ihale ediyorlar, o zaten ayrı bir şekilde yürüyor. Dolayısıyla şirket, zannediyorum, çünkü bu bahsettikleri teftiş raporu bize intikal etmedi, Enerji Bakanlığının bu soruşturmalarla ilgili çalışmaları ortadan kaldıran yazısından sonra yapıldı ki bu bahsedilen rapor bize gelmedi ama zaten ihale iptal edildiği için de...

BAŞKAN – Gerek kalmadı.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Önerimiz karşılıksız kalmış oldu. Dolayısıyla gündemden çıkarılması...

BAŞKAN – Sayın Domaç...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Sayın Başkanım, bu ihaleler ayrı ayrı şirketler tarafından mı alınmış? Cevap istiyorum, yazılı da olabilir. Bir de her 3 ihalenin değeri ne kadardır, ayrı ayrı?

BAŞKAN – Buna daha sonra yazılı olarak da cevap verebilirsiniz.

Değerli arkadaşlar, önerinin, ihalenin iptal edilmesi nedeniyle bir anlamı kalmamış oluyor. Bu nedenle gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 no.lu öneriyi okutuyorum:

Öneri 6:

Raporun ilgili bölümlerinde yer alan ve rapor ekinde listesi verilen diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Raporda anılan diğer öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesine çalışılmaktadır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

6 no.lu öneriyi Sayıştayın izlemesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi genel soru ve değerlendirmelere geçiyoruz. İstemleri üzerine üye arkadaşlarımıza söz vereceğim.

Sayın Belen...

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Petrolleri ülkemiz için mutlaka çok önemli bir kurum, stratejik önemi, ülke ekonomisine sağlayacağı katkı yönünden çok önemli bir kurum. Fakat Sayıştay önerilerine baktığımız zaman ve verilen cevaplara baktığımız zaman, yönetimde bazı arızalar var.

Şimdi, bugünkü önerilerle ilgili, mesela, disipline sevk edilen ve görevden alındığı söylenen bu personelle ilgili görevini kötüye kullanmaktan, kurumu zarara uğratmaktan dolayı cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulmuş mudur? Bununla ilgili cevaplarda tek satır bile geçmiyor. Ayrıca, yaklaşık maliyetin yanlış ve yüksek hesaplanmasından dolayı ihaleye giren firmalar doğal olarak o sizin sunduğunuz yaklaşık maliyetin üzerine kendi kafasındaki kâr marjını da koyarak ona göre fiyat verdi. Yani 2 milyon 470 bin lira düşük olsaydı, ben şey yaptım, 14 milyon 600 bin lira yaklaşık maliyetle çıkılmış, 2 milyon 470 bini indigimiz zaman 12 milyon lira gibi bir yaklaşık maliyet meydana geliyor. Şimdi, ihaleye giren firmalar 12 milyon yaklaşık maliyet üzerinden kendi kâr marjını koyarak hesap yapsa belki 15,011 milyon lira değil, daha düşük bir fiyat vereceklerdi ve ihaleyi daha düşük fiyatla alacaklardı. Burada bir kamu zararı söz konusu değil mi? Yani bununla ilgili Sayıştay da herhangi bir eleştiri getirmemiş. Burada kamu zararı söz konusu mudur, değil midir? İhaleye fesat karıştırma gibi bir eylem var mıdır, yok mudur? Sayıştayın önerilerinde ve eleştirilerinde bu konu yer almamış. Normalde bu ihaleye 12 milyon 129 bin 478 lira yaklaşık maliyetle çıkılması gerekirken, 14 milyon 600 bin lira yaklaşık maliyet üzerinden çıkılmış. Dolayısıyla, daha düşük maliyetle çıkartılmış olsaydı ihale daha düşük bir bedelle gerçekleşecekti ve burada yüksek oranda kamu zararı söz konusu. Bunu Sayıştay da eleştirmemiş. Bu ihalenin bana göre iptal edilmesi şartları da oluşmuştur. Bu konuyu Türkiye Petrolleri Yönetim Kurulu değerlendirsın ve en kısa zamanda da Hukuk İşlerinin görüşlerine de başvurarak ihaleyi iptal etsin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Özensoy...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Socar'dan Total'in yüzde 7 hissesini 1,5 milyar dolar civarında bir rakamla kredi çekerek satın aldınız mı?

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Total'den, Socar'dan değil.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Total'den Socar'ın hissesini?

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Hayır, Total'den Total'in hissesini.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Neyse, yani o bölgede diyelim o zaman.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Oran yüzde 10, fiyat 1,4 milyar dolar, doğrudur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 23

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – 1 milyar 400 milyon dolar, kredi çekerek alınmış.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – 400’ünü nakit ödedik, kalanını kredi çektik.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – O aldığınızda petrol 110 dolarlar civarındaydı, düşüş eğilimi vardı. Şimdi o yatırım bugün nerelere geldi yani satsanız kaç paraya satarsınız o yatırımı veya beklediğiniz gelirleri alabilecek misiniz?

Rusya’dan Macaristan firması MOL’ün yüzde 51 ağır petrol hissesini niye aldınız? Ekonomik değeri var mı bunun? Ağır petrol, 230 milyon dolar verdiğiniz para da yine bana gelen rakamlara göre. Bu ağır petrolü ne yapacaksınız? Nasıl kullanıyorsunuz? Libya’da geçmişte 180 milyon dolarlık bir harcama yapıldı. Oranın işte, belli bir ortaklıkları vardı. Bildiğim kadarıyla oradan da tamamen çekildiniz. Yani bu 180 milyon dolar ne oldu? Yani neye yaradı?

Efendim, yine, TPIC üzerinde ruhsatlar var. Hatta bu ruhsatların, biraz önce, çok ilgi duyduğunuz Irak’ta... Bu ruhsatlara ne kadar harcandı? Ne durumda? TPIC BOTAŞ’ın bünyesine geçti. Sizinle bağlantısı koptu. Ne düşünüyorsunuz bu konuda? Nasıl bir girişiminiz var bu konularda?

Yine, Sayın Cumhurbaşkanı bir müjde verdi, 1,5 milyar dolarlık bir platform yapılacağından bahsetti. Gerçekten böyle bir girişim var mı? Bu platform yapılsa... Yani geçmişte Exxon’la efendim Karadeniz’de birtakım çalışmalar yapıldı. Hatta o günlerde, onu da soracağım ama, baştan sormuş olayım, 2023 hedefleri tüm hidrokarbon ihtiyacını Türkiye olarak karşılayacağız, öyle bir hedef koymuştuk, öyle bir müjde verilmişti bize yine KİT Komisyonunda. Biz de çok sevinmiştik. Yani Sayın Genel Müdür, sizin de dediğiniz gibi, gerçekten, TPAO hidrokarbon ihtiyacını karşılayan bir kurum olarak Türkiye’nin en önemli, stratejik kurumlarından bir tanesi. Bunun böyle olması hepimizi sevindirir. Sadece düşmanlarımızı üzer diye düşünüyorum. Yani böyle bir platform bizim işimize yarar mı? Bundan dolayı böyle bir girişim var mı? 1,5 milyar dolarlık bir platformdan bahsediliyor. Denizlerde, Akdeniz’de, Karadeniz’de ne kadar bir şey var? Kaldı ki platformların çalışma sistemlerini de biliyorum. Geçmişte mesela Karadeniz’de, Exxon’du zannediyorum, geldi, bütün masrafları kendisi yapıyordu. Petrol çıkarsa ortaklığa giriyordu. Böyle çalışmalar yani sismik araştırmalar gibi herhangi bir ücret bile ödemenize gerek yok. Yani şunu söylüyorum: Platforma gerek var mı? 1,5 milyar dolarlık bir platforma gerek var mı? Yoksa niye bunu... Başbakanı bir şekilde veya şu andaki Cumhurbaşkanımızı bir şekilde bilgilendirmişsiniz ki kamuoyuna böyle bir şey duyuruyor.

Bir de, geçmişte Türkiye Petrolleri bütün kurumları, TÜPRAŞ’ı da, BOTAŞ’ı da, PETKİM’i de, hepsini bünyesinde bulundurduğu için sonradan ayrılmalarda tabii biraz sıkıntılar oluyor. Mesela gaz depolama işi. Sizin işiniz değil gaz depolama işi. İşte, BOTAŞ’ın da işinin olmadığı, zannediyorum, TPAO’ya vermesi gereken birkaç konu var. Mesela aslında BTC de sizin işiniz değil yani BTC boru hattında ortaklığınız var. Siz boru hattı taşımacılığı yapmıyorsunuz yani bu sizin işiniz değil ama bir şekilde bu sözleşme size gelmiş. Yani bunları da yerli yerine oturturmakta fayda var diyorum. Yani Türkiye petrolleri kendi işini yapsın, BOTAŞ kendi işini yapsın. Ben daha önce ifade ettiğim gibi, alt komisyonda da sordum, yani TPIC niye BOTAŞ’a gitti diye. Onun cevabını verirken “Bilmiyoruz.” demişsiniz. Yani o herhâlde sizi aşan bir konu ama TPIC yurt dışı petrol araması yapan, yurt dışında kurulmuş, yurt dışı ilişkileri daha kolay kursun diye bir firma. BOTAŞ aldı. BOTAŞ, dediğim gibi, biraz önce söylediğim gibi, BOTAŞ’ın işi de petrol araması falan değil yani doğal gaz boru hatları taşımacılığı. Sonuçta böyle üst üste gelen şeyler var.

Bir de, biraz önce ifade ettiniz. Yeni Petrol Kanunu’ndan sonra da dinamik bir yapı olduğundan bahsettiniz ama bana gelen bilgiler de yerli-yabancı yatırımcıların sayısında azalış olduğu. Yeni Petrol Kanunu’yla daha çok rekabetçi bir piyasa değil de aslında birtakım prosedürleri zorlaştıran bazı konuların olduğu ve yeni Petrol Kanunu yürütmeye geçtiğinden bu yana da yerli ve yabancı petrol arayıcılarının sayısında azalma olduğuyla alakalı bir durum söz konusu.

Sayın Genel Müdürüm, siz kendi öz eleştirinizde bahsettiniz yani o konuda itirafta bulunuyorsunuz. Hakikaten son yıllarda Türkiye Petrolleri maalesef mirasyedi konumunda. Bakın, gelirlerinin tamamına bakın, özellikle yurt dışı gelirlerinin bir tanesi son on yılda veya on iki yılda yapılan anlaşmalardan değil, tamamı geçmişle alakalı. Yani Azerbaycan Çıralı’dan tutun da, biraz önce bahsettiğim BTC boru hattı, vesaire yani sizin şimdi gelirlerinize bakın, çok eskilere dayanan anlaşmalar. “Yurt dışına açılacağız.” dediniz, doğrudur, gitmeniz lazım. Türkiye’de petrol yatakları yoksa, bu konuda sıkıntılar varsa ki petrol fakiriyiz, yani bu sondajlar, bu sismik araştırmalar da bunu gösteriyor. Hatta dünyada petrol şirketleri arasında sıralamalarda izinize rastlanmıyor Türkiye Petrolleri olarak. Yani siz 100 bin varile yaklaşlığınızı gösterdiniz ama petrol eş değeri yani bunun içerisinde...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – 613’üncü.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – 613’üncü iyi rakam yani ben izine rastlamadım ama siz rastlamışsınız.

Yani 100 bin varilin altında üretenleri zaten kimse petrol üreticisi olarak saymıyor. Kaldı ki sizin bir de doğal gaz yani petrol eş değeri de koyarak ancak 96 bine gelmişsiniz. Sizin bu heyecanınıza biz de katkı sağlamak istiyoruz. Sizin de bu durumdan rahatsız olmadığınızı ben görüyorum, yani konuşmalarınızda da, yazdıklarınızda, raporlarınızda da görüyorum, yani biz de katkı sağlamak istiyoruz. Ne yapmamız lazım? Yani Türkiye Petrollerinin önünü açmamız için, daha iyi, daha

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 24

verimli olması için ne yapmamız lazım? Biz de, bakın, sizin dediğiniz gibi, iktidar-muhalefet, hepimiz Türkiye Petrolleri iyi işler yapsın diye gerçekten, samimi olarak mücadele edebilecek durumdayız, bunun şuurundayız. Bize bunu da son olarak lütfen söyleyin. Buradan öneri çıkması gerekiyorsa öneri çıkaralım. Ne yapmamız gerekiyorsa onu yapalım ama burada da bahsettiğimiz birçok... Yani sizin döneminizden önce de zaten birçoğu öyle ama kurumsal anlamda bizim getirdiğimiz eleştiriler, zaten kişisel değil. İnşallah sizin de uzun zamandır da burada yine Sayıştayın getirdiği önerideki gibi... Ben zaten bu bir buçuk, iki yıllık vekâletleri de anlamıyorum yani KİT’lerde niye böyle yapılır veya başka kurumlarda? Bir insanı oraya getirdiyseniz, vekâleten de getirdiyseniz ya bir iki aylık sürede hoşunuza gitmiyorsa yerine gelecek alternatifi bulup getirin ya da... Bir buçuk değil mi, bir buçuk yılı geçti herhâlde sizin.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – İki yıl oldu.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yani iki yıldır vekâleten... Bir an önce asaletini tasdik etsinler yani bunun bir anlamını da gerçekten bulamıyorum işin doğrusu.

Kısaca, hem bu sorduğumuz sorulara cevap veya size de bir ışık olması açısından hem de Türkiye Petrollerinin daha başarılı olmasını ben gerçekten, yürekten temenni ediyorum. Size de başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Yüksel, buyurun.

ALAATTİN YÜKSEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, kurum yurt dışında 6 şirket kuruyor, hatta denetim tarihinde TPIC BOTAŞ’a bağlandığı için 5 şirket var ve bunların kurduğu şirketlerin kurum Teftiş Kurulunca gereken teftiş ve incelemelerinin yapılmasının son derece önemli olduğunu söylüyor Sayıştay. Bu yurt dışında kurulan 6 şirketin denetiminin son derece önemli olduğunu, mevzuat gereğince de bunun mutlaka yapılması gerektiği, yapılmadığında telafisi güç zararların oluşabileceği, geriye dönük tespit edildiğinde bu şirketlerden bazılarının TPAO tarafından teftişi sırasında da önemli tespitler bulunduğu... Fakat aşağı yukarı 1990’da kuruluyor bu TPIC sanıyorum. O günden bugüne yürüyen bir TPAO Teftiş Kurulu bu teftişlerini yapabiliyorken 25/5/2012 tarihinde Bakanlığın 65 sayılı Olur’uyla bu teftişleri TPAO’nun yapmasının uygun olmadığını... Yani iki kurum arasında sorunlar olduğu gerekçesiyle bu teftiş durduruyor. Yani TPAO’nun Teftiş Kurulu bu kurumları artık denetleyemiyor, teftişini yapamıyor. Bu önemli. Bunun üzerinde konuşmamız gerekiyor.

İki: Kurumda birçok konuda hizmet satın alınıyor ve müteahhit işçi istihdam ediliyor. Ancak bu aynı yerde benzer işte benzer görev ve yetkilerle hem kurum personeli hem de yüklenici işçisinin çalışması, bunların ücret ve özlük haklarının farklı olması nedeniyle Sayıştay tarafından bir muvazaa tespit ediliyor, burada bir muvazaa doğduğu belirtiliyor. Özellikle de bölge müdürlüklerinde bu muvazaaya dayalı çalışmalar nedeniyle davalar açılıyor ve 395 dava bu konuda kesinleşiyor, mahkeme kararı veriliyor. Son beş yıl içinde de kurum aleyhine açılan davalar sonucunda 1 milyon 940 bin TL’lik bir toplam gider oluşuyor. Yani kurum bu konuda 1 milyon 940 bin TL’lik zarara uğruyor ve bunun önümüzdeki dönemde de açılan, açılması muhtemel davalarla 3 milyon 196 bin TL’ye çıkabileceği öngörülüyor Sayıştay tarafından. Bu da üzerinde durulması gereken önemli bir şey.

Bir başka eleştirisi gene Sayıştayın, hâlen taşrada 372 personel istihdam edilirken Genel Müdürlük merkezinde 688 mühendis bulunmaktadır deniyor. Kurumdaki 1.60 mühendisin yüzde 65’i Genel Müdürlük merkezinde çalışıyor. Yüzde 15’i Batman, yüzde 11’i Adıyaman, yüzde 8’i Trakya bölgesinde görevli. Bu mühendislerin de üretim bölgelerinde istihdam edilmesi yönünde bir önerisi var. Bununla ilgili kurum herhangi bir şey yaptı mı?

Bir başka önemli sorun: Kurum yıllardan beri Batman Petrolspora yasal dayanağı olmaksızın nakdî ve aynî ödeme yapmaktadır diyor Sayıştay. Batman Petrolspor Kulübüne yasal dayanağı olmayan bu ödemelerin durdurulmasını öneriyor ve 29/6/2012 tarihinde bir yönetim kurulu kararıyla uyuşmayan 6/8/2012’de bir protokol Batman Petrolsporla imzalanıyor. Bu protokol çerçevesinde “Batman bölgedeki bina ve tesislerin kulübün kullanımına tahsis edilmesi, bölge müdürlüğünden kulübe araç sağlanması, bölge müdürlüğü personelinin kulüp emrinde görevlendirilmesi, kulüp faaliyetlerinde hizmetine ihtiyaç duyulan ve Genel Müdürlük ve diğer bölge müdürlüklerine uygun görülen her türlü tesis ve imkân ve yardımda bulunulacaktır.” deniyor bu protokole. Bu protokol, dediğim gibi, yasalara da, Genel Müdürlüğün taleplerine de uygun değil. Hatta Sayıştay bu konuda yönetim kurulu kararına uymayan bu hükümlerinin kuruma getirdiği mali yükün tespit edilmesi ve ilgililerden tahsili gerekmektedir diye bir öneride bulunuyor.

Bir başka önemli sorun da yine, Sayıştayın tespit ettiği: Kurum personelinin de başka kurum ve kuruluşlarda geçici olarak görevlendirmeler var. Bu, Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığında, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında, Özelleştirme İdaresi Başkanlığında, TBMM’de, Cumhurbaşkanlığında ve Başbakanlıkta hâlen 15 personelin, bu geçici olma özelliğini kaybetmiş 15 personel olduğu tespiti var.

Bir başka önemli şey: Lab teknisyeni unvanlı bir kişinin Adıyaman Bölge Müdürlüğü, Kuyu Tamamlama Hizmetleri Müdürlüğünde lab teknisyeni unvanlı bir kişinin harcırah talebinde bulunmamak kaydıyla ilgili Bakanlık özel kalem

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 25

müdürlüğünde görevlendirilmesi yapılıyor. Kamu kurum ve kuruluşları personelinin bakanlıklarda görevlendirilmesiyle ilgili 3046 sayılı Kanun'un 44'üncü maddesinde bakanlıklar, evet, böyle görevlendirmeler yapabilir ama kendi bağlı kuruluşlarından yatırım programları ve projelerin hazırlanması gibi konularda, uzmanlık isteyen işlerde geçici çalıştırmak üzere yapabilir diyor. Bu görevlendirme yapılan kişinin özel kalemde yaptığı görevlerle bu kanunun cevaz verdiği, emrettiği hükümle hiç ilişkisi yok. Yine, kanunda, bu geçici görevlendirme altı ayı geçemez diyor ama bununla beraber bu personelle ilgili görevlendirme yönetim kurulu kararıyla sürekli uzatılıyor. Bununla ilgili yine -Bakanlık özel kalem müdürlüğünün iş tanımına da uymuyor.- Sayıştayın önerisi bu lab teknisyeninin ya görevine iade edilmesi, dönülmesi... Pardon, bununla ilgili değil. Ayrıca bir danışman var bu durumda. Danışmanla ilgili de benzer durum. Sayıştay tarafından o danışmanla ilgili de görevine döndürülmesi ya da tamamen kurumla ilişkisinin kesilmesi öneriliyor. Bu çok önemli konularda kurumumuz ne diyor? Ne yapmış bu öneriler ışığında?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Şişman, Sayın Genel Müdürüm, yöneltilen sorulara ve yapılan değerlendirmelere cevap niteliğinde kısa ve öz lü sizden bilgiler alacağız.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkan, bu Genel Müdür Yardımcısı ve Danışman, Genel Müdür Yardımcısı ve Yönetim Kurulu üyesi olan kişinin -evet, aynı zamanda Genel Müdür Yardımcısı ve Yönetim Kurulu üyesi- kurumdaki görevine iadesi ya da tamamen kurumdan ilişkisinin kesilmesini öneriyor.

BAŞKAN – Şimdi, yöneltilen bazı sorulara cevap belki de burada sözlü olarak veremeyebilirsiniz. Size tutanakların ulaştırılmasından on beş gün sonra Başkanlık Divanına, lütfen, üyelerimize aktarılmak üzere cevaplarınızı hazırlayınız.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Şu son konuyla ilgili arkadaşımız önce şirkete geri alındı, bilahare de emekli oldu, o konu kapanmış oldu. Onu söylemek istiyorum. Özellikle disipline sevk edilen arkadaşlarla ilgili ne yapıldığı konusunda, dediğim gibi, biz eksikliğimizin olduğunun farkındayız. Biz bunları giderip tarafınıza da birer birer mutlaka bilgi olarak dönüş yapılacaktır.

Şahdeniz'le ilgili bir soru vardı, şimdi kaç lira eder diye. Şimdi piyasa dinamik, yarın ne olacağını da bilmiyoruz ama ben size şunu söyleyeyim: Bir dahaki sene burada oturduğumuzda petrol fiyatları 70-80 dolardan aşağı olmayacaktır. Çünkü bu fiyatların kaldırılmayacağını hepimiz biliyoruz, bu şekilde gitmeyeceğini ama biz buna bakarak da bir şey yapmayalım mı?

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Siz aldığınızda 110 dolar, sizin öngörmeniz lazım yani.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Şimdi, biz bir satın alma yaparken Sayın Vekilim... Mesela, bugün bizim Afrika'da değerlendirdiğimiz bir proje var. Fiyatı 2 milyar doların üzerindedir bu projenin. Biz bunun 40 dolardan 100 dolara kadar senaryolarını çalışıyoruz, gelecekte ne olacağına bakıyoruz ve teklifi... Şahdeniz'de böyle çalışılmıştır. Mesela Şahdeniz'de 40'ı öngörmedik ama 60 dolar çalışmalarımızı yapmışızdır. Yani o konuda kesinlikle çok detaylı... Çünkü uluslararası bir yatırım yapıyorsunuz. Tabii, bir de şuna bakıyoruz, en önemli datalardan biri budur. Dünyadaki büyük şirketler de alım yapıyorlar, onların senaryolarını da inceliyoruz çünkü onların öngörülleri doğal olarak politikalara da etki ettikleri için daha makul oluyor onu belirtmek istedim.

Rusya'da ağır petrolü alıyoruz ve Rusya'da satıyoruz hiçbir problem yok, paramız da geliyor. Yani Rusya'daki kazanımlarımızı devam ettirmemiz gerekir çünkü demin de söylediğim gibi çok oturmuş bir petrol sistemi var, petrol fiyatlarından bağımsız bir gelir sistemi var Rusya'nın. Yani fiyatlar yükseliyor vergileriniz artıyor, fiyatlar düşüyor vergileriniz düşüyor; böyle bir yaklaşım var. Dolayısıyla oradaki proje bizim çok sağlıklı bir projemizdi ve yenileri için de temaslara devam ediyoruz.

Tabii bir de bu projelere şöyle bakmak lazım: Yani her bir proje üç beş senelik değil, minimum yirmi yirmi beş senelik projelerdir. Çok uzun soluklu bakmak gerekiyor.

Libya'da maalesef elimizde olmayan nedenlerle beklemedeyiz. Bizim keşiflerimiz olmuştu Fizan Çölü'nde ve 150 milyon dolarlık bir yatırım yaptık Libya'da bu anlamda ama şu anda olaylardan dolayı beklemedeyiz. Yaptığımız herhangi bir şey yok tabii, doğal olarak bekliyoruz.

TPIC ruhsatlarla ilgili şu anda elimde data yok onu yazılı olarak verelim hani ayrıca ne harcadık diye ama sonuçta biz onları TPIC adına almak durumdaydık ruhsatlarımız, hakkımız dolu olduğu için; yoksa bunun başka bir gerekçesi yoktur.

Platformla ilgili girişim; aslında biraz ülkenin kendi hükümleriyle alakalı da olaya bence bakmak lazım ama teknik olarak bize böyle bir çalışmanın yapılmasıyla ilgili bir yazı geldi ve biz bunu değerlendiriyoruz ve görüşlerimizi ve düşüncelerimizi Enerji Bakanlığına önümüzdeki dönem ileteceğiz.

Sonuç itibarıyla, gaz depolama ile ilgili şunu söylemek isterim: Gaz depolama tam olarak bizim işimiz değil, bizim dışımızda bu işi yapabilecek kimse de yoktur. Çünkü gaz depolama başlı başına bir rezervuar çalışmasını gerektiriyor Sayın

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 26

Vekilim ve çok önemlidir. Yani bunun herhangi birilerine bırakılmaması lazım; bunu samimiyetle ve inanarak söylüyorum. Çünkü zaman zaman “Bu depoyu ne yapacaksınız?” modunda yaklaşımlar oluyor. Bu hiç doğru bir yaklaşım değil. Bu, ülke için çok stratejik ve bunu bizden başka birileri de yapamaz yani Türkiye’de.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yapmasın demiyorum ben elbette.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – “BOTAŞ’la aranızda karar verin.” Diyor.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Tabii, şimdi bu bir yaklaşım, ben ona bir şey diyemem. Sonuç itibarıyla BOTAŞ’ın çalışma alanında depolama varsa çalışır.

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – Oranın işi petrol aramak Sayın Genel Müdüre.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Bütün petrol şirketleri ve doğal gaz şirketleri Sayın Vekilim, depolama işi de yaparlar.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Şimdi, Sayın Genel Müdüre, bana kalırsa Türkiye Petrollerinin o ilk 500’deki yerini muhafaza etmesi için dünyadaki, aslında BOTAŞ’ın da bünyesinde, TUPRAŞ’ın da bünyesinde olması gerektiğini... Ben zaten böyle olduğuna inanıyorum; yani bütün bu bünyede ama sonuç itibarıyla, BOTAŞ ayrılmış. Yani gaz işi BOTAŞ’ın işi. O regülasyonu, işte dediğiniz gibi günlük 200 milyon metreküplük rakamlara çıkıyor günlük, yani yıllık 50 milyon bcm’lik hatta 52 milyon bu sene. Ama o işini en büyük sıkıntısı da zaten depolamada. Yani depolama olmuş olsa şu anda herhâlde üç beş günlük depolamanın üzerinde bir deponuz yok yani o da LNG istasyonlarıyla beraber yani bunları ben biliyorum. Bu deponun kesinlikle yapılması, hatta daha da fazla yani üç aylık, beş aylık ihtiyaçların depolanacağı Tuz Gölü de dâhil, bunun dışında başka istasyonlar da kurulsun ama yani Türkiye Petrollerinin buradaki çalışma amaçları doğrultusunda sizin değil anlamında söylüyorum. Yani işte BPC hattı da aslında siz bunu doğru düzgün yapmıyorsunuz, takip etmiyorsunuz anlamında söylemedim. Yani siz de hakkıyla bu işin ortaklığının getirdiklerini takip ediyorsunuz ama boru hatları işletmeciliği sizin işiniz değil, işte gaz depolama sizin işiniz değil. BOTAŞ’ın da dediğim gibi işi olmayan konular var, ayrılmış. Bu anlamda ben bu konudaki ayrımlarını. Ha, bu belki sizin de yetkilerinizin üzerinde bir konu olabilir ama ben bunları gündeme getirmek durumundayım, o açıdan söylüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Sayın Başkanım, çok özür diliyorum.

Ben sayın vekillerimizden rica ediyorum özellikle depolamayla ilgili yani bunu bütün samimiyetle söylüyorum depolama işini bizim yürütmemiz lazım sağlıklı yürümesi için. Ne olur başka platformlarda böyle konuşmayın sizden rica ediyorum, yani gerçekten bu çok önemli. Çünkü bunu yapamazlar. Siz eski ürettiğiniz sahalara gaz basıyorsunuz. Bu bir petrolcülük işi ama Tuz Gölü için ben bir şey demiyorum, o beni direkt ilgilendiren bir konu değil ama eski rezervuarıma ben gaz basıp üretiyorum; bu tam bir petrolcülük işi, başka biri bunu yapamaz.

Boru hatları konusunda da şunu söyleyeyim.

BAŞKAN – Dünyadaki örnekleri de böyle midir?

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Tabii ki, tabii ki... Adam şeye de basıyor Sayın Başkanım, yani eski bir kömür mağarasına da basıyor. Bu benim işim değil tabii ki ama ben kendi rezervuarımı kullanıyorsam bu tam olarak benim işim. Ama Tuz Gölü, tamam ben onda hemfikirim, eski soda madenleri kullanıyorlar hemfikirim hiçbir sıkıntı yok ama eski rezervuarları kullanıyorsam tam petrolcülük. Yani bunu başka biri gerçekten sağlıklı yapamaz.

Boru hattıyla ilgili de temel mantık şudur bütün dünyada: Ürettiğiniz borunun taşındığı noktalarda bir hisse sahip olmanızdır doğru olan yani o projelere bakarsanız, diğer bütün şirketler de vardı. Ha, biz olmasak da hepsi BOTAŞ olsa ne olur? Bana göre bir şey olmaz, bu hâliyle de bir şey olmaz yani bu çok tartışılacak ya da önemsenecek bir konu bana göre değil, iki taraf da bunu yapabilir.

Bu TPIC’in bizim bünyemizden ayrılmasıyla ilgili o da bizim kararımızda olan bir durum değildi, sonuçta BOTAŞ’a gitti. Orada başka bir şirket kurularak başka işler yapılacak. Yani ona ben sadece saygı duyuyorum. Onun dışında yapacağımız, elimizden gelen bir şey yok.

“Ne yapmamız lazım?” diyorsunuz. Çok şey yapmanız lazım. Elbirliğiyle Türkiye Petrollerine sağlam bir kuruluş kanunu çıkartın. Bunu yapın, bakın Türkiye Petrolleri nasıl koşuyor. Yani en büyük şey budur. Gerçekten bütün Meclisin bu şirketi ayağa kaldırmak için oturup sağlam bir kuruluş kanunu yapması lazım. Bu, defalarca çalışıldı, elimizde taslak metinler var. Eğer bu adım atılırsa...

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – O taslak metinleri gönderin bize.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Taslak metinleri Sayın Başkanımıza ve üyelere gönderelim biz. Yani en önemli konu belki budur. Yani bu atılımı yaptığımız anda zaten her şey değişecek kendiliğinden. Zaten o kuruluş kanunuyla uluslararası şirket olduğunuz zaman demin konuştuğumuz servisleri falan da konuşmayacağız çünkü her şeyiniz şeffaf olacak. Her şeyiniz şeffaf olduğu zaman da hiçbir şeyin hesabını vermek durumunda kalmayacaksınız çünkü

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT Giriş : Tarih : 28.01.2015 Stenograf : Kayıt: KİT Sayfa: 27

günü gününe takip edilecek. Mesela, halk gazla ilgili konu var; belki bir an evvel bu hayata geçirilirse yine oradan bir motivasyon yakalanacak. İnşallah bunlar önümüzdeki dönem hızlı bir şekilde hepinizin desteğiyle ancak hayata geçebilecek şeyler ve bizim de sizlerden talebimiz budur aslında yani.

BAŞKAN – Var mı, devam ediyor musunuz?

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Birkaç tane daha vardı: Vekâletle ilgili bizim söyleyeceğimiz herhangi bir şey söz konusu değil maalesef.

Yurt dışındaki şirketlerin teftişiyle ilgili, zaten bizim bütün şirketlerimizi bizim Teftiş Kurulu Başkanlığımız teftiş ediyor. Bu konuda herhangi bir açık kapı söz konusu değil hatta uluslararası çalıştığımız Azerbaycan’daki şirketleri bile biz gönderip, kendi hissemiz oranında orada temsil ettiriyoruz ve teftişlerini yaptırıyoruz.

TPAO TEFTİŞ KURULU BAŞKANI AHMET ASLAN – Sayın Vekilin kastettiği petrol dağıtım...

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Petrol dağıtımına ilgili olarak geçici bir durum oluştu. Biz şu anda normal eski sistem denetimlerimize devam ediyoruz. Yani kısa bir süre öyle bir problem olduğundan dolayı Bakanlık tabiri caizse hani olaya el koyarak bir çalışma yaptı ama ondan sonra biz normal çalışmamıza devam ediyoruz. Onunla ilgili herhangi bir sıkıntı yok.

Müteahhit elemanlarla ilgili bir sorunuz vardı.

ALAATTİN YÜKSEL (İzmir) – Şimdi “Sıkıntı yok.” diyorsunuz Sayın Genel Müdürüm, ben bunu kendi görüşüm olarak söylemiyorum. Sayıştay burada, dokuzuncu sayfada bunu söyleyen Sayıştay, hatta bununla ilgili Sayıştay sürekli öneride bulunuyor, siz talepte bulunuyorsunuz Bakanlıktan, Bakanlık da sürekli reddediyor diye.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Şu anda biz yapıyoruz. Bakanlıktan gelen yazı...

ALAATTİN YÜKSEL (İzmir) – Hayır, teftiş, en son teftişte de... Sayıştay bir açıklamada bulunursa madem bu konuda.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Sayın Vekilim, gelen en son yazıları ve durumu ben yazılı olarak da size bildireyim. Yani şu anda biz devam ediyoruz teftişlerimize, var mı o bilgi.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Bakanlık temsilcisi cevap verecek.

BAŞKAN – Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ – Efendim, 25/5/2012’de başlayan bu Bakanlıkça soruşturma yapılması hususu zaten TPAO’nun talebi üzerine olmuştur, o zaman birtakım sıkıntılar vardı. Daha sonra, Bakanlık olarak 13/11/2013’te bu iptal edildi, şu an TPAO tarafından yapıldı.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – 2013 senesi teftiş programına alındı.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ – İlave yeni raporda vardır belki efendim o bilgiler.

ALAATTİN YÜKSEL (İzmir) – 2013 raporunda mı var?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ – Olabilir efendim.

ALAATTİN YÜKSEL (İzmir) – Sayıştay...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ – İptal oldu yani şu an TPAO yapıyor efendim.

ALAATTİN YÜKSEL (İzmir) – Sayıştaydan bir bilgi alalım o zaman.

BAŞKAN – Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, Bakanlık temsilcisinin verdiği bilgi doğrudur. 13/11/2013 tarihi itibarıyla ikinci bir Bakanlık oluruyla bu 65 sayılı olur yürürlükten kaldırıldı. Dolayısıyla şu anda normal periyodik teftişler TPAO Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından yapılıyor.

Arz ederim.

ALAATTİN YÜKSEL (İzmir) – En son teftiş, bir tanesinde öyle değil diyorsunuz.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Yani 2013 raporumuzda var o. Zaten 2013 yılında kaldırıldığı için 2012 yılı raporumuzda o değerlendirme yok efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN – Peki.

Teftiş Kurulu ayrıca bir bilgi verecek mi?

TPAO TEFTİŞ KURULU BAŞKANI AHMET ASLAN – Ben bilgi vereyim efendim.

Şimdi, birinci Bakanlık oluru 25 Mayıs 2012 tarihinde 65 sayılı olur. Buna göre TPIC alt kuruluşu Türk Petrol dağıtım işlemlerine ilişkin inceleme, araştırma, soruşturma, teftiş işleri Bakanlığımızca kaldırılıyor. Daha sonra 13/11/2013 tarihinde ikinci bir Bakanlık oluru ihdas ediliyor; buna göre tekrar başlıyor. Buna istinaden biz de 2013 senesini teftiş programına aldık, yaptık teftişini.

BAŞKAN – Pekâlâ, teşekkür ederiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 28

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Sayın Başkanım, Petrol Kanunu’yla ilgili bir şey söylenmişti. Petrol Kanunu, şirket olarak bizim tarafımızdan baktığımız zaman, evet daha rekabetçi. Biz şuradan anlıyoruz: Taahhütlerde bulunuyorsunuz artık. Bir ruhsata başvurduğunuz zaman -Petrol İşleri Genel Müdürümüz teferruatlı bilgi de verebilir- Petrol İşlerine diyorsunuz ki “Ben şu ruhsatı istiyorum, karşılığında şu, şu, şu yatırımları yapacağım.” Her şirket de gelip bunu söylüyor. Bu anlamda rekabetçi bir ortam vardı ama şirketlerin azalıp çoğalmasıyla ilgili benim bir fikrim yok, o konuda bir şey beyan edemeyeceğim.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Sayın Genel Müdür buradaysa bilgi alalım.

TPAO GENEL MÜDÜR VEKİLİ BESİM ŞİŞMAN – Sayın Genel Müdürümüz Yönetim Kurulu üyemiz olarak buradadır, bilgi verebilir.

BAŞKAN – Buyurun.

TPAO PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ SELAMİ İNCEDALCI – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; saygılarımı arz ederim.

Ben Petrol İşleri Genel Müdürüyüm ama Yönetim Kurulu üyesi olarak buradayım. Ancak Petrol Kanunu’yla ilgili uygulama biliyorsunuz geçiş dönemiyle birlikte 2013 Haziranında kabul edildi ve bir yıllık geçiş sürecinde de biz arama ruhsatlarını almadık. Yönetmeliğimizi çıkardık, uygulama yönetmeliğimizi ve 11 Haziran 2014’ten itibaren de ruhsatları almaya devam ettik.

Ben kısa bir bilgi vermek istiyorum Türkiye Petrolleri de dâhil olmak üzere bütün şirketlerimizin durumu hakkında. 2013 yılında biz kanunu çıkarmaya başladığımızda 364 adet ruhsat vardı; bunun kara ve denizler olarak dağılımlarını arzu ederseniz ben gönderebilirim eğer emir buyursanız.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yazılı olarak...

TPAO PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ SELAMİ İNCEDALCI – Evet, bunlar istatistiklerimizde de var zaten. Ama biz 2014 yılına geldiğimizde 257 ruhsat kaldı. Bunun da kamuoyunda bazı şirketlerimiz tarafından -onların isimleri de var bizde- spekülasyon olan şirketlerimiz, ruhsat alıp proje yapmayan şirketlerimiz bu ruhsatları kanunun getirdiği düzenlemeler çerçevesinde terk etmek zorunda kaldılar. Ancak şunu gördük: Biz yıllık ortalama 150’ler, 160’lar civarında sondaj yapabiliyorken ruhsat sayımızın azalmasına rağmen 2014 yılında geldiğimiz noktada Türkiye’de hem sondaj adedi olarak hem de sondaj metrajı olarak rekor kırılmıştır. Yani bu da şunu gösteriyor: Ruhsatların, gerçekten projesi olan ruhsatların yola devam edebildiği, diğer ruhsatların, spekülasyon amaçla spekülasyoncular tarafından alınan ruhsatların da derhâl terk edilmek zorunda kaldığı... Çünkü kanunun geçici maddesine mevcut ruhsatlarla ilgili herhangi bir süre uzatımının yapılmayacağını, ancak projesi olan ruhsatların ve alınıştan itibaren belli bir yüzdeyle, bunu yönetmeliklere koyduk, sayısal olarak da belirttik yüzde 50 civarında yatırım yapmış olmak kaydıyla yatırımcılarımızın yaptıkları yatırımların, o güne kadar yaptıkları yatırımların heba olmamasını da düşünerek ruhsatlarımızı intibaka tabi tuttuk. Türkiye’de şu anda ruhsatlar herkesin ulaşabildiği, hiçbir kişiyi aracı olarak koymadan, blokları tarif eden, pafta numarasına göre bizden talepte bulunuyorlar.

Yatırım şirketlerinin azalması noktasındaki Sayın Vekilimizin sorusuna cevap verecek olursak; bizim bu geçiş dönemi içerisinde 146 adet başvurumuz oldu, 27 adet şirket tarafından değişik ruhsatlara tekli veya çoklu başvurular oldu. Bu başvurularla birlikte sonuçlandırıldığı takdirde 80 tane yeni ruhsat da vereceğiz ve şu anda 257 ruhsatımız var.

Denizlerimizde, yüzde 97’sinde Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı herhangi bir alan kaybına yol açmadan yoluna devam ediyor, karadaki ruhsatlarında da yine projesi olan ve sondaj açmak kaydıyla kanunun amacını gerçekleştirecek, hızlı, etkin ve sürekli bir şekilde hemen sondaja gidebilecek şeylerini yaptık; 700 milyon dolar civarında bir yatırım gelecek.

Ben teşekkür ediyorum, saygılar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, diğer sorulara yazılı olarak cevap verin.

Çok teşekkür ediyoruz.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğünün 2011 ve 2012 yıllarına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporlarının sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup işleme alacağım, ibranıza sunacağım.

Buyurun.

Sonuç:

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının 2011 yılı bilançosu ve 1.792.792.941,88 Türk Lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – Evet, ibra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

ALAATTİN YÜKSEL (İzmir) – Sayın Başkan, ben bir şey söyleyeceğim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT Giriş : Tarih : 28.01.2015 Stenograf : Kayıt: KİT Sayfa: 29

BAŞKAN – Bir saniye lütfen, tamamlayalım ondan sonra.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Bunlara yazılı cevap verecek.

ALAATTİN YÜKSEL (İzmir) – Yazılı cevap verip vermeyeceğine ilişkin... Kendisi cevap verse verirdi, yani yazılı başka mı...

BAŞKAN – Buyurun.

Sonuç:

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının 2012 yılı bilançosu ve 1.281.540.117,17 Türk Lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – Evet, ibra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğünün 2011 ve 2012 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri burada tamamlanmıştır.

Saat 14.30'ta Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım AŞ'nin 2011 ve 2012 yıllarına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının görüşülmesi için toplantıya ara veriyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 13.16

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 30

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.39

BAŞKAN: Hasan Fehmi KİNAY (Kütahya)

BAŞKAN VEKİLİ: Ziver ÖZDEMİR (Batman)

SÖZCÜ: Şenol GÜRŞAN (Kırklareli)

KÂTİP: Faruk SEPTİOĞLU (Elâzığ)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım AŞ’nin 2011-2012 yıllarına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının görüşmelerine başlıyoruz.

Şimdi, kurum hakkında Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım AŞ Genel Müdürü Vekili Adem Türk’e söz vereceğim ancak ondan önce, Komisyonumuza katılan arkadaşlarımıza, kurum temsilcilerine, Bakanlık temsilcilerine, Sayıştay temsilcilerine kendilerini tanıtmak için söz vereceğim.

Önce Sayın Genel Müdür Vekilimizden başlayalım.

Buyurun.

(Komisyona katılan bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Genel Müdür Vekilimiz Adem Türk’e söz veriyorum.

Buyurun.

TPPD GENEL MÜDÜR VEKİLİ ADEM TÜRK – Sayın Başkanım, biz kendimizi tanıttık, izin verirseniz biraz da sektörümüzü ve şirketimizi tanıtmak istiyorum.

Toplam 8 slayttan oluşan çok kısa bir bilgilendirme sunmak istiyoruz size, Türkiye’de akaryakıt dağıtım sektörü, TP’nin tarihçesi, idari ve teknik altyapımız, Türkiye Petrolleri bayi ağı ve gelişimi, satışlarımız, kârlılık durumumuz, kamuya faydalarımız, ihalelerden başlamak üzere neler yapıyoruz, hangi ihaleleri kazandık ve toplamda neler yapıyoruz bunları göstermek üzere.

Bildiğiniz üzere, akaryakıt dağıtım sektöründe 78 adet lisanslı dağıtım şirketi var, bunların içerisinde biz ilk 10 dağıtım şirketini göz önüne sunmak isteriz. Sıralamayı şöyle yapıyoruz: Petrol Ofisi var, OPET var, Shell var, diğerleri var. Gördüğünüz üzere bu 10 dağıtım şirketinin içerisinde 5 tanesi yabancı menşeli şirket. Toplamda bu şirketin pazardaki payı 73,7. Geçen yılki veriler, 2014 EPDK verileriyle bu rakamları size iletiyoruz. Bayi sayılarını gördüğünüzde de, Petrol Ofisi yine 1’inci sırada bulunuyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Pardon, bize dağıttığınız sunumdan mı yapıyorsunuz sunuşunuzu?

TPPD GENEL MÜDÜR VEKİLİ ADEM TÜRK – Görsel standart vermek istedik size Sayın Vekilim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sunumdan takip etmemiz lazım.

TPPD GENEL MÜDÜR VEKİLİ ADEM TÜRK – Aslında elimizde çıktı var ama biz bunu ayrıca sunum olarak yapmak istedik. Sizin kitaptaki verilerle bunlar aslında birbiriyle örtüşüyor. Onlar yazılı metin hâlinde, bunları biraz daha görsele dökmek istedik ki ekrandan görülsün. Burada anlatalım.

BAŞKAN – Destekliyor görselle.

TPPD GENEL MÜDÜR VEKİLİ ADEM TÜRK – Desteklemek anlamında, evet.

BAŞKAN – Ayrıca bunları dijital ortamda üyelerimize lütfen gönderin.

TPPD GENEL MÜDÜR VEKİLİ ADEM TÜRK – Arz ederiz efendim.

Bizim Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım olarak klasmandaki yerimizi burada vurgulamamız lazım. Toplamda yaptığımız satışlarla ve bayi sayımızla -burada görülüyor- yüzde 4, 1 bir orana sahibiz. 284 tane bayimiz var Türkiye genelinde. Gördüğünüz üzere en yakın rakibimiz Lukoil.

İkinci slaytımızda, Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım AŞ’nin tarihçesini kısaca sizlere sunmak istiyoruz: Kuruluşu 2006 yılında, ilk satışa başladığı yıl Ocak 2007, ilk ithalata başladığı yıl Nisan 2009, 100 bayiye ulaştığı tarih Aralık 2010, sermaye artırımının yapıldığı tarih de Şubat 2013.

Diğer slaytımızda, personel sayımız, idari yapımız ve ikmal noktalarımız hakkında bilgi vermek istiyoruz sizlere. Toplamda 131 personelimiz var. Bu 131 personelin 87’si Genel Müdürlük bünyesinde, Kırıkkale terminalimizde 7 kişi, Dörtöl tesisimizde 11 kişi, İzmit tesisimizde 6 kişi, diğer satış noktalarında 20 kişi olmak üzere, toplam 131 personelle hizmet veriyoruz. Üç farklı yöntemle akaryakıt ticareti yapmaktayız: Birincisi ithalat yoluyla, bir diğeri TÜPRAŞ’tan temin yoluyla, bir başka yol da dağıtıcılar arası ticaret kapsamında rakip firmalardan akaryakıt temini şeklinde ürün temin edip bayilerimize arz ediyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 31

Bayi gelişimimizi şöyle özetleyebiliriz: 2008 yılından itibaren sürekli büyüyen bir bayi sayısını görmüş oluyoruz burada. 2014 yılının sonunda 284 bayiyle Türkiye'nin tamamında bayilerimiz bulunmakta. Geçen yılki verilerden çok kısa bahsetmek gerekirse, geçen yıl yaptığımız bayi sayısı 53 adet. Bizimle birlikte piyasada faaliyet gösteren rakiplerimizle aramızdaki farkı burada görüyoruz. En yakın rakibimiz 28 adet bayi kazandırmış. 3'üncü sırada Shell gözüküyor, 23 adet bayi kazandırmış. Sayın Başkanım, burada tabii şunu da vurgulamak gerekiyor: Sayıdan ziyaden nitelikli bayi kazandırmak bizim esas hedefimiz, amacımız o. Dolayısıyla, burada bulunan arkadaşlarımızın, sahadaki arkadaşlarımızın çabası, amacı nitelikli istasyon, şirketi temsil edebilecek özellikte istasyon ve şirketi temsil edebilecek özellikte, kalitede, karakterde bayi seçerek bugünlere getirmeye çalışıyoruz, o bilinçle hareket ediyoruz yani kamu elbisesini giyiyoruz, o hassasiyetle davranıyoruz; bunu iletmek isterim.

Satışlarla ilgili bilgilendirme yapmak istersek, 2008'den itibaren rakamlarımızı burada görüyoruz. 2014 Ekim sonu itibarıyla 676 bin tonluk satışla -biraz önce bahsetmiştim- klasmanda 6'ncı sırada yüzde 4,1 pazar payına sahibiz. 2015 yılı hedefimiz 860 bin ton satışa erişmek ve 400 istasyon bayisi sayısına erişmek, bu amaçla çalışıyoruz.

Karlılıklarla ilgili kısa bir bilgilendirme slaytımız var. Burada 2014 yılının on bir aylık verisini görüyoruz, 38 milyon civarında net kârımız var; bunu iletmek isterim.

Çalıştığımız kamu kurumlarından bazılarını buraya koyduk. Devlet Demiryollarına uzunca bir süredir ihaleyle alarak devam etmekteyiz. Türkiye Kömür İşletmelerinde kısmen ihalelerde başarılı oluyoruz. Karayolları Genel Müdürlüğünde ihaleye katılıyoruz, diğer rakiplerimiz gibi ihalede başarılı olduğumuz yılları burada size sunuyoruz. Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünde ihaleyle kazandığımız kamu kurumlarının dökümünü burada sizlere arz ediyorum.

"Türkiye Petrollerinin Kamuya Katkısı" başlığı altında "Neler söyleyebilirsiniz?" dersiniz, sektörün regülasyonuna katkı sağlıyoruz. Kamu akaryakıt ihalelerini maliyetine fiyatlama yaparak rekabet ortamının oluşmasını sağlıyoruz. Kamunun daha ucuz akaryakıt almasını temin ediyoruz. Kamu istasyonlarının satışı ve kiralamalarda yine rakiplerle rekabet ediyoruz. Kamuya kâr etmesini sağlıyoruz. Daha yüksek fiyatlarla istasyonları kiralamalarına ve dağıtım şirketlerine pazarlamalarına vesile oluyoruz. Sektörde illegal faaliyetlerle ilgili olarak ilgili kamu kurumlarıyla bilgilendirmeye devam ediyoruz, iş birliğimizi geliştiriyoruz. Fiyatlama ve ürünle ilgili detaylı bilgiyi her bir bayimize tek tek şeffaf bir şekilde anlatıyoruz. Bayi görüşmelerimizde arkadaşlarımız, sahadaki ekibimiz her bir faturanın detayını, yazdığımız protokolün detayını teker teker her bir bayimize izah ediyoruz, bayimizi bilgilendiriyoruz ve bu şekilde çalışmalarımızı devam ettiriyoruz. İskontolu bayilik modeliyle tüketicinin daha yüksek iskontoyla kaliteli ürünü daha ucuza almasına vesile oluyoruz diyorum.

Sunumumu bu şekilde tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi önerilere geçiyoruz.

Kuruluşla ilgili 2011 yılına ait iki öneri bulunmaktadır.

1 no.lu öneriyi okutuyorum:

Öneri 1:

Temmuz 2012 itibarıyla TPIC'e avans hesabından kaynaklı 16.467.429 ABD doları, ürün alımından kaynaklı 14.432.039 ABD doları borcu olan, TPIC firmasının kredi kullanarak vermiş olduğu avanslarla ilgili bankaya ödediği faizleri kendisine yansıttığı, TPIC kanalıyla Halkbank ve Ziraat Bankasından 117.817.668 ABD doları kredi kullanan, doğrudan bankalardan 16.750.000 ABD doları kredi alan TPPD AŞ'nin;

- 2011 faaliyet yılında olduğu gibi, kur farkları nedeniyle 59.542.000 TL kambiyo zararlarının, doğrudan bankalardan ve TPIC üzerinden bankalardan kullanılan kredilerden kaynaklı 8.068.000 TL finansman giderinin oluşmaması,

- Geçmiş yıllar zararları, kur farkı ve faiz kaynaklı zararlar nedeniyle öz kaynaklarının erimesi sonucu, kamu akaryakıt ihalelerine katılabilmek için istenen asgari mali yeterlilik oranlarının sağlanamamasından dolayı ihalelere katılamama riskinin ortadan kaldırılması,

- Sermayesinin üçte 2'sinin karşılıksız kaldığı şirketin, Türk Ticaret Kanunu'nun 376/2 maddesi "Son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhâl toplantıya çağrılan genel kurul, sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirket kendiliğinden sona erer." hükmü gereği herhangi bir olumsuz durumla karşılaşmaması için bir an önce yetkililer nezdinde görüşmelerde bulunup sermayenin artırılmasının sağlanması.

BAŞKAN – Buyurun.

TPPD GENEL MÜDÜR VEKİLİ ADEM TÜRK – Öneri kapsamında 7 Şubat 2013 tarihinde gerçekleştirilen olağanüstü genel kurulda öz sermayenin 100 milyon TL'den 320 milyon TL'ye yükseltilmesi kararı alınmıştır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 32

220 milyon TL sermaye taahhüdü 2013 Şubat ve Temmuz aylarında yerine getirilmiş olup, ödenmiş sermaye 2013 sonu itibarıyla 320 milyon TL'ye çıkarılmıştır.

BAŞKAN – Sayıştay ne diyor?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, öneri gereği yerine getirilmiştir, gündemden çıkarabiliriz.

BAŞKAN – Gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 no.lu öneriyi okutuyorum:

Öneri 2:

Raporun ilgili bölümlerinde yer alan ve rapor ekinde listesi verilen diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Buyurun.

TPPD GENEL MÜDÜR VEKİLİ ADEM TÜRK – Raporda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesine çalışılmaktadır.

BAŞKAN – Önerinin izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kuruluşun 2012 yılına ait dört önerisi bulunmaktadır.

1 no.lu öneriyi okutuyorum:

Öneri 1:

24/12/2012 tarih ve 2012/4152 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla hisseleri TPAO'nun yurt dışı şirketi olan TPOC'a bedelsiz olarak devredilen TPPD AŞ'nin kamu ve özel hukuk hükümleri karşısındaki durumunun netleştirilmesi için ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunması.

BAŞKAN – Cevabı alalım.

TPPD GENEL MÜDÜR VEKİLİ ADEM TÜRK – Anılan Bakanlar Kurulu kararından sonra TPPD'nin hukuki statüsünde herhangi bir belirsizliğin kalmadığı değerlendirilmektedir.

BAŞKAN – Sayıştay...

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Efendim, bu konuyla ilgili olarak getirdiğimiz öneri bu şirketin durumunun netleşmesiyle ilgilidir, yasal bir düzenleme gerektirebilecek seviyededir. Burası özel sektör gibi çalışmakla birlikte, sermayesi itibarıyla kamu sermayesini kullanmaktadır, Sayıştay denetimi de o nedenle gündemdedir ancak fiiliyatta birçok iş ve işleminde özel hukuk hükümleri ağırlıklı çalışmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşlarının kimisi burayı özel bir şirket olarak kabul etmekte, kimisi kamu şirketi olarak kabul etmekte, bu nedenle bir karışıklık mevcuttur. Bunun bir an önce netleşmesi gerekmektedir. İdarenin vermiş olduğu cevap yeterli gözükmemektedir, nedeni de şudur: Bahsedilen ilgili Bakanlar Kurulu sadece bu kuruluşun TPIC'ten alınıp TPOC'a bedelsiz şekilde devriyle ilgilidir. Yani, bunun hukuki durumuna açıklık getiren bir Bakanlar Kurulu kararı değildir. Demin ilgili arkadaşlarla bu konuda bir görüşme yaptık biz. Zannederseniz “yanlış cümle” dediğimiz o oldu. “Bir an önce ilgili Bakanlık nezdinde bir çalışma yapılsın, Komisyonumuza da bu yönde bir bilgi arz edilsin.” anlamında, ondan kaynaklandı deminki karışıklık, öyle anlaşıyor efendim.

BAŞKAN – İlave vereceğiniz bir değerlendirme var mı?

TPPD YÖNETİM KURULU ÜYESİ ŞEREF ASLAN – Kısa bir bilgi arz edebilirim.

Sayın Başkanım, şirket ilk kurulduğunda 233'ün 58/3'üne göre kurulmuş TPIC'in altında kuruluyor. Bakanlar Kurulunun verdiği yetkiye istinaden böyle bir şirket kurma yetkisi var ve limitet şirket, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi bir limitet şirket olarak kuruluyor, daha sonra ana statü değişikliği yaparak anonim ortaklık Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi bir anonim ortaklık olarak yapısını değiştiriyor. Hâlen kamu sermayeli özel hukuk hükümlerine tabi, Türk Ticaret Kanunu'na tabi anonim şirket olarak devam ediyor. Ancak, Sayıştay Başkanlığımız, zannediyorum, personel, denetim ve diğer konular konusunda özel bir düzenleme yapılmasının daha sağlıklı olduğunu düşünüyor.

Sayın Başkanın ve sayın vekillerimizin takdirine arz ediyoruz efendim.

BAŞKAN – Şimdi, bu konuda statüsüyle ilgili netlik yok. Sayıştay denetimlerinde bundan kaynaklanan bir sorun var mı somut olarak yaşanan?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Var efendim. Mesela, “Burası 237 sayılı Taşit Kanunu'na tabi mi, değil mi?” Böyle bir yorum. Veya “Personel rejimi açısından, ücret yapısı açısından değil mi?” Böyle bir yorum. ÖTV ödüyorlar ilgili kurum ve kuruluşlara, onlar açısından böyle bir yorum. Hazine mesela bunları genel yatırım programının içine almıyor. Hâlbuki kamu sermayesi olduğu için en azından bir iznin bulunması lazım Hazine yönünden de fakat mevcut durumu nedeniyle almıyor. Bu çerçevede -en güzeli- bir an önce Başbakanlık Kanunlar ve Prensipler Genel Müdürlüğünden bir acil görüş alıp ona uygun bir mevzuat yapılmasına gidilebilir. Yani, biz burada kuruma destek olmak için içinde bulunduğu kamu ve özel hukuk sıkıntısını netleştirmek adına getirdiğimiz bir öneri. Komisyonumuzun takdirindedir efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özensoy...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 33

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Ben, TP’yle ne alakası var, bunu anlamadım. TPIC’ten TPOC’a devredilmiş yani bu kurumla bu şirketin ne alakası var, niye bunu burada öneri olarak getirdiniz, ben bunu anlamadım yani. Sayıştaya soralım bunu.

BAŞKAN – Sayıştay biraz önce onu izah etmeye çalıştı.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Anladım da, bünyesinde bir şirket mi bu?

BAŞKAN – Denetlerken hangi mevzuata göre denetleyeceğimiz ya da kendi işlerini yürütürken neye göre yürüttüğü hakkında bir ihtilaf oluştuğunu ifade ediyorlar.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Hayır, onu anladım da, bu şirket yani... Neyse yani...

BAŞKAN – Şirket de “Bizim böyle bir sorunumuz yok.” diyor, mevcut hâlimden memnun, değil mi?

TPPD GENEL MÜDÜR VEKİLİ ADEM TÜRK – Özel sektörle tamamen eşit, rekabetçi koşullarda ve aynı koşullarda çalışmak istiyoruz, eğer izin verirsiniz efendim.

BAŞKAN – Evet, anlaşıldı.

Evet, değerli arkadaşlar, bu konuda Komisyonumuzun gündemde kalması ya da çıkarılması için bir görüş oluşturmamız gerekiyor.

Ben, sizin kanaatlerinizi aldıktan sonra...

AYDIN BIYIKLIOĞLU (Trabzon) – İşte, neden o belirsizliklerin kaynağı olarak...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Söyledi de kim düzeltecek bunu yani...

BAŞKAN – Şimdi, “Özel bir kanun ihtiyacı var.” diyorsunuz ki bunun yapılabilirliği çok zor, yani biraz evvel...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Özel bir kanunu şirket yapabilecek değil yani...

BAŞKAN – Yani dağıtım şirketi olarak özel bir kanun çıkarılması...

TPPD GENEL MÜDÜR VEKİLİ ADEM TÜRK – Rekabetçi piyasada zaten özel şirket gibi çalışıyoruz.

BAŞKAN – Zaten Hükûmetin genel politikaları açısından dağıtım şirketinin varlığı tartışılır da, böyle bir şeye ihtiyaç duyulmuş, sonra sermayesi artırılmış, devamı yönünde çok ciddi bir gayret de yok, onun için özel bir yasa çıkarılması, yani zannetmiyorum böyle bir şeyi Hükûmet gündemine alsın, özel bir yasa çıkarsın dağıtım şirketi üzerinden, bu noktada böyle devam edeceğe benziyor.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Şimdi, Sayın Başkanım, bunun kamuda benzer örnekleri var. Kuruluşlar Başbakanlıktan kendi statüleriyle ilgili görüşler aldılar, bu görüşler doğrultusunda hem biz denetimlerimizi yapıyoruz hem de şirketin konumunu da netleştirmiş oldular. Yani evet, bir yasal düzenleme hakikaten çok zor, belki imkânsız gibi gözüküyor. TÜRKİYE’de benzer bir uygulama oldu. Mesela Kamu İhale Kurumuna yazı yazdılar, dediler ki: “Biz 4734 sayılı Kanun’a tabi miyiz değil miyiz?” Yani Başbakanlıktan hiç değilse bu şekilde bir görüş alıp statülerini netleştirirlerse, ona göre bizim denetimimizi kolaylaştırır, kendi personel rejimini de belli bir statüye oturtmuş olurlar.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, Sayıştay tarafından eğer böyle bir görüş yönüyle Başbakanlıktan bir görüş alarak bazı belirsiz olan şeylerin netleşmesini sağlarsanız, Sayıştay’da bu noktada tatmin etmiş olursunuz denetim açısından.

Bunun izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 no.lu öneriyi okutuyorum:

Öneri 2:

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı makamının 19/04/2012 tarih, 54 sayılı olurlarıyla başlatılan ve "Bayilerin taahhüt miktarlarının genel olarak yüksek belirlenmesi ve bunun sonucu olarak da TPPD AŞ tarafından bayilere ödenen hibelerin yüksek olması" konularını içeren inceleme ve/veya soruşturmanın takip edilmesi.

BAŞKAN – Buyurun.

TPPD GENEL MÜDÜR VEKİLİ ADEM TÜRK – İnceleme ve/veya soruşturma çalışmaları, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı uhdesindedir. Gelecek rapor doğrultusunda gerekli işlemler hassasiyetle yerine getirilecektir.

Bu arada son bilgiyi söyleyeyim, 22/1/2015 tarihi itibarıyla dosya bize intikal etmiştir, gerekli işlemler hassasiyetle yerine getirilecektir Başkanım.

BAŞKAN – Evet, Sayın Özensoy, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Evet, teşekkür ederim.

Bu konuda, Niğde Aksaray yolu üzerindeki benzin istasyonu ile Ardahan’daki 2 benzinlikle ilgili bir soruşturma geldi mi? Bu soruşturmalarda kurumun yönetimiyle alakalı kişilerin o istasyonlarla ilgisi nedir? Yani bu noktada, TP diğer

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT Giriş : Tarih : 28.01.2015 Stenograf : Kayıt: KİT Sayfa: 34

bayilere eşit şartlarda verilen fiyatların üzerinde neler vermiştir? Yani bunlarla ilgili bir bilgi verirsiniz, bu soruşturmanın gelişmesini de takip etmiş oluruz.

Teşekkür ederim.

TPPD GENEL MÜDÜR VEKİLİ ADEM TÜRK – Sayın Vekilim...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Burada isim vermek istemiyorum da sizin bilginiz dâhilindedir diye, burada şimdi isim de veririm ama vermeyeyim isimleri.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

TPPD GENEL MÜDÜR VEKİLİ ADEM TÜRK – Sayın Başkanım, sayın vekilimin söylediği şekilde dosya bize gelmiştir, intikal etmiştir, üzerinde çalışmamızı çok hızlı bir şekilde ve hassasiyetle başlatıp gerekli aksiyonları alacağız, bu arada bilgilendirme mahiyetinde sizlere durumu arz edeceğiz yazılı olarak.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

2 no.lu önerinin gündemde kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun Mustafa Bey.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, gerçi oylandı ama, şimdi bu rapor yazıldı bitti, bizim elimizde de var. Yani biz Sayıştay olarak raporun birinci kısmıyla ilgili gündemden çıkarılmasını talep ediyoruz, gerekçemizi de müsaade ederseniz açıklayayım.

BAŞKAN – Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Şimdi, Enerji Bakanlığının 19/4/2012 tarih ve 54 sayılı Olurları çerçevesinde bir soruşturma başlatılmış. Takip eden yıl, bizim denetim raporlarımızda, bu onayın, olurun genişletilerek, bazı konuları da buna dâhil etmek suretiyle bu soruşturmanın genişletilmesini talep etmişiz, bu soruşturma sonucu da ayın 16'sında bize intikal etti. Kurumda var mı bilmiyorum. Soruşturmayı yazan müfettiş arkadaşın da burada olduğunu arkadaşlarım bana söylediler, bizim yaptığımız tespitlere müfettiş de tamamen katılmış. 17 personelle ilgili -2'si zamanın genel müdürü, 1'i genel müdür yardımcısı ve diğer 14 personel de çeşitli kademelerde personel- Türk Ceza Kanunu'nun güveni kötüye kullanma suçu dolayısıyla savcılığa suç duyurusunda bulunulması yönünde raporu müfettiş yazmış.

Bunun dışında, bazı personelin, 10'a yakın personelin de -tam sayı olarak bakmam lazım- dikkatlerinin çekilmesi yönünde bir önerisi var. 3 tane benzin istasyonu ile ilgili de, bakan olurunun kapsamında olmadığı için daha detaylı bir inceleme, soruşturma yapmak üzere olur alınması şeklinde raporunu yazmış, Sayın Bakan da bu oluru vermiş. Yani 3 şirketle ilgili tekrar bir soruşturma devam edecek, ama öncekilerle ilgili yapılan soruşturma bizim tarafımızca da yeterli görüldü. Hukuka intikal ettirildi mi, bilmiyorum, çünkü yeni geldi rapor, ettirilmediyse dahi bu savcılığa intikal ettirilecektir...

BAŞKAN – İşte, ettirmeyeceğini... Gündemde kalsın, siz takip edin, daha sonra...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Bu raporları biz de alabilir miyiz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tabii.

Teftiş kurulu raporlarıyla ilgili, en azından işlemlerin ne olduğuyla ilgili bilgileri Komisyonumuza iletin lütfen.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Tamam, gereğini yapacağız Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, oyladık.

3 no.lu öneriyi okutuyorum:

Öneri 3:

Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları hesabında 2008 yılından beri yer alan 5.373 bin TL'lik satış taahhüdünü yerine getirmeyen bayilere uygulanacak ceza tutarı ile (şartı ceza), 6.526 bin TL'lik istasyonları zamanında açmayan bayilere uygulanacak kâr mahrumiyeti bedelinden kaynaklanan toplam 11.899 bin TL'lik alacakla ilgili olarak;

- Şirketin, intifa sürelerini beş yıla düşüren Rekabet Kurulu kararına istinaden bayiliklerin yeniden yapılandırılması ve hangi şartlarda yapılandırılacağıyla ilgili 5/6/2012 tarih 19/8 sayılı Yönetim Kurulu Kararı bağlamında uzlaştığı ve yeniden anlaşma tesis ettiği firmalardan olan şartı ceza ve kâr mahrumiyeti alacaklarının, bilanço akıbetlerinin ne olacağına ilişkin, içerisinde hukuk müşavirliği ve mali işler bünyesinden temsilcilerinin de olacağı bir komisyon marifetiyle değerlendirilerek alınması gereken tedbirlerin yönetim kurulunda karara bağlanması,

- Bunun yanı sıra uzlaşmayan ve yeniden anlaşma tesis edilmeyen firmalardan olan şartı ceza ve kâr mahrumiyeti alacaklarıyla ilgili olarak da hukuk müşavirliğince, tahsil kabiliyeti, teminat durumu ve bu konuyla ilgili önceki yargı kararlarının da göz önünde bulundurularak değerlendirilip ivedilikle gereğinin yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Evet, cevabı alalım.

TPPD GENEL MÜDÜR VEKİLİ ADEM TÜRK – Önerileriniz doğrultusunda ilgili tüm birim müdürleri ile Genel Müdür ve yardımcılarının koordinasyonunda bir toplantı yapılmış olup, 11.899.000 TL'nin bayiler bazında alacakların kaynağının (ceza şart, kâr mahrumiyeti, bayilik hizmet bedeli iadesi, ürün alımından kaynaklanan borç vs) ayrıştırması

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT Giriş : Tarih : 28.01.2015 Stenograf : Kayıt: KİT Sayfa: 35

yapılmaktadır. Konunun uzmanı akademik unvanlı mali müşavir ve hukukçulardan yazılı görüş müracaatında bulunulmuştur. Tahsil kabiliyeti konusunda borçlu bayilerin başkaca icra takipleri ve davalarının olması hâlinde oradaki verilerden de faydalanılarak bir rapor oluşturulması çalışmaları Proje Müdürlüğü, Mali İşler Müdürlüğü ve Hukuk Müşavirliği tarafından süratle devam ettirilmektedir.

20/1/2014 tarih ve 455 sayılı Genel Müdürlük Oluru doğrultusunda oluşturulan komisyon;

1) Yeminli mali müşavir firmamızdan alınan görüşe istinaden, söz konusu gelir tahakkukları hesabında yer alan komisyon kararının ek1, ek2 ve ek3 listelerindeki bayilerle ilgili 11.899.000 TL'nin muhasebe kayıtlarında ters kayıtla düzeltilerek tamamının gider yazılması,

2) Sözleşme yenilenmesi, devri, veya ibralaşma yapılan bayilere ait şartı ceza ve kâr mahrumiyeti konusuz kalmış olması sebebiyle, muhasebe kayıtlarında ters kayıtlar düzeltilerek gider yazılacaklara dâhil olması,

3) Hukuki süreci devam eden bayilerin, hukuki sürecin lehimize sonuçlanması hâlinde ilgili meblağların gelir kaydedilmesi,

4) Hukuk süreci başlatılmamış olan bayiler hakkında hukuki süreç başlatılarak, hukuki sürecin lehimize sonuçlanması hâlinde ilgili meblağların gelir kaydedilmesi,

sonuçlarına varmıştır.

11/2/2014 tarihli ve TPPD/2014-6/5 sayılı Yönetim Kurulu Kararı'yla 11.899.000 TL muhasebe kayıtlarında düzeltilerek tamamı gider yazılmıştır.

BAŞKAN – Evet, Sayıştay buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, önerinin gereği yerine getirilmiştir, çıkarabiliriz.

BAŞKAN – Evet, gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 no.lu öneriyi okutuyorum:

Öneri 4:

Raporun ilgili bölümlerinde yer alan ve rapor ekinde (Ek 14) listesi verilen diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Buyurun.

TPPD GENEL MÜDÜR VEKİLİ ADEM TÜRK – Raporda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesine çalışılmaktadır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Öneriyi Sayıştayın izlemesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, şimdi genel soru ve cevap işlemine geçiyoruz.

Katkıda bulunmak isteyen arkadaşlarımıza istemleri hâlinde sırasıyla söz vereceğim.

Buyurun Sayın Özensoy.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sizin de belirttiğiniz gibi, tabii, özelleştirme daha çok ön plana çıktı, hatta Türkiye Petrollerinin bir kuruluşuydu Petrol Ofisi, o özelleşti, ama yerine bu kurumumuz ikame edildi.

Yani ben bunun için yorum yapmayacağım, ama mademki böyle bir kurum oluştu, devletin böyle bir kurumu var, bu piyasada da güven esastır, yani kurumun güvenli olması, itibarı önemlidir. Bu noktada, Türkiye Petrollerinin, işte, akaryakıt konusunda, sattığı akaryakıtların güvenilirliği konusunda kamuoyunda da, bende de bir şüphe olmadığını buradan ifade edeyim, bu anlamda bir katkısı olabilir.

Çalışmalara baktığımızda, bayi sayılarını artırdınız, birtakım iyiye doğru çalışmalarınız var ama hedefiniz, yani gerçek hedefiniz veya önünüze konulan bir hedef var mıdır? İşte, biliyorsunuz, sorarlarsa, hatta yeni bir bayi oluşacaksa, ben de TP'nin bayiliğini tercih etmelerini ifade ediyorum, hem güvenilirlik açısından hem de bu anlamda biraz daha yerli olması açısından. Nasıl bir hedef belirlediniz? Yani şimdi yeni bir şirket olduğunuz için, bu piyasa rekabetçi bir piyasa, birçok şekil şartları var. Yani bir hedefiniz var mı önünüze koyduğunuz? Genel olarak da bunu sorayım.

Başarılar diliyorum aynı zamanda.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akar, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, TPPD, yani Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım AŞ'yi görüşüyoruz, ama daha çok Petrol Dağıtım AŞ, bayilik kanalıyla Petrol Ofisinin bir kısım işlevini yerine getirecek gibi görünüyor baktığınız zaman, “O zaman böyle bir kuruma ihtiyaç varsa Petrol Ofisi niçin özelleştirildi?” denilebilir hemen çok hızlı bir şekilde.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 36

Evet, Petrol Ofisine ihtiyaç vardı, bir devlet kurumuydu, bu devlet kurumu devletin tüm birimlerine yapılan ikili anlaşmalarla ya da işte, 4734 sayılı Kanun ya da ondan önceki 2886 sayılı İhale Kanunu'yla kendi aralarında alışveriş yapabiliyorlardı.

Yine, çok önemli, hem askerî amaçlı hem de sivil uçuşlu amaçlı petrol ürünlerini Petrol Ofisi pazarlayabiliyor ve kurumlar alabiliyorlardı. Demek ki özelleştirmenin amacı o kurumu rehabilite etmek, daha kaliteli hizmet vermek değil, bir açığın veya bir finans sıkıntısının karşılanması amacıyla yapıldığını düşünüyorum ki cumhuriyetin bütün kurumlarının da bu şekilde özelleştirildiğini düşünüyorum. Bunların yerine yenileri konulmadı, ama burada yerine yenisi konuluyor gibi bir çalışma içerisindeler, ama tabii, Petrol Ofisinin Türkiye'deki genel payının çok altında, yüzde 4'lerde görünüyor şu anda ve bir aşama kaydetmeye çalıştıklarını düşünüyorum. 2006 yılında kurulmuş, bugün 2015, yaklaşık dokuz yıl geçmiş, payımız yüzde 4. Sadece payımızı söylüyorsunuz, yıllar itibarıyla grafiği de söylemeniz gerekiyor ki biz yaptığınız çalışmanın verimli veya geleceğe dönük veya işte, bu dağıtım şirketinin gelecek vadettiğini anlayabilmemiz için böyle bir grafikte sunum yapmanızın daha doğru olduğunu düşünüyorum.

Yine, "Birtakım ürünleri ithal ediyoruz, birtakım ürünleri de yerli piyasadan karşılıyoruz." dediniz, zannediyorsam çeşitli yerlerde depolarınız falan da var, genelde TÜPRAŞ'tan sağlıyorsunuz bunları ama, bu ithal nedir, ne ithal ediyorsunuz siz, niçin ithal etme gereği duyuyorsunuz ve bu oran ne kadardır toplam içerisinde?

Sonuçta, tabii, devletin bir kurumu, başarılı olmasını isteriz, onun için de umarım doğru işler yapar ve Petrol Ofisinin yakalamış olduğu o güvenilir dağıtım şirketi algısını siz de yakalarsınız, Necati Bey'in dediği gibi, önerilen, hatta güvenilen bir dağıtım şirketi olur gelecek yıllarda.

Başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım AŞ'nin 2011 ve 2012 yılı bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporlarının sonuç bölümlerini okutup genel görüşlerinize sunacağım.

Sonuç:

Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım Anonim Şirketinin 2011 yılı bilançosu ve 47.800.130,25 Türk Lirası dönem zararıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN – Evet, genel görüşlerinize sunulmuştur.

Sonuç:

TP Petrol Dağıtım Anonim Şirketinin 2012 yılı bilançosu ve 52.244.492,25 Türk Lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN - Genel görüşlerinize sunulmuştur.

Böylece, Türkiye Petrolleri Petrol Dağıtım AŞ'nin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Sayın Genel Müdürüm, biz de Komisyon olarak, Divan olarak başarılar diliyoruz.

TPPD GENEL MÜDÜR VEKİLİ ADEM TÜRK – Sağ olun Başkanım, sayın milletvekillerim, çok teşekkür ediyoruz. Sizin rüzgârınızı arkamızda hissediyoruz.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Başkent Doğalgaz Dağıtım AŞ'nin 2011, 2012 yılları ve 1/1/2013-31 Mayıs 2013 kısa döneme ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmelerine on dakika sonra başlıyoruz.

Kapanma Saati: 15.20

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 37

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.44

BAŞKAN: Hasan Fehmi KİNAY (Kütahya)

BAŞKAN VEKİLİ: Ziver ÖZDEMİR (Batman)

SÖZCÜ: Şenol GÜRŞAN (Kırklareli)

KÂTİP: Faruk SEPTİOĞLU (Elâzığ)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Başkent Doğalgaz Dağıtım AŞ'nin 2011, 2012 yılları ve 1/1/2013-31/5/2013 kısa döneme ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmelerine başlıyoruz.

Şimdi kurum hakkında Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Başkent Doğalgaz Dağıtım AŞ'nin dönemin Genel Müdür Vekili İbrahim Halil Kırşan'a söz vereceğim. Öncesinde, toplantımıza iştirak eden temsilcilere Komisyonumuza kendilerini tanıttmaları için söz vereceğim.

Genel Müdürümüzden başlayalım, buyurun.

(Komisyona katılan bürokratlar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN – Sunumla ilgili, bilmiyorum bir hazırlığınız var mı ama...

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – 2 sayfalık, beş dakikada...

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN - Sayın Başkan, KİT Üst Komisyonunun saygıdeğer milletvekili üyeleri, Sayıştay Başkanlığının Değerli Grup Başkanı ve uzman denetçileri; Başkent Doğalgaz Dağıtım AŞ'nin 2012 yılı ile özelleştirildiği tarih olan 31 Mayıs 2013 tarihine kadar geçen süreye ait hesap ve işlemlerinin denetlenmesi vesilesiyle Komisyonunuzun huzurundayız. Konuşmama başlamadan önce hepinize saygılar sunarım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Başkent Doğalgaz Dağıtım AŞ 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş ve faaliyetlerini aynı kanun kapsamında yürütmüş, özel hukuk tüzel kişiliği olarak 5669 sayılı Doğal Gaz Piyasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun hükmünce kurulmuştur. 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu kapsamında hizmet veren BAŞKENTGAZ, 2 Temmuz 2009 tarihinden itibaren, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkındaki Kanun çerçevesinde özelleştirme kapsam ve programında yer alarak 31 Mayıs 2013 tarihinde yüzde 100 oranındaki hissesi blok olarak 1 milyar 162 milyon ABD doları bedelle Torunlar Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketine satılarak özelleştirilmiştir.

BAŞKENTGAZ, mücavir alan sınırları içerisindeki bölgelere dağıtım şebekesini büyük oranda ulaştırmış durumdadır. Mücavir ve merkez ilçelerin tümünün yanında, Kazan, Lalahan, Elmadağ, Hasanoğlu, Akyurt, Saray, Çubuk, Altınova ve Temelli bölgeleri şirket özelleştirilmeden doğal gazla tanıştırılmıştır.

Ankara şehir merkezinin coğrafi yapısı ve mücavir alan sınırlarının genişlemesi göz önüne alındığında, yıllara göre şirketin abone sayıları sürekli artmıştır. Sisteme her yıl yaklaşık 100 bine yakın yeni abone katılmaktadır ve şirketin özelleştirildiği tarih olan 2013 yılı Mayıs ayı sonu itibarıyla 1 milyon 441 bin aktif aboneye ulaşılmıştır.

BAŞKENTGAZ' ın sahip olduğu geniş dağıtım şebekesinin büyük bölümü 1988 ile 2011 yılları arasında gerçekleşen 6 ana yatırım aşaması ve sonrası gerçekleştirilen projeksiyon esaslı yatırımlarla inşa edilmiştir. Başkentimizin doğal gaz dağıtım şebekesi, 2013 yılı Mayıs ayı sonu itibarıyla 9.700 kilometre uzunluğunda dağıtım hattı ve 1.125 adet basınç düşürme ve ölçüm istasyonundan oluşmaktadır.

Dağıtım şebekesindeki boru hatlarının yaklaşık yüzde 86'sı alçak basınçlı doğal gaz dağıtımında kullanılan polietilen borulardan, diğer ana hatlar ise çelik borulardan oluşmaktadır. Eski hava gazı şebekesinden kalan ve çürümüş çelik boruların tamamına yakın kısmı geçen süre içerisinde yeni polietilen borularla değiştirilmiştir.

Yapılan şebeke yatırımları neticesinde, şirketin özelleştirildiği tarih olan 2013 yılı Mayıs ayı sonu itibarıyla 1,4 milyonun üzerinde aktif aboneye doğal gaz ulaştırılmıştır. Bunun yanında da altyapı yatırımı tamamlanmış yaklaşık 492 bin yeni abone potansiyeli bulunmaktadır.

2013 yılında doğal gaz dağıtım miktarı 3,5 milyar metreküpü aşmış ve böylelikle doğal gaz dağıtım hacminde 2010 yılına göre yüzde 97'lik bir artış sağlanmıştır. 2013 yılındaki 3,5 milyar metreküplük toplam çevrim hacmiyle yıl sonu hedefleri tutturulmuştur.

Özetle, şirket 2013 yılında yaklaşık 2,3 milyar metreküp doğal gaz satışı; 2,3 milyar metreküp doğal gaz tedariki ve 1,2 milyar metreküp doğal gaz taşıması gerçekleştirmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT Giriş : Tarih : 28.01.2015 Stenograf : Kayıt: KİT Sayfa: 38

Yakın bir zamanda, yeni dönemde Başkent Doğalgaz Dağıtım AŞ'den elde edilen son verilere göre 2014 yılında Ankara'da doğal gaz tüketimi 3,3 milyar metreküp seviyesinde olmuştur. Bu bağlamda şirket özelleştirme sonrası altyapı yatırımlarına devam ederek özelleştirme anında 1.125 olan istasyon sayısını 1.250'ye, 9.700 kilometre olan hat metrajını ise 10.500 kilometreye ulaştırmıştır. Yine, özelleştirme anında 1,4 milyon olan aktif abone sayısı 2014 sonu itibarıyla 1, 5 milyonu aşmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği üzere, BAŞKENTGAZ'ın yüzde 100 oranındaki hissesinin 1 milyar 162 milyon ABD doları bedelle Torunlar Gıda ve Sanayi Ticaret AŞ'ye devrine ilişkin 14/3/2013 tarih ve 2013/54 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı'na istinaden Torunlar Enerji Sanayi ve Ticaret AŞ ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığı arasında 31/5/2013 tarihinde Hisse Satış Sözleşmesi imzalanmıştır.

Alıcı, toplam satış bedelinin 1 milyar 62 milyon ABD dolarını sözleşmenin imza tarihinde peşin olarak ödemiştir. Yani 100 milyon dolar hariç, gerisini peşin olarak ödedi. Yine, Hisse Satış Sözleşmesi'ne göre bakiye anapara borcu olan 100 milyon ABD dolarından 31/5/2014 tarihinde ödenmesi gereken 50 milyon ABD dolarlık kısmı anapara, 3 milyon 34 bin 500 ABD dolarlık kısmı da faiz olmak üzere, toplam 53 milyon 34 bin 500 ABD dolar tutarındaki birinci taksit bedeli vade tarihinde idaremiz hesabına yatırılmıştır.

31/5/2015 tarihinde ödenmesi gereken, yani kalan 50 milyon ABD doları taksit bedeli alıcı tarafından 16/9/2014 tarihinde 456.068 ABD doları faiz tutarıyla birlikte idaremize erken ödeme yapılmıştır. Söz konusu tutarlar Ankara Büyükşehir Belediyesi hesabına aktarılmıştır. 31/5/2013 tarihinde imzalanan Hisse Satış Sözleşmesi sonrasında BAŞKENTGAZ özel hukuk hükümlerine tabi bir statüye kavuşmuş olup anılan şirkette kamu payı kalmamıştır.

Bu çerçevede BAŞKENTGAZ'ın Hisse Satış Sözleşmesi'nin imzalanması sonucu elde edilen toplam 1 milyar 162 milyon ABD dolarından,

1) Hisse Satış Sözleşmesi imza tarihine kadar oluşan yaklaşık 2 milyon ABD doları tutarındaki özelleştirme gideri mahsup edilmiştir.

2) BOTAŞ'a yaklaşık 360 milyon ABD doları ödenmiştir.

Yine, Hazine Müsteşarlığına yaklaşık 327 milyon ABD doları ödenmiştir. Ankara Büyükşehir Belediyesinin ve EGO Genel Müdürlüğü'nün BAŞKENTGAZ'a olan borç ve alacak tutarlarının mahsubu sonucunda oluşan yaklaşık 560 milyon TL ödenmiştir. Geri kalan pay, Ankara Büyükşehir Belediyesine yaklaşık 180 milyon ABD doları aktarılmıştır.

Konuşmama son verirken siz sayın milletvekillerimize saygılarımı sunarım.

Önerilere cevap vermeye de hazırım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli Komisyon üyelerimiz, kurum özelleştikten bugün son denetim toplantısını yapıyoruz ve bu nedenle soruşturma konusu bir husus olmadığından tüm önerilerin gündemden çıkarılarak, doğrudan geneli üzerinde görüşmeye geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, burada çok önemli tespitler yok mu?

BAŞKAN – Şimdi, genel üzerinde de bunları yöneltebilirsiniz, tespitlerinizi paylaşabilirsiniz.

Önerilerle ilgili yapılabilecek herhangi bir işlem yok.

Bu konuda Sayıştayın da fikrini alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, aynı düşüncedeyiz. Bu önerilerimizin muhatabı yok şu anda, dolayısıyla gündemden çıkarılabilir yani. Soruşturma hususu yok.

BAŞKAN – Geneli üzerinde değerlendirmelerinizi zaten alacağız, katkıda bulunmak isteyenlere söz vereceğim.

Buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, bu, bu dönemde özelleştirilen önemli kurumlardan bir tanesi. İşte, burada Başkent Doğalgazın tarihine baktığımızda önce Ankara Belediyesinin bir iştiraki, daha sonra BOTAŞ'a ciddi anlamda borç takip faizlerini sildirip, işte, özelleştirme sonrasına bırakan özel kanun çıkarılan bir kurum ama özelleştirilmesinde de, özelleştirme rakamlarında da aslında biraz -nasıl diyelim- dram var. Yani şimdi, bakın, ilk özelleştirme teklifi 16/8/2010 tarihinde veriliyor; 1,211 milyar dolar ve bu teklif yüzde 80 hissesine veriliyor; bir. İkincisi, bu tarihten sonra -burada ifade edildiği gibi, sunumda da söylendi- 1,5 milyar metreküplük sistem 3,6 milyar metreküpe çıkıyor. Yani Başkent Doğalgazın zaten büyük gelirleri taşıma bedelleri ve amortisman bedelleri. Şimdi, daha sonra, bu, en son bahsedilen özelleştirmede yüzde 20 hisse de dâhil edilerek yapılıyor.

Bu ilk ihaledeki iptal sebebi bence ön kesmeden kaynaklanıyor çünkü hiç kimse 92 milyon 660 bin doları öyle gidip de, ihaleye girip de, efendim, bu yansın diye girmez; sadece bu krediler noktasında o şirketin ön kesilmesinden dolayı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 39

olduğunu biliyoruz. Yani bu rakam o tarihte Başkent Doğalgaz için verilen uygun bir rakam. Buradan bakarsak, o tarihte Başkent Doğalgazın değeri 1,5 milyarı aşan bir rakam, yüzde 20'yi de ilave edersek. Artı, bahsettiğim kapasiteyi 2'ye katladığını da düşünürsek... Hadi ben 2'ye katlasın demiyorum, 300-500 milyon dolar da öyle bir ilave gelsin.

Bir de belki gözden kaçan başka bir şey var. Bizim torba kanunlar meşhurdur, torba yasalar; orada bir sürü konuyla alakalı, alakasız şeyler gelir. Bir torba yasada da -benim yine üzerinde durduğum, Genel Kurulda da ifade ettiğim- Başkent Doğalgazın amortisman bedelleri ve taşıma bedellerinin fiyatının sabitlenmesi dört yıl daha uzatıldı. Yani bu da bilançosuna ciddi bir rakam ilave edildiğinin göstergesidir. Hatta o dönem o teklif geldiğinde Başkent Doğalgaza dönemin Başbakanı da bu fiyatın düşük olduğunu da ifade etti.

Şimdi, bütün bunları üst üste koyduğumuzda yani normal, reel, verilen değerler üzerinden bu analizi yaptığımızda, Başkent Doğalgazın yaklaşık yarı fiyatına satıldığı burada aşağı yukarı hesap kitap bilen her insan tarafından çok basit bir şekilde tespit edilebilir. Yani şu Sayıştay raporlarında bunu görebilirsiniz. Zaten bütün bu yorumları yaptıktan sonra da Sayıştayın ifadesi "...hususları dikkate alındığında BAŞKENTGAZ'ı satın alacak şirketin sağlayacağı avantajlar göz ardı edilmiş ve yüzde 100 hisse için 1,162 milyar ABD doları gibi çok düşük bir fiyatla satış kararı verilmiştir." Öyle mi? Sayıştayın raporundaki ifadeler bunlar ve bu rapordaki rakamları da üst üste toplarsanız... Hatta dediğim gibi, torba yasadaki o dört yıllık uzatmayı falan da aslında burada yazabilirdiniz, onlar da gözden kaçmış.

Dolayısıyla, yani, bilemiyorum, bu özelleştirme benim ciddi anlamda içimi acıtan özelleştirmelerden bir tanesi olarak, maalesef, bu Mecliste bulunduğum bir tarihte gerçekleşti. Yani bununla ilgili defalarca Genel Kurulda da konuşmalar yaptım, burada da konuşmalar yaptım. Şimdi, yani Rekabet Kurulu veya ilgili kurumlar nasıl böyle bir satışa onay verdiler, onu da anlamak mümkün değil, onu da kamuoyunun vicdanına bıraktık ama ileride bence hukuk müsaade eder mi, kanun müsaade eder mi ama bu ciddi anlamda soruşturulması gereken bir şey. Geçmiş dönemde de aslında -belki başka arkadaşlar da bahsedecek ama- çok ciddi yanlışlıkların yapıldığı bir kurum şeklinde önümüze geldi.

Bu devir esnasında burada birtakım hassasiyetlerden bahsedilmiş. Bütün bunlar göz önünde bulunduruldu mu devir esnasında? Hem Sayıştay açısından -siz burada birtakım hassasiyetlerden bahsetmişsiniz- hem de dönemin yöneticilerine ben sormak istiyorum. Yani böyle bir kurumun satışında hem KİT Komisyonunda hem de Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir üyesi olmaktan dolayı da üzüntü duyduğumu ifade ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyet tarihinin en hazin verici hikâyelerinden biridir BAŞKENTGAZ'ın öyküsü. Aslında çok daha öncesi var ama Sayıştay raporları üzerinden gitmek durumundayız çünkü söylediğimiz her şeyi belgelere dayandırmak zorundayız, aksi hâlde başımıza neler geleceğini biz bu Parlamentoda öğrendik.

Sayıştayın 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 raporlarına topluca baktığımızda, BAŞKENTGAZ'ın önceki işlemlerinin, Belediye dönemindeki işlemlerinin çok çok çok şaibeli olduğunu, Özelleştirme İdaresinin yönetimine geçtikten sonra da bu şaibelerin önceki işlemlerden mütevellit devam ettiğini ve en sonunda da özelleştirme sırasında korkunç işlemlerin yapıldığını görüyoruz.

Öncelikle BAŞKENTGAZ bir borç batağına sokulmuştur Ankara Büyükşehir Belediyesi döneminde, sermayesinin neredeyse tamamına yakın bir kısmı borçlandırılmıştır. BAŞKENTGAZ bir şirkete teslim edilmiştir, bu şirketin adı Elektromed şirkettir. 284 milyon TL bedel ödenmiştir bu şirkete, dönemin rakamları itibarıyla söylüyorum, bugün baktığınızda milyar dolara gelebilecek bir rakamdır. Rekabet yoktur, BAŞKENTGAZ'a sayaç alınmasında o dönem son derece pahalı elektronik sayaçlar tercih edilmiştir. Oysa ki mekanik sayaçlar çok daha ucuz olmasına rağmen, elektronik sayaçların alınmasında fahiş fiyatlar ödenmiştir ve bu Ankara halkına yansıtılmıştır, Ankara halkından, her bir aboneden, ben dâhil 300 dolar para alınmıştır ve bu paralar iade edilmemiştir, bu paralar haksız yere belediyeye gelir olarak yazılmıştır.

BAŞKENTGAZ'ın yaptığı ihalelerde, özellikle boru hattı döşenmesi ihalelerinde 4734 sayılı Kanun'a aykırı olarak iş parçalarına bölünmüş, parçalara bölünen işler eşik değerlerinin altında bırakılmış, ihaleler rekabete kapatılmıştır. Bu ihale sürecinde de, şirketlerle dönemin BAŞKENTGAZ yetkilileri arasındaki ilişkiler benim adıma utanç vericidir, şirketlerin arabalarının kullanılmasından diğer hususlara, alanda hiçbir üretim olmamasına rağmen ödemeler yapılmasına kadar, bunların hepsi Sayıştay raporlarında vardır. Bu sayaç meselesinde ödenen fahiş fiyatlar, yine, Sayıştay raporlarına girmiştir. Hatta bu sayaçların dokuz yıllık bakım anlaşmasının yapılması, rekabeti ortadan kaldıran ve yine Ankara halkına da yüklenen fahiş ödemeler doğurmuştur. Şirketlerin elektronik kart şifrelerinin bir kasada tutulduğu söylenmiştir, bu konuda önemli tartışmalar olmuştur, çünkü elektronik şifre verilmediği takdirde bir kamu şirketi bir özel şirkete teslim edilmiş anlamındadır. Daha sonra bu kasa açıldığında içinde şifrelerin çıkmadığı tespit edilmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 40

Mesela, 2010 raporunun 66'ncı sayfasında diyor ki: "4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve uygulama mevzuatının ilgili maddelerinde, doğal gaz altyapı ve montaj işinin yapım tanımına girdiği açıkça belirtildiği üzere yapım işleri istisna kapsamına girmediğinden idarenin ana faaliyet konusu olan doğal gaz altyapı işlerini mal alımı ve montaj alanında 3/G istisna kapsamında gerçekleştirmesi mevzuata aykırıdır." Ne demek istiyor? Diyor ki, yapım işleri 3/G, yani KİT'lere tanınan istisna kapsamında değildir, bu bir yapım işidir ama sırf Kamu İhale Kanunu'nun getirdiği zorunluluklardan kurtulmak için yapım işi bir mal alım işiymiş gibi -yani boru hatları döşemesini bir bilgisayar alımına çevirip- buradan, Kamu İhale Kanunu'ndan kaçırılmıştır. Bu suçtur, belki bugün yargılanmıyor ama bu bir suçtur.

Bir başka tespit, mesela -yine 2010 yılından bahsediyorum- raporun 49'uncu sayfasında "Başkent Doğalgaz Anonim Şirkettince 7/4/2004 tarihinde sözleşmesi imzalanan ve sözleşme bedeli 14,6 milyon ABD doları olan yapılan ek sözleşme bedeliyle ve 16/1/2006 tarihinde bitirilmesi gereken mevcut SCADA sisteminin denetim raporunda adı geçen şirketin 2009 yılı faaliyetlerinde yaptığı denetim sırasından henüz geçici kabulünün bile yapılmamış olduğu ve teknik şartnamede öngörülen birçok işlevi yerine getirmediği konusunun incelenmesi, gerekirse soruşturulması hususunun takdir edilmesi" deniyor. Neden bahsediyor? SCADA sisteminden. SCADA sistemi nedir? Biliyorsunuz gaz çok tehlikeli bir şey, SCADA sistemi bir güvenlik ve izleme aracı ve SCADA sistemi teslim bile alınmıyor, aradan yıllar geçiyor, soruşturma isteniyor. Ben hâlâ güvenilir çalıştığına inanmıyorum, o konuda, bildiğim kadarıyla, Kale Kalıp şirketiyle de bir sürü davalar var, bu da hüznün verici.

Ön ödemeli sayaçlara yapılan toplam şeylerden bahsedilmiş ve orada Sayıştayın çok açık tespitleri var bu sayaçların alınması ve fiyatlandırılmasıyla ilgili.

Şirketin bu Elektromed şirketine teslim edilmesi meselesi ve Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı ile Elektromed şirketi arasındaki ilişkilerin son derece rahatsız edici bir boyuta ulaşması, hatta Elektromed şirketinin daha sonra vergi borcunun Maliye Bakanlığı tarafından silinmesi ki o ayrı bir kavramdır, yani "uzlaşma" adı altında, neredeyse kesinleşmiş vergi borçlarının silinmesi...

Bir sürü şey tespit etmiş, birkaç tanesini ana şirket şeyleriyle okuyayım. Sayıştay raporlarında bu geneli görüyorsunuz ya özelde neleri ihmal ettiğimiz açısından, diyor ki: 1995-2000 yılları arasında Elektromed şirketinin kanuna aykırı bir şekilde -bu benim tespitim- 284 milyon TL para ödenmesi; şartnamesine uygun yapılmayan SCADA sisteminin teslim bile alınmaması; Kamu İhale Kanunu'nun 5'inci maddesine aykırı biçimde ödeneği almadan ihaleye çıkılması; yapım işlerinin 3/G istisna kapsamına sokulması; Ankara mücavir alan ve Yenimahalle ilçesi Alacaatlı doğal gaz yapım işlerindeki tespit edilen ihale usulsüzlükleri...

Çok önemli bir şey var mesela, şirketin kasasından 10 milyon TL'nin alınıp Ankara Kültür Vakfına, kültür ve tabiat koruma işlerine aktarılması. Yani doğal gaz şirketinin kasasından 10 milyon TL'nin alınıp götürülüp bir taraftaki bina restorasyonlarına harcadık demesi -o paranın nereye gittiği de belli değil- açıkça kanuna aykırı bir işlem

3/G istisna yönteminde yayınlanması zorunlu olan yönetmeliğin... Yani bu önemli bir şey, "3/G" dediğimiz bir istisnadır. İstisna demek Kamu İhale Kanunu'nun tamamıyla uygulanmasından çıkılması demektir ve şirketin bir düzenleme yapması gerekiyor. "3/G'de paraları şöyle harcayacağım, yani ihalem şöyle olacak, itirazlar böyle olacak, şartnameyi böyle yazacağım..." diye kendini bağlayacak bir metin yazması lazım ki gelecekte o ihalelerle ilgili sorun çıkarsa o yönetmeliğe bakıp acaba buna uygun yapmışlar mı diye karar verecekler. Şirket bu yönetmeliği bile çıkarmamış, Kamu İhale Kanunu'nun açık yükümlülüğü olan 3/G alımlarıyla ilgili bir yönetmelik bile çıkarmamış.

48 adet binek araçla ilgili mesele var, idare bunu bildiği için Komisyonu şimdi bu şeyle meşgul etmek istemiyorum ama kapalı teklif usulüyle alınması filan...

Bir kişi var mesela, hakkında hiç şirkete gelmediği gibi bir şey var, bu kişiye 36 bin lira ödeme yapılmış.

Bu doğal gaz yenileme ve 99 milyon dolarlık yenileme ve yaygınlaştırma projesiyle ilgili iş artışları, fiyat artışları tespitler itibarıyla da son derece şaibeli.

Daha böyle bir sürü tespitler gidiyor ve BAŞKENTGAZ bu hâllerde, bu hâllere düşürüldükten sonra -çünkü BAŞKENTGAZ Ankara halkının bir varlığıdır- özelleştirmeye çıkıyor. Birinci özelleştirmeye çıkıyor yüzde 80, 1 milyar 110 milyon dolar, tamamına baktığınızda yaklaşık 1,5 milyar dolar ve ne olduğunu anlayamadığımız şekilde -Türkiye'de rekabetçi ve şeffaf bir ihale süreci olmadığı için- 96 milyon dolarlık teminat yakılarak iptal ediliyor. Sonra, BAŞKENTGAZ'ın Ankara Belediyesine ait yüzde 20 bedelini koyuyorsunuz, o da yüzde 100 blok hâlinde özelleştirmeye tabi tutuluyor. Önceki özelleştirmede olmayan iletim hatları var, yani dağıtım hatları ile iletim hatları farklıdır, iletim hattı yüksek basınç hatlarıdır, özel müşterilere ve doğal gaz elektrik üretim santrallerine gider. Bir iletim hattı on binlerce dağıtım hattından daha kârlıdır, çünkü bir hattan geçiyor bunlar. İşte, bu Yaprıcık'taki istasyona gidenler, RMS-A istasyonuna gidenler, bunları da kapsam içine alınıyor ki bu, çok büyük bir yeni gelir demektir. Mülki sınırlara döndürülüyor BAŞKENTGAZ'ın yatırım alanı. Bir sürü üst üste şey konuluyor ve BAŞKENTGAZ burada 1 milyar 100 milyon dolara

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 41

satılıyor, üstelik satış bedelinden bir de BAŞKENTGAZ'a para ödeniyor. Yani BAŞKENTGAZ'ın alacakları var ya, o satış bedeli tekrar BAŞKENTGAZ'a ödendiğinde BAŞKENTGAZ'ın bedeli aslında 800 milyon dolara filan düşüyor. Bütün bunlara aslında siz çok iyi niyetli olarak “yarı fiyatı” dediniz, bütün bu sağlanan avantajlara baktığınızda BAŞKENTGAZ dörtte 1 fiyatına satılıyor.

Ben, BAŞKENTGAZ'ın satılmasına da karşıyım, şöyle ki karşıyım: Ben bir sol görüşlü milletvekili olduğum için değil, liberal ahlaktan bunu eleştirirsek, tekel olan sektörler, imtiyaz olan sektörler zaten satılamaz. Çünkü o kutsal özelleştirme tarafında olanların hepsi ne derdi bize: “Özelleştirmeden sonra rekabet olacak, fiyatlar düşecek, hizmet kalitesi artacak.” Allah aşkına, BAŞKENTGAZ'la Ankara'da kim rekabet ediyor, bir başka şirket var mı? Veya özelleştirme ahlakından... Özelleştirmeyi çok savunan, bence küresel sermayenin kölesi zihniyet için söylüyorum: BAŞKENTGAZ satıldıktan sonra BAŞKENTGAZ'da bir hizmet kalitesi yükselişi oldu mu? Bugün gidin Ankara'da BAŞKENTGAZ'ın tahsilat bürolarında bu ülkenin halkının, Ankaralıların he hâle geldiğini göreceksiniz. Ve öyle bir acı tabloyla karşı karşıyayız ki Ankara halkı soyulmasına rağmen, haksız tahsilatlar yapılmasına rağmen bir kişi bile dava açmıyor. Ya, bir kişi bile “Bu memlekette hâkim var.” deyip hâkim karşısına gitmiyor. İnsanların hukuktan umudu kesilmiş. “Öde.” diyorlar ödüyorlar, her bir bireyin nasıl ödediğini biliyor musunuz? Dönüp baktığınızda ailesinde çocuğuna harçlık veremeyen, eşiyile kavga eden, boşanma noktasına gelen insanlar gidip...

BAŞKAN – Aykut Bey, sözünüzü kestim ama yani genel bir siyasi mütalaaya dönüyor. Netice itibarıyla, bu süreç özelleştirme boyutuyla tamamlanmış. Eleştirilerle ilgili somut, biraz önce sıralamış olduğunuz konular varsa yönetimin cevaplaması imkân dâhilinde olan oraya dönüştürelim, sonra biz sizi ayrıca dinleyelim.

ALAATTİN YÜKSEL (İzmir) – Siyasi bir müdahale olmasın.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Aslında, tabii, anladığım kadarıyla eczacıların konferansında... Ben siyasetçiyim, elbette ki siyasette gereğini yapacağım.

BAŞKAN – Ama biz bugün 3'üncü kuruluşun müzakeresini yapıyoruz, sabahtan beri de biraz yorulduk.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Siz haklısınız, ben sizi biraz daha yorduğum için özür diliyorum ama siz geneli üzerinde görüşme kararı aldığınızda ben sizi uyarımtım, bu mesele Türkiye Cumhuriyeti'nin en önemli meselelerinden biridir, geneli üzerinde değil, madde madde tek tek görüşmeniz gerekiyor. Çünkü buraya oy atanların... Siz Ankara'dan da iyi oy aldınız.

BAŞKAN – Muhatap yok yani.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Vallahi getirin muhatabını, bakana konuşayım, kimi getirdiyseniz ben ona konuşuyorum.

BAŞKAN – Hayır, şu anda önerileri değerlendirip... Özelleştirme dışında, yani özelleştirilmesi bittiği için, tamamlandığı için ilgililer görevde değil yani.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, ben Parlamentoda bir milletvekiliyim. Siz iktidar olarak kimi karşıma getiriyorsanız ben ona konuşuyorum. Görevim bu süreci anlattıktan sonra... Nihai çünkü bundan sonra bir daha Parlamente'ye gelmeyecek bu iş, son gelişi.

BAŞKAN – Evet.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sizi de yormak istemem, elimden geldiğince yine toparlamaya çalışayım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bu hâle gelmiş bir kurum dörtte 1 fiyatıyla satılmıştır. Peki, satıldıktan sonra yine iktidar partisine mensup Ankara Anakent Büyükşehir Belediye Başkanı bir televizyon programında şunu söylemiştir, demiştir ki: “BAŞKENTGAZ'ın binası ihale kapsamında olmamasına rağmen, özelleştirme odasının bilgi odasında olmamasına rağmen BAŞKENTGAZ'ın idare binası tapu işlemiyle Torunlar Gıdaya devredilmiştir.” Ve kendi beyanına göre bu bina 200 milyon dolardır. Bu konuyu Sayıştayın gerekirse soruşturmasını... Çünkü bu bir ihbardır aynı zamanda. 200 milyon dolarlık bir bina eğer ihale özelleştirmesinde -şartnamesi diyeyim de herkes anlasın, çünkü bilgi odası o anlama gelir-yoksa bu tapu işlemi nasıl gerçekleştirilmiştir? Bu tapu işlemi Torunlar Gıdaya nasıl devredilmiştir? Bu işlemin talimatını kim vermiştir? Daha sonra, yargı kararıyla geri alınmıştır, bu bir suçtur, eğer Ankara Anakent Belediye Başkanının söyledikleri doğruysa bu bir suçtur, kayıtlara girmesi açısından söylüyorum, bu suçun soruşturulması gerekmektedir, bu nasıl olmuştur diye.

Bir diğer mesele, aynı zamanda, kurumun genel müdürü özelleştirme konusunda yetkilidir, hangi yatırımlar sözü verilmiştir? Özelleştirilecek şirket yıllar itibarıyla ne kadar ve hangi alanlarda yatırım yapacaktır? Şu an itibarıyla özelleştirilen şirket en küçük sayaç arızalarını sebep gösterip yurttaşlardan tekrar sayaç parası toplayarak geçmişten gelen kirliliği yeni bir kirliliğe bulaştırmaktadır. Sayaçlar değiştiriliyor şu an itibarıyla ve bunların parası halktan alınıyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 42

Bir diğer mesele, bunu alan şirket bir dağıtım bedeli tahsil ediyor, bu bir hizmetin karşılığıdır. Dağıtım hizmeti ne demektir? Binalara kadar doğal gaz hatlarının götürülmesiyle ilgilidir. Ama Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı eğer doğru söylüyorsa, bu bedelin de vatandaşlardan toplandığı şeklinde, bu bedelin de vatandaşlardan alındığı şeklinde bir beyanı vardır. Eğer şirket bunu da yapıyorsa bu da bir suçtur. Çünkü kendi yapması gereken ve bu amaçla para topladığı işlemleri tekrar yurttaşlarımızdan toplamak, bu insanlarımızdan toplamak başka bir suçtur.

Ayrıca, doğal gaz karneye bağlanmıştır Ankara’da. Yine bu iktidarın belediye başkanı tarafından, bütün itirazlara rağmen, mekanik sayaç neredeyse beşte 1 fiyatındayken ön ödemeli sayaç almayı mekanik sayaç almayı tercih etmiştir ve sonuçta enflasyon ve fiyat sistemi dönüştüğünde bu yurttaşların lehine bir şeye dönüşmüştür. Doğal gaz fiyat artışları öncesinde yurttaşlar gidip doğal gaz almakta ve aldıkları doğal gaz bedeli abonelere yansıtılmamaktadır. Bu durum karşısında şirket doğal gazı karneye bağlamıştır, almak isteyen yurttaşlara doğal gaz vermemektedir. Bu da, özelleştirmenin rekabetçi mantığı diyorlardı, bu duruma aykırıdır.

Sonuç olarak, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin mali suçlar itibarıyla en büyük suç silsilesi BAŞKENTGAZ’ın yönetimi ve özelleştirilmesinde gerçekleşmiştir. Bugünkü siyasal iradenin bu özelleştirmeyi sorgulama konusunda bir kararlılığının olmadığını görüyoruz ama bu ülkenin bir milletvekili olarak söylüyorum ve buradaki herkese söz veriyorum, bu suçlar yargılanacak ve bu işlemleri yapanlar bu halka bu bedeli ödetmenin cezasını bir gün ödeyecekler.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Akar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, Aykut Bey’in ciddi bir tespiti var ve bu belediye başkanı tarafından söylendiği ifade ediliyor. Bunu Sayıştaydan ve Özelleştirme İdaresinden burada bir dinleyelim, böyle bir olay gerçekleşmiş mi gerçekleşmemiş mi, önce buna bir bakalım, ondan sonra konuşmaya devam edelim.

BAŞKAN – Anladım.

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Hangi olay pardon?

ALAATTİN YÜKSEL (İzmir) – Binayla ilgili olan.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Binanın satın alma...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – “Yargıdan geri döndü.” dedi benim anladığım kadarıyla Aykut Bey.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Evet, yargı kararıyla geri...

BAŞKAN – Şimdi, yönelteceğiniz başka sorular varsa buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, Aykut Bey BAŞKENTGAZ’ın öyküsünü, hikâyesini anlattı. Gerçekten, BAŞKENTGAZ değer olarak bunların çok üzerinde, yani özelleştirildiği fiyatın çok üzerinde bir değerle satılması gerekirken sırf bugünün Cumhurbaşkanı, o dönemin Başbakanının imam hatipten arkadaşınıdır ve biliyoruz ki AKP döneminde hızla ilerleyen bir şirket tarafından alınmıştır.

Ben birkaç ihale yapılmasını senaryo içerisinde yazılmış bir senaryo olarak düşünüyorum. Çünkü birinci ihalede 100 milyon dolara yakın bir bedel yakılmıştır ki bu kadar hazır gelen bir parayı... Çünkü bu doğal gaz şirketleri özelleştikten sonra –ben kentimden de biliyorum, İZGAZ’dan da biliyorum- fizibil olmayan, verimli olmayan hiçbir yere ya da kâr elde etmeyeceği, kazanamayacağı hiçbir yere yeni bir doğal gaz hattı tesisi çekmediği gibi oradaki insanları da mağdur ettiğini biliyorum. Burada bu kadar yüksek kazanç sağlanan bir yerde insanların gelip 100 milyon dolarını yakması demek... Yani anlamak mümkün değil böyle bir olayı, bana göre bir oyundu.

İkinci oyun da, Ankara Büyükşehir Belediyesinin tek başına yüzde 20’lik hisseyle ihaleye çıkması ve buralara yaklaşık 300 milyon doların üzerinde bir fiyat görüp ihalenin iptal olması. Bunlar, bu yüzde 20’lik hissenin de birleştirilerek Torunlar’a bir paket hâlinde satılmasının altyapısının çalışmaları olduğunu düşünüyorum ki bunu da başardılar. Yapılan bir-iki ihalede yine dönemin Başbakanı “Ben bunun gerçek değerini bulmadan sattırmam.” demişti ki bugün geldiğimiz noktada Ankara Büyükşehirin yapmış olduğu yüzde 20’lik kısmın ihalesine baktığımızda gerçek değerlerin çok altında olduğunu görüyoruz.

Yine, ikinci kısım da Ankara Büyükşehir il sınırları çerçevesinde değildi, pergelle 30 kilometrelik bir alanı kapsıyordu, daha sonra bu bütün il sınırlarını kapsadı ki doğal gaz metreküp olarak veya tül olarak -ne kadar arttığı Sayıştay raporlarında var- yaklaşık 2 kat artıyor doğal gaz tüketimi. Yani bir enerji şirketi bu doğal gaz firmasına talip olurken diyor ki, tüketim bu kadar, ben bu kadar satacağım; maliyetleri bu enerjinin bu kadar, ben şu kadar kazanacağım diyor ve şu kadar takdir ediyor bir fiyatla çıkıyor. Hemen üç-beş ay sonra bütün Ankara’yı kapsayan ve 2 katına çıkan bir doğal gaz tüketimiyle karşı karşıya veya böyle bir avantajla karşı karşıya kalıyor. Yine, o diğer istasyonların da kendilerine BOTAŞ

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 43

tarafından devredilmesiyle müthiş bir kazanç elde ediyor. Yani açık açık söyleyelim, Torunlar Gıdayı birileri böyle el üstüne koymuş, taşıyor, onu zengin etmek için uğraşıyor.

Tabii ki, sistem şöyle: Onu zengin ederse havuz medyasına para aktarılacak, onu zengin ederse başka kanallara para aktarılacak, bunlar bunun içinde hep var, böyle olunca da devletin kurumları birilerine peşkeş çekiliyor. Bu anlamda, dediği gibi, Başkent Doğalgazı bir daha görüşmeyeceğiz, gerçekten, Türkiye'nin yitirilmiş değerlerinden bir tanesi. Elektrik dağıtım şirketleri de aynıdır, bu doğal gaz şirketleri de aynıdır. Ben ilim Kocaeli'nde de bunu yaşıyorum. Yani Ankara'dan 200 milyon metreküp daha fazla doğal gaz satmasına rağmen Başkent Doğalgazdan önce ihale edilmiştir, belediye tarafından ihale edilmiştir ve yine orada Fransızlara bu gaz şirketi peşkeş çekilmiştir ve daha sonra da orada çalışanların tümünü işten atmıştır, yaklaşık yüzde 70'e yakın personeli işten çıkartarak daha az personelle sadece mevcut üzerinden hizmet vererek kazancını katlamaya devam ediyor.

Yıllardır, dört yıldır burada mücadele ediyorum ki bir bölgeye doğal gaz getirebilmek için Kocaeli'nde ama başaramıyorum, en merkez yerlerinden bir tanesi. Artık özel bir şirket olmuştur. Özel bir şirket bizim gönlümüze göre iş yapmaz ya da vatandaşın talebine göre iş yapamaz, para kazanabilecek mi kazanmayacak mı buna bakar. Onun için de bu değerleri, AKP'nin on iki yıllık döneminde... SEKA'lar gibi, 1 milyar dolarlık gazete kâğıdı ithal ediyoruz şu anda. SEKA'ları özelleştirirken alkışlıyorduk hep beraber. Elektrik dağıtım şirketi, termik santraller, limanlar, her şey gitti elimizden, bunlar da buna bir örnek.

Onun için, biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bunun hesabını gerçekten soracağız ve sormaya devam edeceğiz. Ama iktidara geldiğimizde, 2015'ten sonra bunun sorumluları hakkında 4734'ten kaçınılarak yapılan her şeyin hesabını tek tek soracağız, bunun da böyle bilinmesinde fayda var diyorum.

Umarım, bundan sonra mevcut iktidar devletin kurumlarını böyle yandaşlarına peşkeş çekmez diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, şimdi yöneltilen eleştirilere, sorulara bildikleriniz dâhilinde cevaplarınızı da alalım.

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok saygıdeğer milletvekilleri, tabii, haklı olarak kendi tespitleri, kendi zaviyeleri açısından tespitler yaptılar. Ben de çok genel bir değerlendirme yapacağım. Spesifik konu olarak da bildiğim konular hakkında yine sayın milletvekillerimize cevap vereceğim.

Ancak şunu ifade edeyim: Ben yirmi üç yıl MTA Genel Müdürlüğünde görev yaptıktan sonra 15 Ocak 2010 tarihinde Başkent Doğalgaza Genel Müdür olarak atandım. MTA Genel Müdürlüğünde de Daire Başkanlığı ve Genel Müdür Yardımcılığı görevlerinde bulundum. Bunu şunun için söylüyorum: O geçen bürokratik süreçler içerisinde kazandığım deneyimi üç buçuk sene yönettiğim Başkent Doğalgaza aktarmaya, kurumsal bir yapı kazandırmaya, her şeyi mevzuata uygun olarak yürütmeye, yönetmeye ve o çerçevede görevimin sonunda da alınımın akıyla, kimsenin burnu kanamadan o şirketi devretme şeyine kavuştum, bu açıdan da hakikaten gurur duyuyorum.

Şimdi, tabii, sayın vekillerimiz haklı olarak yaptığımız olumlu işleri de belki bu manada gözden kaçırdılar, bir taraftan eleştirirken yaptığımız olumlu işlerin de gözden kaçmaması lazım. Bunu şunun için söylüyorum: 1,7 milyar metreküp doğal gaz satışı varken 3,4'e çıktı. Nasıl çıktı? Bizim attığımız olumlu adımlarla çıktı. Bunu da şöyle sağladık: Baymina Enerji Santrali 1,2 milyar metreküp doğal gaz tüketimi yapıyordu, ancak Yaprıcık istasyonu... Biz BAŞKENTGAZ'ı, Ankara'yı iki noktadan besliyoruz, biri Gölbaşı RMS istasyonu, bir de Yaprıcık RMS istasyonu. Yaprıcık RMS istasyonu BOTAŞ'ın uhdesinde, tekelinde olan bir yerdi. 18,7 milyon dolarlık bir bedel yatırılması lazımdı belediye döneminde, o bedel yatırılmadığı için, bir dağıtım şirketinin kapsamı içerisinde olması gereken o alan orada olmadığı için taşıma bedelinden mahrum bir noktadaydı. Biz de bunu hem Baymina Enerji Santralini -3 milyon dolarla YPK kararıyla- hem de Yaprıcık tesislerini kurumumuzun uhdesine katarak 1,7 milyar 3,4'e çıkardık.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) - Bununla gurur duyuyor musunuz?

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Yani mevzuat yönüyle yapmamız gereken bir konuydu Sayın Vekilim, biz de bu manada doğru bir iş yaptığımızı... Gurur duyulacak tarafından ziyade mevzuata uygun bir iş ve işleyiş...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Başlıklardan bakın siz, devamında ben başka...

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Yani ben şunun için söylüyorum...

BAŞKAN – Şimdi, şöyle yapalım...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 44

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Buyurun Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Yöneltilen sorularla sınırlı kalırsak, yeni birtakım tartışmalara da belki zemin hazırlamamış oluruz. Bu özelleştirmeye ilgili değer üzerinde bildikleriniz varsa onları bize aktarınız.

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Tabii ki.

Sayın Başkanım, ben onu özellikle şunun için ifade ettim. Yani bu BAŞKENTGAZ'ın mahrum kaldığı bir değeri sahiplenme adına yapılmış doğru adım olarak iletiyorum, bunun için ifade ediyorum. Yoksa o gelirden mahrumdu Başkent Doğalgaz, taşıma yapan 25 tane şirket BAŞKENTGAZ'a taşıma bedeli ödemiordu. Biz o işlemleri yaptıktan sonra bizim gelirlerimizde ciddi bir artış oldu. BAŞKENTGAZ'ın 39 milyon olan zararı bizim dönemimizde 30 milyon kârla kümülatif 70 milyon kâra döndüştü, ikinci sene 85 milyon kâr, üçüncü sene 125 milyon kâr. Yani katlayarak doğru bir yönetim anlayışıyla iyi bir noktaya geldiğini ifade etmek için bunu ifade ediyorum.

Şimdi, şey noktasında...

BAŞKAN – Bu ihale yapıldığı sürecinde nasıl bir rekabet oluşturuldu, kaç firma ihaleye katıldı? Birden fazla da özelleştirme amacıyla ihaleye çıkıldı, o süreçler hakkında kısa bir bilgi verirsiniz.

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Onu ifade edeyim Sayın Başkanım.

Sayın milletvekillerim ifade ettiler, belediye döneminde bir ihale yapıldı akim kaldı ve 2 tane firmanın teminatı irat kaydedildi. Ondan sonra, iki senelik süre sonunda, devir gerçekleşmediği için otomatikman yüzde 80'i özelleştirme kapsam programına alındı. Özelleştirme kapsam programına alındıktan sonra tam üç defa ihale geçirdi ve üçüncü ihale sonunda satıldı.

Birinci ihalede, ifade ettiler, 200'e yakın bir bedel verilmişti ve biz 96 milyona yakın bir teminatı irat kaydettik, sadece orada irat kaydetmedik. Elektrik dağıtım özelleştirme de bana bağlı olduğu için biliyorum, mevcut, ismi o dönemde meşhur olan firma Başkent Doğalgazın yanı sıra iki-üç tane elektrik dağıtım şirketini de almıştı. Ama kendi aralarındaki problemlerden dolayı o ihalelerin hiçbirini gerçekleşmedi. Gerçekleşmeyince biz iptal ettik ve teminatlarını ciddi manada irat kaydettik. Toplam 300 milyon dolara yaklaşan bir parayı biz irat kaydettik. Bunu şunun için söylüyorum: Ondan sonra da tekrar bir ihale yaptık, teklif gelmedi.

Şimdi, piyasanın satış noktası nedir? Arz ile talebin buluştuğu denge fiyatıdır. Siz istediğiniz spekülasyon rakamlara ihaleyi yapın ve “Ben sattım.” deyin ama o ihale gerçekleşmedikten sonra demek ki o fiyat oluşmamıştır. Yani yüzde 80'ine 1 milyar 200 milyon dolar veren şirket geldi, aldı da biz vermedik mi?

BAŞKAN – Son yapılan ihaleye kaç firma katıldı?

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Son ihaleye 7 tane firma geldi.

Şimdi, özelleştirmede uygulanan ihale modelini ben anlatayım: Bir tanıtım dokümanı hazırlanır, bir bilgi odası kurulur, o bilgi odasında soru-cevap gizlilik sözleşmesi imzalanır, sanal ortamda ve fiziki manada bilgi odası kullanılır, her türlü soruya cevap verilir ve o çerçevede yönetici sunumları yapılır, çok uzun aydınlatıcı bir dönem geçirilir ve akabinde de önce kapalı zarf içerisinde teklif alınır, İhale Komisyonu bu kapalı zarfları açar bire bir görüşmeye çağırır. O bire bir görüşmeye çağırmanın sebebi fiyatı yükseltmektir ama esas ihale böyle bir salonda herkesin hazır olduğu, basının hazır olduğu –sayın vekilim de en son ihaleye gelmişti, beraber yan yana oturmuştuk- herkesin rahatlıkla gelip izleyebildiği şeffaf bir ortamda oluyor.

Birileri teklif verdi de biz kalkıp engelledik, asla öyle bir şey olamaz. Dediğim gibi, şeffaf, basının önünde bir ihale yapılıyor ve kıyasıya bir yarış, bir mücadele sonunda biz 50 dönümlük yeri de aynı ihale modeliyle satıyoruz, büyük enerji şirketlerini de o şekilde satıyoruz. Dolayısıyla yani kalkıp burada biz İhale Komisyonu olarak istesek de bunu bir yere pas etme ya da yönlendirme şansına sahip değiliz ki, böyle bir şey mümkün değil, teknik olarak da hukuki olarak da mümkün değil. Dolayısıyla yani orada her şey açık şeffaf bir şekilde sürerken yani bu noktada ne yapabiliriz, yani nasıl birine peşkeş çekip verebiliriz?

BAŞKAN – Tamam, anlaşıldı.

ALAATTİN YÜKSEL (İzmir) – Kira meselesi ne mesela?

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Ben şimdi sizin o sorularınıza da cevap verecek şekilde...

BAŞKAN – Evet, şimdi spesifik sorulara da kısaca cevaplar verelim.

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Tamam.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 45

Şimdi, bina konusuna ilişkin -az önce ihale modelinde atladığım bir konu vardı- Değer Tespit Komisyonu 5 kişiden oluşur, bir de Özelleştirme İdaresinde o projeye mahsus bağımsız bir dış danışman firması şey yapar. Bağımsız danışman bir Değer Tespit Komisyonu Raporu hazırlar, İhale Komisyonunda olan 5 kişiye verir. Danışmanın verdiği raporu da dikkate alarak Değer Tespit Komisyonu bir rakama ulaşır ve o şekilde onu rapora bağlar ama bağlayıcı değil yani diğer bağımsız danışmanın... O çerçevede, Değer Tespit Komisyonu rakamı ne zaman açılır biliyor musun? Ben İhale Komisyonunun Başkanlığını yaptım onlarca kez, ne zaman ki ihaleye oturuyorum, o zaman benim önüme gelir. Yani ben İhale Komisyonunun Başkanı olarak kalkıp bir firmaya “Ya gel şu firmaya teklif ver, şunun fiyatı budur.” deme şansım yok, çünkü ben o anda vâkıf oluyorum, muttali oluyorum. Bunu da açıklamakta yarar görüyorum.

Dolayısıyla bu çerçevede biz Değer Tespit Komisyonunu hazırlarken o bina hiçbir şekilde şeye dâhil edilmedi. Benim üç buçuk sene Başkent Doğalgaz Genel Müdürlüğü yaptığım süre içerisinde de... Eğer zaten öyle bir imkânı olsa, Başkent Doğalgazın kendi uhdesine geçirme, kendi tapusuna geçirme gibi bir imkânı olsa ben yapmasam suçlu konumuna düşerim. Elimizde böyle bir karine yok, böyle bir belge yok, böyle bir bilgi yok. Biz kiralamak için Başbakanlık iznine yazılar yazmışız, yönetim kurulundan kararlar almışız. Niye? Oralar fiziki mekân olarak bizim ihtiyacımızı karşılamıyor, daha derli toplu binaya çıkalım diye onlarca yazımız var Özelleştirme İdaresi Başkanlığına.

Biz ihaleyi tamamladık, bitti, devir yapıldı, bir gün basından duyduk ki Torunlar Grubu gitmiş, bunu kendi uhdesine, tapusuna kaydetmiş. Büyükşehir Belediyesi buna muttali olmuş, müdahale etmiş ve o anda tekrar Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü EGO’nun adına geçirmiş. O anda mahkeme yürütmeyi durdurma alarak... Şu anda hukuki problemleri devam ediyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben şimdi tapuya gitsem, “Şu kurum, şu bina bana aittir.” desem devredebilir mi bana?

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Hayır, hayır. Şimdi, bir yanlış anlaşılma...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bu kısmı biraz daha açın.

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Bakın, sayın milletvekillerim, biz, Değer Tespit Komisyonuna, ben genel müdürlük yaptığım süre içerisinde elimizde hiçbir şekilde bir bilgi, belge, “Burası Başkent Gaz’a aittir.” diye bir şey yok. Olsa, biz Değer Tespit Komisyonuna katarız, değerimizi ona göre artırırız. Bizim bu bahsettiğimiz şeyler basından öğrendiğimiz şeyler. Bize büyükşehir belediyesi sordu.

BAŞKAN – Peki, bu, zaten kendileri özelleştirme değil mi?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Özelleştirme söylesin o zaman.

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Aramızda kira kontratı var ayrıca EGO’yla, yani EGO Genel Müdürlüğüyle aramızda kira kontratı var.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Yani orası EGO’nun muydu?

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – EGO’nundu, evet.

BAŞKAN – Peki, siz EGO’nun olduğunu bilmediğiniz için mi değerlemeye tabi tutmadınız?

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Hayır, elimizde öyle bir bilgi, belge yok.

BAŞKAN – Tapu da yok.

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – EGO’nun olduğunu biliyoruz, aramızda kira sözleşmesi var. Biz her sene EGO’ya para ödüyüz, oranın kira bedeli olarak ödüyüz veya mahsup ediyoruz. Yani, bizim elimizde öyle bir şey yok, biz sonradan bu gelişmeleri...

BAŞKAN – Şu anda bu hukuki süreçte...

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Büyükşehir Belediyesi bize sordu Sayın Başkanım, biz elimizdeki verilere, bilgilere dayanarak o kira sözleşmelerini koyarak, elimizde böyle bir tapu kaydının olmadığını ifade ederek Büyükşehir Belediyesine o şekilde cevap verdik. Torunlar’la en ufak bir temasımız olmadı, çünkü taraflar Torunlar ve Büyükşehir Belediyesi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Torunlar gitmiş, Büyükşehirin malını kendine geçirmiş.

BAŞKAN – Bunu yapamazlar, böyle bir...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yapmışlar ama...

BAŞKAN – Yapmışlar da o Tapu Kadastro’nun muhatap alınarak sorulması gereken bir soru. Neden, neye göre yaptılar?

Siz söz talebinde mi bulunuyorsunuz?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 46

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ TEMSİLCİSİ – Zatıalinizin de dediği gibi, buradaki sıkıntı Tapu Kadastro'nun sıkıntısı.

BAŞKAN – Onu mu söyleyeceksiniz, peki.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Ama bilgi de vermesi lazım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Başka bir şey daha yapmışlarsa nasıl anlayacağız bunu?

BAŞKAN – Şimdi, sizin bu konuyla ilgili bildiğiniz bir şey varsa, buyurun.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ TEMSİLCİSİ – Ben Özelleştirme İdaresini temsilen burada bulunuyorum.

Bu konuyla ilgili olarak, gerek EGO Genel Müdürlüğü gerek Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı sürekli bizimle irtibat hâlindeydi. Her türlü bilgi, belgeyi kendilerine sunduk. Bunu da ilave olarak size...

BAŞKAN – Bir dakika, anlayamadık. “Her türlü bilgi, belgeyi sunduk.” dediğiniz neyle alakalı?

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ TEMSİLCİSİ – Hukuki süreç içerisinde, EGO Genel Müdürlüğü ile Torunlar arasındaki olayda, EGO Genel Müdürlüğü bizden bilgi, belge istedi. Bu bilgi, belgeyi de kendilerine sunduk.

BAŞKAN – Neyle ilgiliydi?

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ TEMSİLCİSİ – Binanın kira protokollerinin olduğunu, özelleştirmeye konu olmadığını ve EGO Genel Müdürlüğüne ait bir bina olduğunu belirttik.

BAŞKAN – Evet, anlaşıldı. (Gürültüler)

Şimdi, arkadaşlar, önce söz talebini yapıyorsunuz, tutanaklara geçiyor, ondan sonra da ben sırasıyla söz veriyorum. Sohbet havası içerisinde olmasın.

Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama bu konuyu anlayamadık Başkan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) - Şimdi, ben size kısaca özetle şunu açıklayayım: Bu bina BAŞKENTGAZ'ın malı değil, Ankara Büyükşehir Belediyesinin malı. İhale şartnamesinde yok, değerlendirme raporunda yok, bilgi odası açıklamalarında yok, ama özelleştirmeden sonra Torunlar Gıda Şirketi Tapuya gidiyor ve Tapuda, bu sanki özelleştirmenin bir parçasıymış gibi bu 200 milyon dolarlık binayı üzerine geçiyor. Ondan sonra Ankara Büyükşehir Belediyesinin müdahalesiyle bir dava açılıyor ve açılan davada bir yürütmeyi durdurma kararı çıkıyor ve gayrimenkul geri dönüyor.

Şimdi, buradaki sorun şu: Eğer özelleştirme listesinde yoksa, değerlendirme listesinde yoksa, bu bina nasıl oluyor da Torunlar Şirketine devrediliyor?

BAŞKAN – Kira sözleşmesinden yola çıkarak.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Burada Özelleştirme İdaresi Başkanlığının ve Ankara Büyükşehir Belediyesinin - çünkü iki tane malik sıfatıyla hareket edebilecek kurum var- bir onayı var mı, yok mu?

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Sayın milletvekilim, ben net bir şekilde ifade ediyorum. Özelleştirme İdaresi Başkan Yardımcısı olarak konuşuyorum ve o dönemin Başkent Doğalgaz Genel Müdürü olarak konuşuyorum. Ne Özelleştirme İdaresi Başkanlığının ne de o zamanki Başkent Doğalgazın bu konuda hiçbir dahlili yok, hiçbir belgesi yok, hiçbir şekilde bu...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Burada yolsuzluk var...

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Konu tamamen Tapu Kadastro Genel Müdürlüğüyle ilgili.

BAŞKAN – Aynen öyle.

Şimdi, Başkenti ilgilendiren ya da Özelleştirme İdaresini ilgilendiren bir konu değil, Ankara Büyükşehir ile Tapu Kadastro ve Torunlar Gıda üzerinden yürüten bir hukuki süreç var.

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Aynen öyle, tamamen öyle.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Başkan, ama şunu anlamaya çalışıyorum, başka böyle mülk var mı?

BAŞKAN – Arkadaşlar, şimdi, bizim konumuzla bir alakası yok.

Başka böyle tartışmalı bir konu var mı, tespit ettiğiniz?

Arkadaşlar, var mı böyle tartışılan böyle konu?

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Sayın Başkanım, yok.

BAŞKAN – Yani bu bina dışında, başka tekrar Torunlar tarafından, siz tanık oldunuz mu?

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Hayır, biz bunu da dolaylı yoldan öğrendik.

BAŞKAN – Tamam, devam edin.

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Tamam.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 47

Sayın Başkanım, Aykut Beyin sormuş olduğu birkaç husus var, ben bunlara...

BAŞKAN – Yazılı olarak da cevap verebilirsiniz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkanım, size hiç yakıştıramıyorum, buna önceki başkandan alışkınız ama...

BAŞKAN – Hayır, eğer şu anda cevap veremiyorsa.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hayır, bana cevap vermese de bunlar sabit tespitler...

BAŞKAN – Neyse, Tapu Kadastroyu şu anda müzakere ediyor olsak haklısınız da Tapu Kadastro bizim Komisyonumuzun ilgilendiği bir konu değil.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Efendim, Başkent Doğalgazın özelleştirilmesi üzerine yapılmış bir işlem, hani bilmem neredeki apartman dairesi değil, Başkent Doğalgaz özelleştirilmesi konuşuluyor burada.

BAŞKAN – Aykut Bey, bakın, Özelleştirme İdaresi bu bizim listemizde yer almıyor, bizimle ilgisi...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben Başkent Doğalgazı söylüyorum.

BAŞKAN – Başkent Doğalgaz açısından söylüyorum, Başkent Doğalgaz, “Herhangi bir şekilde biz bunu özelleştirmeye konu etmedik, zira, böyle bir taşınmazımız yoktu.” diyor.

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Yok, evet.

BAŞKAN – Şimdi, bu cevabı aldıktan sonra, somut olarak...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Bu cevabı öğrenmek gerekmiyor mu ama? Bu cevabı öğrenmek gerekiyor.

BAŞKAN – Hayır, söylediler işte, onu söylüyoruz.

Bundan sonrası, bu cevaptan sonrasını burada tekrar Tapu Kadastro yönüyle tartışmak yanlış, onu ifade etmeye çalışıyorum.

Buyurun.

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Sayın Başkanım, 15 Ocak 2010’da ben başladım, hemen iki ay sonra Sayıştay denetimi başladı. Ben o dönemdeki arkadaşlarla -buradalar kendileri- şu görüşmeyi yaptım: “MTA Genel Müdürlüğünde de ben -o zamanki adıyla Yüksek Denetleme, belli bir müddet sonra Sayıştay oldu- denetime tabiydim. Geçmiş dönemle ilgili olarak benim düzeltmem gereken konu neyse, onu bana iletin. Benim dönemimle ilgili olarak, bilerek ben yanlış yapmama sözü veriyorum, ama yaparsam lütfen uyarın.”

Biz, o anlayışla Sayıştaydaki arkadaşlarla çok uyumlu bir üç buçuk sene geçirdik. Yani kendileri burada, hiçbir şekilde... Dediğim gibi, orada benim o dönemde yapmış olduğum şey, bir kurumsal kimlik kazandırma, mevzuata uygun iş ve işlem yapmak.

Sayın vekilin ifade ettiği ihalelerle ilgili olarak, belediye mevzuatına veya KİK mevzuatına tabi olarak, bizden önceki dönemlerde kendi mevzuatlarını dikkate alarak veya onu ileri sürerek parçalanmış bir şekilde ihale yaptıklarını söyledi -ki bizden önceki dönemde böyle bir parçalı yapıyı gördük- ancak biz geldikten sonra hiçbir şekilde davet usulü, doğrudan temin şeyine girmeden, bütün ihalelerimizi açık ihaleyle yaptık. Hiçbir şekilde bir ihalemizi dahi -altyapıya dönük olarak söylüyorum- 1 metre dahi bir ihaleyi biz parçala, böl, ondan sonra doğrudan temin, davet usulü yapmadık, bunu net bir şekilde ifade etmem gerekiyor.

İkinci bir husus, 3/g’ye değindi Sayın Milletvekilim. Yine, bizim dönemimizde, hiçbir şekilde 3/G istisna kapsamında bir alım yapmadık. Bizden önceki dönemde, araçlarla ilgili olarak, Büyükşehir Belediyesinin veya Başkent Doğalgazın tüzel kişilik olarak KİK’e başvurup aldığı bir istisna vardı, o istisnaya dayanarak ihale yaptıklarını ifade etmişlerdi o zamanki yöneticiler, ama bizim dönemimizde 3/g istisna kapsamında biz hiçbir şekilde ihale yapmadık. Bir örneği varsa, lütfen söylesinler. Ben, hiçbir şekilde o noktada çok titizlik gösterdim ve bir şaibe -çok şükür- bulaşmadı.

Elektromed’le ilgili konuya gelince, doğru, dokuz yıllık bir sözleşme vardı, biz o dokuz yıllık sözleşme sonunda açık ihale yaptık, ihale sonucunda tekrar Elektromed geldi, daha önce verilen fiyatların çok altında bir rakamla biz sözleşme imzaladık, tekrar ihale yaptık, tekrar daha düşük bedelle ve sürekli azalan bir sayaç bakım onarımı tablosuyla yolumuza devam ettik.

Kaynak kodları, elektronik şifreleme konusunda defalarca biz zorladık şirketi, ancak mesafe katetmedik. Bizim haklılığımız şurada da ortaya çıktı. Biz gelmeden bu verilen önerileri cevaplandırmak üzere Başkent Doğalgaza soru sorduk. Bakın, konuyla ilgili olarak Başkent Doğalgazdan gelen çok kısa bir bölümü sizlerle paylaşacağım.

“Yazılım kodlarının firmadan alınması konusunda firmaya müteaddit defalar ihtarname keşide edildiği hâlde, herhangi bir gelişme sağlanamadığı belirlenmiştir -ki bizim dönemimizde başladı- üniversitelerin yararlanması için bundan sonuç alınamamıştır -Sayıştayın önerisi doğrultusunda biz bunu yapmıştık- gerek yazılım kodlarının temin edilmemesi gerekse Türkiye’de ön ödemeli sayaç ile kart ve kart okuyucusunu geliştiren firma olması nedeniyle, piyasada oluşan hâkimiyetin yaratacağı riskler ve yüksek maliyet dikkate alınarak, firmayla çalışmalar Mayıs 2014 ayında sona erdirilmiştir.”

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 48

Yeni şirketi alanlar sona erdirdiği hâlde... Ama bundan sonrası önemli. “Ancak ön ödemeli sayaçların bir kısmının elektronik devre ve kartları üretilmediğinden, kart okuyucu temini ve arızalı kartların bakım ve onarımı için firmadan hizmet alma zorunluluğu devam etmektedir.”

ALAATTİN YÜKSEL (İzmir) – Ama Sayıştayın önerilerinde var, daha önce...

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Evet, aynen öyle.

Ben şunu ifade etmeye çalışıyorum: Hani, bize sorulan “Siz kendi döneminizde niye bu elektronik şifreleri, kodları almadınız? Niye bu sözleşmeyi sona erdirmediniz? Niye bunlarla devam ettiniz?”in cevabı olarak ben bunu söylüyorum. Biz çok zorladık, çok sıkıştırdık, ancak bu noktada başka bir seçenek bulamadığımız için ve ihale yapmak suretiyle Elektromed firmasıyla devam ettik, ama çok daha düşük maliyetlerle. Onun için söylüyorum.

Bir diğer konu, Alaçatı ihale usulüyle ilgili bizim dönemimizde değil, bizden önceki dönemdeydi; soruşturuldu, ilgililer hakkında da savcılığa suç duyurusunda yapıldı ve gereği yapıldı, hukuki süreçle ilgili son bilğim yok, onu ifade etmem gerekiyor.

SCADA sistemiyle ilgili olarak da, evet, doğru, bizden önceki dönemde 17 milyon dolarla bir ihale yapılmıştı. Ben göreve başladığımda bu konuyu hemen bana aktardılar. Üçlü bir konsorsiyum vardı karşımızda, biz onları çağırdık, defalarca, müteaddit defalar, hem yazılı olarak hem şifahi olarak “Lütfen gelin, bu eksiklikleri tamamlayın ve biz bu geçici kabulü yapalım.” dediğimiz hâlde, üçlü konsorsiyumun verdiği sıkıntıdan da kaynaklanan -karşımızda tek muhatap olsa belki daha rahat olurdu, onları biz bir araya getiriyorduk, bizden sonra onların bir araya gelmesi zorlaşıyordu- ve çok zorlamamıza rağmen bir türlü o konuda onları şey yapamadık. Ancak ona rağmen, 15/3/2013 tarihinde, yani şirket özelleşmeden üç ay önce, eksiklikleri tespit ettik ve firmayı da oturttuk, onlara 120 gün süre verdik, dedik ki “Bunları tamamlayın, gelin ve geçici kabulü yapalım.” Zaten ondan sonra özelleşti.

Aldığımız cevabı yine okuyorum: “31/5/2013 tarihinden sonra yüklenicinin verilen süre içerisinde eksiklikleri tamamlamadığı tespit edilmiş, verilen ek süreler ve yapılan görüşmeden sonuç alınmaması üzerine, firmanın proje teminatı için verdiği teminat mektupları nakde dönüştürülmüştür, yüklenici firmanın şirket aleyhine dava açma hazırlığı içinde olduğu öğrenilmiştir.” Yani hakikaten biz o noktada çok duyarlı davrandık. Yani Ankara hassas bir kent, sıkıntı olur diye, biz bunu zorladığımız hâlde, o noktada o şekilde kaldı.

Bu 10 milyonluk konuyla ilgili olarak, evet, belediyeye aktarılmıştı belediye döneminde, “Kültür ve Tabiat Varlıklarını Güzelleştirme Projesi” adı altında. Sayıştay önerisi doğrultusunda bunu Maliye Bakanlığına sunduk, Maliye Bakanlığı soruşturdu ve bu paranın belediyeden talep edilmesi, talep edilmediği takdirde dava açılması... Biz defalarca talep ettiğimiz hâlde verilmedi, o konuyu biz yargıya taşıdık, konu hangi aşamada onu da bilmiyorum. Biz o noktada da gerekenleri yaptık Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Sayın Özensoy, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Genel Müdür bizim sorduğumuz soruları ya yanlış anladı ya da tersten söylüyor. Biz, zaten sizin yaptığınız uygulamalara, niye iyileştirdiniz... Ben söyledim zaten, bir sürü iyileştirmeden bahsettim burada Sayıştay raporlarına da giren. Yani Başkent Doğalgazla ilgili bilançosuna ilave edilen, o sizin söylediğiniz metreküp artışını da ifade ettim, bütün bunlara rağmen, niye o fiyatı bulmuşken 2 katına değil de yarı fiyatına gitti.

Şimdi, diyorsunuz ki “Fiyat arz talep meselesidir.” Yani o güncü şartlara bağlıdır, ama ben biliyorum ki, açık ve net herkes de biliyor ki, kim ne derse desin, nasıl tevیل ederse etsin, o gün 1 milyar 211 milyonun yüzde 80’ini veren firmanın önünün kesildiği. Yani bir firma gidip 96 milyon lira parasını batırır mı? Veya diğer o dağıtım şirketlerine -sizin de ifade ettiğiniz gibi- 300 milyon doları sokağa atar gibi atar mı? Mümkün mü böyle bir şey? Ha, ondan sonra siz böyle bir firmanın önünü kesiyorsunuz, ondan sonraki öbür ihalede de çıksın, görsün bakalım, hangi delikanlı çıkıp da o ihaleye girip o sizin... Elbette ihale şartlarını sağladınız, şeffaflığı sağladınız, ama ortada bir gerçek var. Yani bunun bu şekilde... Yani ben mesela daha önceki KİT Komisyonunda başka bir şey daha söyledim, TKİ’nin denetiminde söyledim veya EÜAŞ zannediyorum. “Göreceksiniz Orhanlı Termik Santralini Çelikler AŞ alacak.” dedim. Yani bir ay önce, ihaleden önce söyledim, ve “Keles Davutlar bölgesinde yapılacak ihale de iptal edilecek.” dedim, alın işte, aynısı çıktı.

Yani biz bunları şeyden atmıyoruz veya istihareye falan veya başka bir şeye yatıp da söylemiyoruz. Yani bildiğimiz bir sürü şey var, sizin bu tür şeylere cevap vermenize gerek yok. Yani siz elbette görevinizi mutlaka yapmışsınızdır, dediğim gibi bunlara itirazımız veya suçlamamız olmadı bununla ilgili. Bizim ortaya koyduğumuz değer burada, Sayıştay da “Çok ucuz fiyata gitti.” diyor...

BAŞKAN – Merak saikiyle soruyorum Sayın Özensoy.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 49

Şimdi, Özelleştirmenin yaptığı ihale yöntemi belli; bütün herkesi davet ediyor, geliyorlar ve bir taraftan onları birkaç kez artırmaya zorluyorlar, teşvik ediyorlar ve bütün bunlar kamuoyunun gözü önünde oluyor. Sizce burada fiyatın oluşmasıyla ilgili başka ne yapılabilir? İhaleye insanlar davet edilmiş, katılmış, yani sürekli... İhaleyi neye göre tespit edecekler? Fiyatın oluşumunu nasıl sağlayacaksınız?

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Bakın, ben özel sektörden gelen bir adamım, az çok sanayiciliğim...

BAŞKAN – Ben de özel sektörden geliyorum, merak ediyorum.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – O zaman merak etmenize gerek yok, bilirsiniz.

BAŞKAN – Yani satmaya karar verdiğiniz bir şeyi nasıl satacaksınız?

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Bakın, şöyle söyleyeyim, bir önceki ihalede açık ve net bir şekilde o ihaleyi alanın kredi kaynakları kurutulursa, yani resmen “Bu krediyi vermeyin.” denirse, hatta şirketlerine operasyon yapılırsa... Ya Karamahmet işte, herkes biliyor, yani Karamahmet’e yapılan operasyonlar ortada. Yani bütün dünya biliyor, burada bir şeyi saklamamıza falan gerek yok. Ondan sonra ikinci ihalede de kime verileceği aşağı yukarı belli, fısıltı hâlinde geliyor, siz de gelin bakalım, orada 1 milyar 162 milyon değil de 1 milyar 170 milyon lira bir teklif verin de görelim bakalım başınıza neler geliyor.

BAŞKAN – Allah Allah!

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yani Karamahmet’in başına gelenin bin katı sizin başınıza gelecek. Ben iş adamı olsam girmem, bilsem ki milyar dolar kazanacağım verdiğim ihale benim bir şekilde önüm kesilecek... Bu paralar verildi bilmem ne, falan filan da Karamahmet de tutup hemen kasasındaki parayı vermeyecek kredi kaynakları var, vesaire, Torunlar da aynı şekilde yapmıştır.

Dolayısıyla, burada siyaset yapmamıza gerek yok. Ha, ben şunu söylüyorum, siz ihale kapsamında bütün o ihalenin şartlarını, şeffaflık falan hepsini yerine getirmişsiniz, ona şüphe yok, ama fiyat oluşumu noktasında önünüzde böyle bir örnek var. Bir sene önce veya iki sene önce adamın başına gelen pişmiş tavuğun başına gelmemiş, başına her şey gelmiş, hatta sadece bu teminatlar değil, şirketlerinin yarısı elinden gitmiş. Yani Turkcell’i de, basın şeyleri de, her şey gitmiş...

BAŞKAN – Neyse, bizim konumuz Karamahmet’in durumu değil.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Hayır, konumuz tabii canım, niye konumuz değil?

Hayır, siz sordunuz “Nasıl bu fiyat oluşmuyor böyle?” diye. İşte, ben söylüyorum, bir ihale öncesinde bir iş adamına yapılanları görüp de ikinci ihaleye nasıl girilir? Bu 3 milyar dolar da olsa, 5 milyar dolar da olsa kimse girmez ihaleye.

BAŞKAN – Tümü için geçerli mi bu? Size göre, bütün herkes dörtte 1 fiyatına satılan bir şeyi sırf önu kesilmesin filan diye girmiyor, orada 7 kişi ihale sürecine katılıyor, sırf onlar da tiyatro oynuyorlar, 7 kişi, 7 tane kuruluş.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Evet, aynen öyle, tiyatro yapıyorlar.

BAŞKAN – Peki, bu sizin görüşünüz netice itibarıyla...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Ben bunları ispatlarım, her şeyi de ispatlarım, yani bunlarda hiç ispatlanmayacak bir şey yok, herkesin bildiği, “Sağır sultan bile duydu.” denilen şeyler bunlar, bunları saklamanın, gizlemenin bir anlamı yok yani.

Bir de ben bir soru sormuştum, Sayıştayın birtakım hassasiyetleri var, işte, devrederken o hassasiyetler gözetildi mi gözetilmedi mi diye.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Özelleştirme Yüksek Kurulu kararıyla zaten devredildi.

Sayın Aykut Bey, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Birkaç şeyi düzeltmek gerekiyor.

Birincisi, ben hangi dönemlere ait olduğunu söyledim zaten, anlattığım işlerin ağırlıklı bir kısmının Ankara Anakent Belediyesinin yönetiminde olduğunu ben de biliyorum, zaten raporlar da, tespitler de söylüyor. Genel Müdür bu konudaki çabalarını anlattı, bu çabalarını takdir ediyoruz. Sizinle alakalı, sizden sonraki dönemin sadece özelleştirme süreci kısmına çok net eleştirilerimiz oldu.

Birkaç şeyi düzeltelim. Şimdi, Baymina’nın hatlarının devredilmesi meselesi.

Şimdi, iki tip doğal gaz hattı var. Bir ana iletim hatları, bir de dağıtım hatları. Normalde Doğalgaz Piyasası Kanunu’na göre iletim hatlarının BOTAŞ’ta olması gerekiyordu. Bu iyi bir şeydi, çünkü BOTAŞ devlet şirketi olduğu için, o en kârlı hatların BOTAŞ’ta kalması gerekiyordu, ama detayına girmeyeyim...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – TEİAŞ’la TEDAŞ...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Evet, benziyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 50

Şöyle bir şey, doğal gaz dağıtım hatları özelleştirildi, ama sonra iletim hatları doğal gaz özelleştirmelerinin içine sokuldu.

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Mücavir alan sınırları içerisinde olduğu zaman iletim hattı olmuyor Sayın Milletvekilim, dağıtım hattı oluyor, yani o ayrımı...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi, onu da düzeltelim. Bakın, bu basınçla alakalı bir şey; yüksek basınçlı hatlar iletim hatları olarak kabul edilip, BOTAŞ'ta olması gerekirken... Bu sizinle alakalı değil...

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Sayın Milletvekilim, affedersiniz, EPDK'dan arkadaşlar var, mücavir alan sınırları içerisinde olduğu zaman, o bahsettiğiniz dağıtım hatlarını ve iletim hatlarını biz almasaydık, orada bir kaza olduğunda direkt dağıtım şirketi sorumluluk altında. EPDK'daki arkadaşlar daha iyi fikir verirler.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Peki, ben anlatayım o zaman, söyleyecek mi EPDK'daki arkadaşlar?

BAŞKAN – Aykut Bey, siz sorularınızı sorun, cevaplarımızı alalım.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bununla ilgili ek bir açıklama yapmak istediler de.

BAŞKAN – Bununla ilgili olarak, Aykut Beyin ifadelerinde düzeltilmesi gereken bir bilgi eksiği varsa, lütfen bilen arkadaş cevap versin.

Buyurun.

EPDK TEMSİLCİSİ – Şimdi, ben şöyle söyleyeyim: Dediğiniz şekilde büyük tüketimi olan santrallerde, elektrik üretim santrali ve doğrudan iletim hattı, basınç kapasite gereği doğrudan bağlantısı olduğu durumlarda onlara iletim hattından doğrudan bağlantıları var. Yalnız, bizim ihalesini yaptığımız dağıtım şirketleri de dâhil olmak üzere, böyle hatlar, BOTAŞ'ın daha önce uhdesinde olan hatlar daha sonra dağıtım şirketinin dağıtım bölgesinde olduğu için, dağıtım bölgesinde olanlar dağıtım şirketine devrediliyor, çünkü burada şöyle bir husus var: Oralarda bir sıkıntı yaşandığı zaman, doğalgazın tedarikiyle ilgili bir sorun olduğu zaman, dağıtım şirketinin elemanları gidip orada da müdahale yapma şansına sahipler, dağıtım bölgesi içerisinde olduğu için, o ihale kapsamında orası dağıtım şirketinin imtiyaz bölgesi olduğu için de o kendi hatlarına dâhil ediliyor, bakım, onarım ve işletmesi dağıtım şirketine geçmiş oluyor, dolayısıyla da oralardan taşıma bedeli alıyorlar.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Peki, diğer illerde de aynı şey oluyor mu? Bursa Gaz mesela.

EPDK TEMSİLCİSİ – Evet, sistem bu şekilde.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yani devredildiyse, o ihale şartlarıyla daha sonra devredilmesi hâlinde...

EPDK TEMSİLCİSİ – Tabii, ben sürecin...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben anlatayım mı?

BAŞKENT DOĞALGAZ DAĞITIM AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Sayın Başkanım, affedersiniz, o Eskişehir yolunda 19 bar basınç, yüksek basınç -arkadaşlar bilirler- bir iş makinesi deldi, müthiş bir basınçla gaz şey yaptı, hemen bizim ekipler gitti müdahale etti, BOTAŞ hiç şeye...

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar, artık toparlayalım.

Biraz önce de ifade ettiğimiz gibi özelleştirilmiş, birçok konunun burada cevabını da almaya çalıştık.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi, ben bir milletvekili olarak haklarım İç Tüzük'ten geliyor, hiç nezaketimi bozmuyorum, Sayın Başkan, açıklamalar şunlar...

Birincisi, anlatayım, konu öyle değil. Bu bir iletim hattı, basınçla alakalı, Doğalgaz Piyasası Kanunu'na göre böyle oldu. Mesele Adapazarı Doğalgaz iletim hattında çıktı. Oraya, Enka'ya giden iletim hattı vardı, bu konuda bir dava açıldı Danıştaya, Danıştay kararına dayanıyor. Danıştay kararı sırasında EPDK'daki Doğalgaz Daire Başkanının birtakım bilgileri mahkemeden gizlediği, mahkemenin gizlenmiş bilgilerle karar verdiği, bu başka bir dava, sizin anlattığınız mücavir alan, bölge meselesi değil, basınç hattıyla ilgili bir mesele, ona dönüp o davaya baktığınızda, hatta bununla alakalı Yüksek Denetlemenin BOTAŞ 2007 raporunda detaylı açıklamaları var. Orada bir iş adamının ismi de geçiyor, falan filan... Böyle değil durum.

Sadece şunu söylemek istiyorum: İletim hatlarının dağıtım şirketlerine devredilmesi kamu adına iyi olmadı, kamuya ait gelirler özelleştirilmiş patronlara geçmiş oldu, siz bunu iyi niyetle yaptınız, siz yaparken kamudaydı şirket. Ben sonucunu anlatmaya çalışıyorum, bu bilinsin, aslında önemli bir şey, BOTAŞ'ta kullanabilirsiniz.

Diğer bir meseleye gelince, şimdi, Sayın Başkanın da özellikle vurguladığı, bir kültürün vurguladığı şu: Şimdi, televizyonlarda ihaleler ortaya çıkıyor, herkes katılabiliyor, o zaman fiyat bu. Bu, ihale mantığına pek hâkim olmamakla alakalı, çünkü ihalenin televizyonda görünen kısmı film kısmıdır; ilim kısmı, ihale öncesinde ve asıl ihale sonrasındaki işlerde ortaya çıkar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Giriş :

Tarih : 28.01.2015

Stenograf :

Kayıt: KİT

Sayfa: 51

Başkentgaz meselesinde Necati Bey çok doğru bir şey söylüyor. Başkentgaz meselesinde diyelim ki gözde bir şirket almadığı zaman, her sene bu şirkete 500 milyon lira yatırım yapacaksınız, bu sayaçları asla değiştiremeyeceksin, Elektromed şirketine bu kadar ödeme yapacaksın, bundan sonra Melih Gökçek'in bir adamı senin şirketinde yönetici olacak, Ankara Anakent Belediyesi birçok yerde kazı yaptırmayacak, sana kazı için şu kadar parayı...

Kim para verir buna? Şimdi, onun için, bizim buna hâkim olmadığımızı düşünerek, televizyonda yayınlanmış, istediği gibi katılmış, bunların hiçbir anlamı yok, bugün Torunlar'ın başına gelen de o, çünkü Ankara Anakent Belediyesinin planı başka bir şeydi bu şirketin dağıtımıyla alakalı. Orada başka bir planı, diyelim ki Torunlar planda olmadan, başka bir güç de devreye girdiği için sonuçta böyle oldu ve şimdi Torunlar şirketi şöyle diyor: "Beni bu şirkete -yani Elektromed şirketine- göbekten bağlamışlar, benim yapacağım bir şey yok." Sayaçları değiştirmeye çalışıyor, ondan kurtarmaya çalışıyor, sayaçları değiştirince de maliyeti Ankara halkına yüklüyor. Mesela bu sayaç değişim maliyetleri ne olacak?

Onun için, özelleştirme ihalelerini sizin televizyonda yayınlanmasının hiçbir değeri yok. Mühim olan, sonrasında, ilk ihale şartlarında koyduğunuz kimden takip edeceksiniz? Mesela Diyarbakır özelleştirmesi... Açıklamak için veriyorum. Siz özelleştirirken orada bilmiyor muydunuz kayıp, kaçığın ne kadar olduğunu? Bugün devleti onun tahsilatçısı yaptılar da o özelleştirmenin şartnamesi değişti.

Onun için, bugün biz konuşmıyoruz, eminim Başkan da biraz sonra müdahale edecek ama bunlar konuşulacak arkadaşlar. Aynı o binanın devredilmesi gibi. Eğer gözde bir firma almış olsaydı, Ankara Anakent Belediyesinin istediği firma almış olsaydı, o bina da gidecekti benim gözümde. Bu yüzden gidemedi. Bunları biz biliyoruz. Bugün, bunlara çeşitli baskılar "Aman, konuda kalın, aman şunu yapın, ispatını gösterin..." Burada, muhalefet bunu ispatlayamıyor, söz veriyoruz ispatlanacak. Söz veriyoruz.

Sizi de istisna tutuyorum, mücadelenizi ben raporlar üzerinde görüyorum ama benim görevim herhangi bir bürokrati falan savunmak anlamında değildir, ben sadece vicdanımla hareket etmeye çalışıyorum, onda da size eleştirimin özelleştirme kısmı olduğunu söyledim.

Söyleyeceğim şeyler vardı ama...

BAŞKAN – Eyvallah.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – ...çok da faydası yok "eyvallah" diyerek kesilen bir konuşmada.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aykut Bey, Komisyonumuzun eski bir üyesi olarak görüşlerinizi mutlaka değerlendirdik. Teşekkür ediyoruz.

Evet, arkadaşlarım uyardılar, bu 2011, 2012 ve 2013 kısa döneme ilişkin tam oylamayı yaparak genel görüşmeye geçecektik, o oylama kısmını sorduğum esnada konu bir başka noktaya kaydı. Önce onu oyluyorum, yani takdim tehir yapıyoruz, 2011, 2012 ve 1/1/2013-31/5/2013 kısa dönem bilanço ve netice hesaplarının öneriler kısmını geçerek genel görüşe geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özelleşme nedeniyle önerilerin gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi de 2011, 2012, 2013 kısa dönem bilanço ve netice hesaplarının alt komisyon raporlarının sonuç bölümlerini okutup, genel görüşlerinize sunacağım.

Sonuç:

Başkent Doğalgaz Dağıtım AŞ'nin 28/3/2012 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2011 yılı bilançosu ve 48.739.620,84 Türk Lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN – Genel görüşlerinize sunulmuştur.

2012'yi okutuyorum:

Sonuç:

Başkent Doğalgaz Dağıtım AŞ'nin Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 29/04/2013 tarih ve 2013/ÖİB-K-24 sayılı kararıyla kabul edilen 2012 yılı bilançosu ve 57.304.082,82 TL dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN – Genel görüşlerinize sunulmuştur.

2013 yılı kısa dönemin sonucunu okutuyorum:

Sonuç:

Başkent Doğalgaz Dağıtım AŞ'nin sermayesindeki yüzde 100 kamu payının Özelleştirme Yüksek Kurulunun 14/3/2013 tarih, 2013/54 sayılı Kararı uyarınca 31/5/2013 tarihinde imzalanan "Hisse Teslim Tesellüm Tutanağı" ile Torunlar Gıda Sanayi ve Ticaret AŞ'ye devredilmesi genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN – Evet, genel görüşlerinize sunulmuştur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT Giriş : Tarih : 28.01.2015 Stenograf : Kayıt: KİT Sayfa: 52

Böylece, Başkent Doğalgaz AŞ'nin 2011, 2012 yılları ve 1/1/2013-31/5/2013 kısa dönemine ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri tamamlanmıştır.

Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ, Türkiye Cumhuriyeti Şeker Kurumu Başkanlığı, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2012 yılı hesap ve işlemlerinin görüşülmesi için, 29 Ocak 2015 Perşembe günü saat 10.30'da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 17.00